

Årsredovisning 2021

Innehållsförteckning

3 Trygg och störningsfri el

- 4 GD har ordet
- 5 Året i korthet
- 6 Elsäkerhetsverkets organisation

7 Resultatredovisning

- 8 Verksamhetens kostnader
- 10 Verksamhetens riktning
- 11 Normgivning och standardisering
- 17 Tillsyn
- 38 Behörighet och tillstånd
- 47 Information

55 Övrig återrapportering

- 56 Övrig återrapportering
- 60 Övriga uppdrag

62 Finansiell redovisning

- 63 Redovisnings- och värderingsprinciper
- 64 Resultaträkning
- 65 Balansräkning
- 66 Anslagsredovisning
- 66 Redovisning mot inkomsttitel
- 67 Ledamöter i Elsäkerhetsrådet
- 67 Tilläggsupplysningar och noter
- 72 Sammanställning över väsentliga uppgifter
- 72 GD:s intygande

73 Adresser och telefonnummer

A woman with long brown hair, wearing a yellow button-down shirt and blue jeans, is lying on her back on a grey rug. She is smiling broadly with her eyes closed. To her right is an open silver laptop. To her left is a red smartphone. In the foreground, there is a white coffee table with a small potted plant and a cup of coffee. The floor is made of light-colored wood with a herringbone pattern.

Trygg och störningsfri el

GD har ordet

» Det är viktigt att vi för dialogen i branschen om hur elsäkerheten kan stärkas i såväl det befintliga som nya elsystem som nu växer fram «

Under 2021 började genomförandet av Elsäkerhetsverkets strategi. En strategi som syftar till att öka allmänhetens kännedom om farorna med el och till att stärka en kultur i branschen som förhindrar elolyckor. Två personer omkom i elolyckor under 2021. I somras såg över två miljoner tittare filmen om Vibeke som förlorade sin man i en elolycka i deras hem. Arbetet för att förhindra olagliga och potentiellt farliga elinstallationer fortsätter genom Koppla Säkert. Där presenteras reglerna på ett användarvänligt och enkelt sätt, för dig som privatperson. Du får klart för dig vad du själv kan installera där hemma och vad du behöver ta hjälp av ett elföretag för att installera.

Målet är också att handeln med elektriska produkter ska ske ansvarsfullt. Den som saluför elektriska produkter på marknaden har ett långtgående ansvar för att produkterna är säkra och för att ge konsumenterna förutsättningar att använda produkterna på rätt sätt. Felaktig användning av elektriska produkter är den vanligaste orsaken bakom elolyckor, borträknat elolyckor som drabbar yrkespersoner. De senaste åren har e-handeln vuxit kraftigt. Idag är det för lätt att starta en handelsplats och göra konsumenterna till privatimportörer av produkter som inte lever upp till säkerhetskraven. Under året har Elsäkerhetsverket stärkt och fördjupat vårt samarbete med Tullverket, vilket givit resultat. Vi ser nästan tre gånger så många försäljningsförbud för farliga produkter som under förra året.

Elbranschen växer och det tillkom 1 141 nya auktoriserade elinstallatörer samtidigt som antalet elinstallationsföretag ökade med 742 stycken under året. Det behövs fler och branschen behöver bredda sin rekryteringsbas. Efterfrågan på arbetskraft är mycket hög, då elektrifieringen av samhället har tagit rejäl fart. Elsäkerhetsverkets strategi siktar på att bidra till att energiomställningen sker säkert och störningsfritt. Under året riktades marknadskontrollen mot växelriktare och optimerare för solceller. Resultatet visar att fortsatta kontroller behövs för att nya tekniker ska leva upp till de säkerhetskrav och krav på störningsfrihet som ställs. Att tumma på dessa krav bidrar inte till ett hållbart samhälle.

Våra strategiska mål handlar också om att elbranschen ska lyckas att leva upp till elsäkerhetslagens krav. Vi har under året jobbat nära branschen för att revidera och modernisera föreskrifterna om starkströmsanläggningars utförande, kontroll och märkning. Just nu är förslagen ute på remiss och tanken är att de ska träda i kraft under 2022. Elsäkerheten i Sverige är beroende av att elinstallationsbranschen och andra aktörer förstår reglerna och omsätter dem i sin praktiska verksamhet.

Tillsammans med Arbetsmiljöverket har vi givit ut en ny handbok kring arbete vid elektrisk fara. Samtidigt har en gammal dubbelreglering i föreskriftsform upphävts.

Under pandemin har inte alla planer gått i lås. För att förhindra smittspridningen av covid-19 har vi under året minimerat våra fysiska tillsyner. I det korta perspektivet bedömer vi att elsäkerheten inte påverkas av detta. Men för det kommande året är det viktigt att vi återigen kommer ut i branschen och för dialogen om hur elsäkerheten kan stärkas i det befintliga och i det nya elsystem som nu växer fram.

Under året har nya generella möjligheter till distansarbete införts för alla medarbetare. Huvudkontoret har byggts om för att få mer utrymme för dynamiskt samarbete mellan våra professioner. Det interna samarbetet mellan medarbetare, kontor och avdelningar har stärkts under pandemin.

Anders Persson
Generaldirektör

Foto: Maria Obed

Året i korthet

SVENSK E-HANDEL VISAR BRISTER

Undersökning av 24 olika produkter sålda via svensk e-handel visade att 75% hade brister i bruksanvisning, säkerhetsinformation och/eller märkning.

REMISS AV FÖRSLAG PÅ NYA FÖRESKRIFTER

En översyn av föreskrifterna ELSÄK-FS 2008:1-3 har landat i förslag på tre nya föreskrifter. Nu är förslagen ute på remiss fram till mars 2022.

KAMPANJ TILLSAMMANS MED MARKNADSKONTROLLRÅDET

Kampanj om säker e-handel tillsammans med Marknadskontrollrådet och 17 andra myndigheter.

PLAN FÖR JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING

Handlingsplan för myndighetens jämställdhetsarbete lämnas till regeringen.

EMC-TESTER VISAR PÅ BRISTER

Elsäkerhetsverket och myndigheter inom EU testar HDMI- och antennkablar. 9 av 10 uppfyller inte kraven utan läcker signaler som kan störa andra apparater.

FÖRESKRIFTEN ELSÄK-FS 2006:1 UPPHÄVS

Istället tydliggörs vilka arbetsmiljöregler som ska tillämpas i samverkan med Arbetsmiljöverket.

HANDBOK FÖR ANLÄGGNINGS-INNEHAVARE LANSEAS

Den nya handboken samlar reglerna och visar på hur de kan tillämpas i praktiken.

TV4 FILMAR NÄR PRODUKTER TESTAS

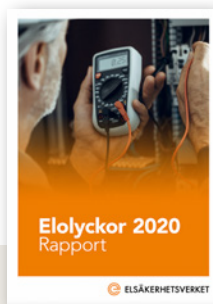
TV4 Nyheterna filmar och sänder inslag om när elprodukter från handelsplatsen Amazon.se testas. Samtliga produkter visade brister.

KOPPLASÄKERT.SE UPPMÄRKSAMMAS

Tjänsten nomineras till Guldvargen Värmlands marknadsföringspris. I mars startas också en ny kampanj för kopplasäkert.se i sociala medier.

UTÖKAD INFORMATION OM ELOLYCKOR

Utöver den årliga elolycksfallsrapporten publiceras filmer om elolyckor samt nya webbsidor.

RAPPORT ELOLYCKOR

Elolycksfallsrapporten avseende 2020 publicerades i maj 2021 och visar att 76 procent av elolyckorna bland elyrkespersoner beror på ett felbeteende vid arbete.

ARBETE VID RISK FÖR ELEKTRISK FARA

Elsäkerhetsverket och Arbetsmiljöverket tog fram en gemensam handbok om arbete vid risk för elektrisk fara.

FILMER OM ELOLYCKOR

Under 2021 togs två filmer fram som handlar om elolyckor, varav den ena har haft över två miljoner visningar på SVT Anslagstavlan.

Fakta i siffror
2021:

1 438

marknads-
kontrollerade
produkter

Antal unika
besökare på
Elsäkerhetsverkets
webbplats

823 000

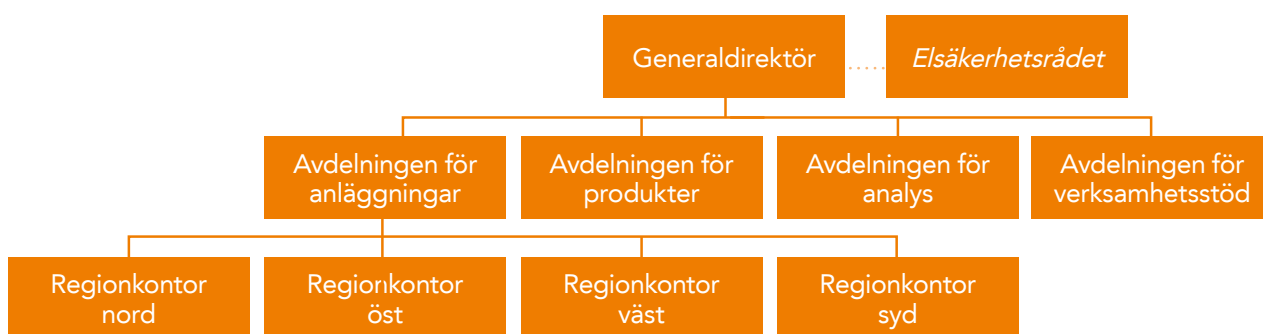
1 372 auktorisations-
ansökningar

376

tillsynade anläggningar,
elinstallationsföretag
och elinstallatörer

2 859 inkomna
frågor

Elsäkerhetsverkets organisation

Elsäkerhetsverket leds av generaldirektören och hade vid årets slut 51 anställda. Huvudkontoret ligger i Kristinehamn.

Avdelningen för anläggningar är uppdelad på fyra regionala tillsynskontor. Förutom i Kristinehamn finns kontor i Hässleholm, Stockholm och Umeå. Anläggningsavdelningen ansvarar för tillsynen av elektriska anläggningar, elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) samt tillsynen av elinstallatörer och elinstallationsföretag runt om i landet. Avdelningen utövar även i vissa fall tillsyn efter elolycksfall och elbränder.

Avdelningen för produkter arbetar bland annat med att utföra marknadskontroller av elektriska produkter och medverkar i utvecklingen av de nationella och internationella regelverken för elsäkerhet och EMC.

Avdelningen för analys arbetar exempelvis med att utveckla olika metoder som komplement till traditionell tillsyn och marknadskontroll. På avdelningen finns också myndighetens juridiska stöd. Avdelningen handlägger även ansökningar om auktorisation som elinstallatör samt för register över företag som ska utföra elinstallationer på annans anläggning.

Vid Avdelningen för verksamhetsstöd finns bland annat funktioner för kommunikation, IT, registratur och personal. Arbetet inom dessa funktioner är central för hela myndighetens verksamhet.

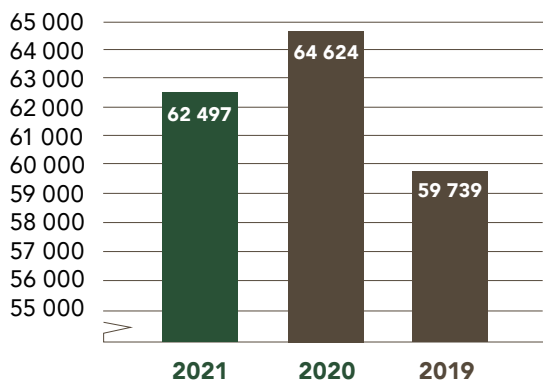
Elsäkerhetsverket har ett insynsråd, Elsäkerhetsrådet, som har nio ledamöter utsedda av regeringen, se sidan 67. Deras uppgift är att stödja generaldirektören i frågor om myndighetens verksamhet.

Resultatredovisning

Verksamhetens kostnader

Elsäkerhetsverkets totala kostnader för verksamheten år 2021 uppgick till 62 497 tkr.

Verksamhetens kostnader (tkr)

Verksamhetens kostnader är 2 127 tkr lägre än 2020. Orsaken bakom de lägre kostnaderna beror på att ett antal vakanser uppstått och på att resandet inte återupptagits som planerat på grund av pandemirestriktioner. Därtill har kostnaderna för IT och verksamhetsutveckling minskat. Under året har våra IT-tjänstleverantörer haft brist på personella resurser och därför inte kunnat leverera som vi planerat.

Elsäkerhetsverkets verksamhet delas in i fyra områden: Normgivning och standardisering, Tillsyn, Behörighet och tillstånd samt Information. Dessa verksamhetsområden delas vidare in i verksamheter. Myndighetens totala kostnader fördelas enligt denna indelning.

Respektive verksamhetsområde och verksamhet presenteras i tur och ordning i resultatredovisningen, där även kostnader redovisas.

Verksamhetens kostnader fördelade på verksamhetsområden (tkr)

	2021	2020	2019
Normgivning och standardisering	7 614	4 085	4 063
Tillsyn	34 571	35 403	34 702
Behörighet och tillstånd	5 133	5 224	4 246
Information	15 178	19 912	16 728
Totalt	62 497	64 624	59 739

Elsäkerhetsverkets modell för kostnadsfördelning

Elsäkerhetsverkets resultatredovisning följer förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Respektive verksamhets kostnader för aktiviteter och prestationer specificeras i tabeller. Myndigheten har valt att främst specificera poster med högre belopp, eller som bedöms vara särskilt utmärkande för verksamheten. Med den principen som utgångspunkt omfattar posterna Övriga kostnader en sammanslagning av flera aktiviteter och prestationer som omfattar lägre belopp.

Elsäkerhetsverket har valt att fördela overheadkostnader procentuellt på samtliga aktiviteter och prestationer som identifierats under respektive verksamhet.

Antal avslutade ärenden och styckkostnader för handläggning redovisas för de ärendeslag som berör enskilda och som enligt myndighetens bedömning omfattar ett stort antal ärenden. Myndighetens gränsdragning för stort antal görs i relation till ärendeslag där beslut fattas för enskilda i annan del av verksamheten.

Verksamhetens intäkter fördelade på verksamhetsområden (tkr)

	2021			2020			2019		
	Anslag	Övriga	Totala intäkter	Anslag	Övriga	Totala intäkter	Anslag	Övriga	Totala intäkter
Normgivning och standardisering	7 614	0	7 614	4 066	19	4 085	4 031	32	4 063
Tillsyn	34 448	123	34 571	35 027	376	35 403	34 425	277	34 702
Behörighet och tillstånd	5 112	21	5 133	5 200	24	5 224	4 212	34	4 246
Information	15 150	28	15 178	19 797	115	19 912	16 595	133	16 728
Totalt	62 324	172	62 497	64 090	534	64 624	59 263	476	59 739

Verksamhetens riktning

Verksamhetens vision

Myndighetens uppdrag styrs övergripande genom instruktionen (2007:1121) och det årliga regleringsbrevet.

Elsäkerhetsverkets vision om trygg och störningsfri el har sitt ursprung i instruktionen och beskriver ett önskat framtida tillstånd som Elsäkerhetsverket strävar efter att uppnå med verksamheten. Visionen konkretiseras genom tre övergripande målområden:

- Säkra och fungerande anläggningar och produkter
- Rätt kompetens hos yrkesfolk och branschaktiva
- Tillräckligt medvetande hos allmänheten

Elsäkerhetsverkets vision och målområden

Elsäkerhetsverkets strategi

Under 2021 har ytterligare en nivå i målstyrningen implementerats. De fem strategiska målen pekar ut riktningen för arbetet ytterligare. Detta i syfte att göra Elsäkerhetsverkets insatser mer tydliga och precisa.

1. Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el.
2. Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet.
3. Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor.
4. Energiomställningen och användning av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt.
5. Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt.

Elsäkerhetsverkets strategi är en vägvisare och ett stöd i verksamhetens styrning. Elsäkerhetsverkets insatser antas ge effekter både på kort, medellång och lång sikt, beroende på nivå och komplexitet. Vidare planeras och prioriteras konkreta aktiviteter relaterade till målen i verksamhetsplanen och i resultatredovisningen redovisas ett urval av dessa.

Verksamhetsutveckling

För att Elsäkerhetsverket ska lyckas med uppdraget behöver verksamheten bedrivas strategiskt och resurseffektivt. Val av förhållningssätt och smarta arbetsmetoder är av vikt för måluppfyllelse och effekter av myndighetens insatser. Elsäkerhetsverket har identifierat fyra områden som bedömts som särskilt viktiga för fortsatt utveckling, dessa interna fokusområden benämns som förutsättningsskapande mål och listas nedan.

- Vi utvecklar verksamheten genom digital förnyelse.
- Vår verksamhet är hållbar.
- Vi arbetar aktivt för jämställdhet och lika behandling.
- Vi är en attraktiv arbetsgivare.

Verksamhetslogik

I det strategiska arbetet har Elsäkerhetsverket valt att tillämpa metoden verksamhetslogik. Verksamhetslogiken underlättar att planera effektiva aktiviteter, följa dess process framåt och slutligen analysera och bedöma verksamhetens resultat och utveckling. Detta med hjälp av effektkedjor.

I arbetet med analys och bedömning används också resultatindikatorer som ett mätinstrument. Elsäkerhetsverket strävar efter att ta fram resultatindikatorer i de fall det inte medför kostnader som menligt påverkar verksamheten.

Under respektive verksamhetsgren redovisas väsentliga delar av verksamhetens arbete under året samt ett resonemang och en analys rörande resultatet. Under 2021 har Elsäkerhetsverket analyserat effekterna av ett antal mer omfattande projekt och uppdrag. En del av dessa presenteras också i form av illustrerade effektkedjor i slutet av respektive verksamhets analysavsnitt.

Normgivning och standardisering

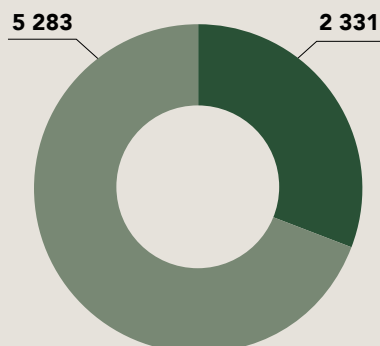
Verksamhetsområdet är uppdelat i två verksamheter: *Normgivning* och *Standardisering*. Enligt Elsäkerhetsverkets instruktion ska myndigheten

- se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag.
- följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde.
- samverka med berörda myndigheter, med organisationer för näringsliv och arbetstagare samt med andra intresseorganisationer.

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 7 614 tkr.

- Normgivning
- Standardisering

Normgivning

Det svenska regelverket om elsäkerhet utgår från elsäkerhetslagen (2016:732), elsäkerhetsförordningen (2017:218) och ett antal myndighetsföreskrifter som Elsäkerhetsverket gett ut. I elsäkerhetslagen finns bland annat krav på hur elinstallationsarbete ska utföras, vilken kompetens företaget som utför installationen måste ha, hur kompetensen hos dem som utför arbetet säkerställs samt krav på egenkontrollprogram för verksamheten. Det är elinstallationsföretagen som ansvarar för att dessa krav är uppfyllda. Lagstiftningen reglerar även frågor om elsäkerhet vid utförande och användning av starkströmsanläggningar och elektrisk utrustning, samt reglerar vem som får utföra elinstallationsarbete i Sverige.

Elsäkerhetsverket utfärdar även föreskrifter under lagen om elektromagnetisk kompatibilitet (1992:1512) och lagen om leksakers säkerhet (2011:579).

Elsäkerhetsverkets arbetsuppgifter inom normgivning redovisas genom en beskrivning av upphävda, nya eller ändrade föreskrifter. Elsäkerhetsverket kan också vid behov ge förslag på ändringar av lag eller förordning till regeringen. Samarbete med andra aktörer är också ett viktigt inslag i samband med en regelförändring.

Elsäkerhetsverkets föreskriftsarbete genomförs i enlighet med myndighetens regelgivningspolicy och tillhörande riktlinjer. En regelgivningsplan som redovisar behov av nya eller reviderade föreskrifter samt prioritering av dessa regelarbeten tas fram minst en gång per år.

Översyn av föreskrifter

Införande av begreppet elvägar

Elsäkerhetsverket har gjort en översyn av myndighetens föreskrifter för att anpassa begrepp och reglering till den byggnation av elvägar som planeras i Sverige. Arbetet resulterade i ändringar i sex stycken författningar där vi bland annat infört grundläggande säkerhetskrav som träffar kontaktledningar för drift av elvägar. Föreskrifterna trädde i kraft den 31 mars 2021.

Översyn av föreskrifter rörande säkerhet vid arbete

Elsäkerhetsverket har efter flera år av utvärdering och samarbete med såväl andra myndigheter som representanter för olika företag och intresseorganisationer beslutat att upphäva Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd (ELSÄK-FS 2006:1) om elsäkerhet vid arbete i yrkesmässig verksamhet. Reglerna bidrog till att skapa en otydlighet rörande vilka regler som skulle tillämpas vid en arbetsplats där det finns elektrisk fara.

I samband med att föreskriften upphävdes publicerade Elsäkerhetsverket och Arbetsmiljöverket en gemensam handbok om säkerhet vid arbete där det finns elektrisk fara. I handboken tydliggörs olika parter ansvar, och arbetsgivare ges en vägledning om hur skador orsakade av el kan förebyggas på arbetsplatser.

Översyn av föreskrifter som reglerar utförande, skyltning och kontroll av elanläggningar

Elsäkerhetsverket har under 2020 och 2021 genomfört en omfattande översyn av de föreskrifter som reglerar krav på utförande, skyltning och märkning samt kontroll av elanläggningar (ELSÄK-FS 2008:1-3). Förslag till nya regler har remitterats under november 2021 och nya regler kommer att beslutas under 2022.

Översynen görs tillsammans med företag, branschorganisationer, arbetsgivarorganisationer och arbetstagarorganisationer. Arbetet syftar till att skapa ett moderniserat regelverk som är anpassat till såväl den tekniska utvecklingen som den kunskap samhället idag besitter kring risken för uppkomst av personskador eller saksador orsakade av el.

Samarbete

Inom verksamheten Normgivning samarbetar Elsäkerhetsverket med regeringen, myndigheter, branschorganisationer med flera.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2021	2020	2019
Kostnad (tkr)	5 283	1 022	362

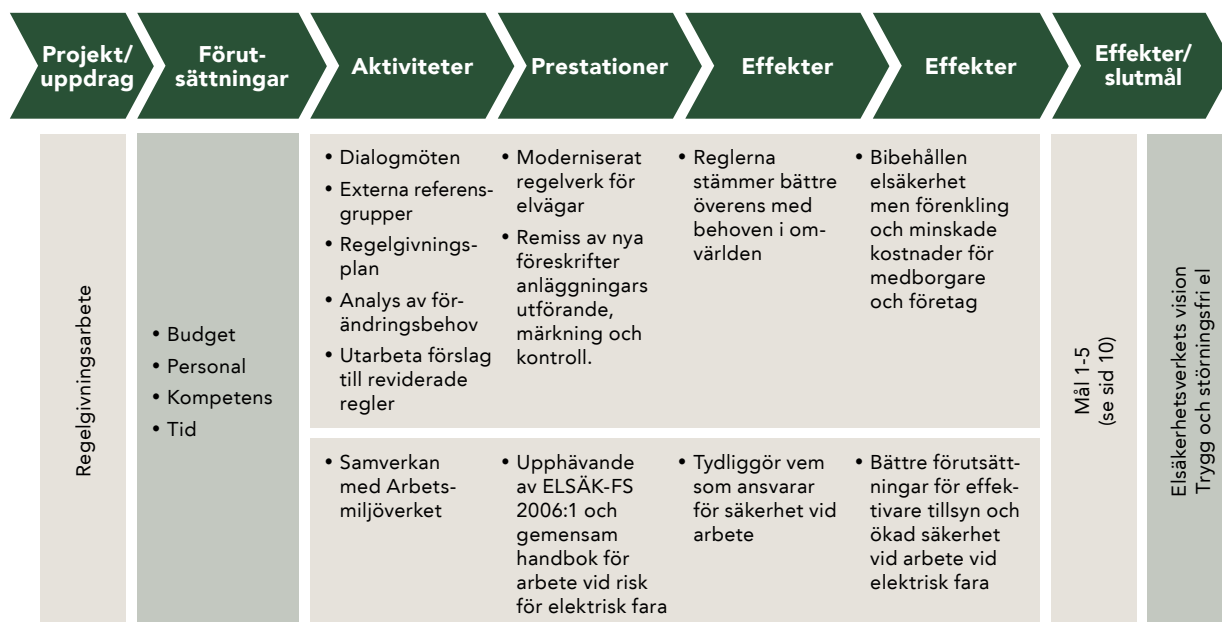
Den totala kostnaden för Normgivning uppgick till 5 283 tkr under 2021, vilket är en markant ökning mot föregående år. Under 2021 har mer resurser lagts på översyn av regelverk. Kostnaden består av såväl mer nedlagd arbetstid men också kostnader för konsultarvoden.

Analys och bedömning

Normgivning är en del av uppdraget enligt Elsäkerhetsverkets instruktion. Det är ett arbete som förutom en ökad säkerhet också ska sträva efter förenkling samt minskade kostnader för medborgare och företag. Elsäkerhetsverket bedömer därmed att normgivning är ett övergripande verktyg som bidrar till myndighetens förutsättningar att komma närmare samtliga fem verksamhetsmål.

För att arbetet med regelgivning ska ge effekter krävs dock ett samspel av olika aktiviteter och prestationer. Exempelvis bedömer Elsäkerhetsverket att ett ökat fokus på dialog med berörda parter under framtagningsprocessen av nya eller reviderade föreskrifter är väsentligt. Att berörda parter får möjlighet att påverka innehållet i reglerna gör också att de stämmer bättre överens med behoven i omvärlden och på så vis blir mer ändamålsenliga.

Verksamhetslogik Normgivning

Genom information sprider vi också föreskrifternas innehåll till berörda målgrupper, i syfte att skapa förståelse, medvetenhet och på sikt ökad regelefterlevnad inom elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet.

Elsäkerhetsverket bedömer att arbetet inom Normgivning under 2021 har lett till ett moderniserat regelverk som möter den tekniska utveckling som skett i samhället. Genom upphävandet av ELSÄK-FS 2006:1 tydliggörs nu vilka regler som gäller och vem som ansvarar för säkerhet vid arbete där det finns elektrisk fara. Detta bedömer vi skapar förutsättningar för effektivare tillsyn och på sikt en ökad säkerhet för de som utför arbete där det finns elektrisk fara. Samarbetet med Arbetsmiljöverket och publiceringen av handboken Arbeta vid risk för elektrisk fara är ett kompletterande hjälpmedel för att skapa förståelse och medvetenhet för att motverka elolyckor. Handboken har tagits emot väl och har laddats ner från vår webbsida cirka 5 500 gånger under året, vilket indikerar att medvetenheten kring frågorna har ökat.

Verksamhetslogik

Illustrationen nedan syftar till att ge exempel på effektkedjor inom verksamheten Normgivning. Med hjälp av effektkedjor kan myndigheten systematiskt planera effektfulla aktiviteter, följa processen framåt och även analysera och bedöma verksamhetens resultat och utveckling.

Standardisering

Det svenska elsäkerhetsregelverket är till stor del uppbyggt genom så kallade ramföreskrifter, som innehåller grundläggande säkerhetskrav. Dessa föreskrifter hänvisar sedan till standarder, som innehåller närmare anvisningar om vilka säkerhetsåtgärder som kan tillämpas. En standard är inte bindande, vilket innebär att de grundläggande säkerhetskraven också kan uppfyllas på andra sätt. Även EU:s gemensamma lagstiftning som Elsäkerhetsverket arbetar med är uppbyggd på detta sätt. Myndighetens engagemang inom standardiseringsarbetet är viktigt för att säkerställa en fortsatt god elsäkerhets- och skyddsnivå som följer samhällsutvecklingen. Med denna utgångspunkt har Elsäkerhetsverket, under många år, deltagit i det internationella, europeiska och nationella standardiseringsarbetet för att bevaka och aktivt påverka standardernas innehåll och utformning.

Standardiseringsarbetet

Myndigheten medverkar aktivt i standardiseringsarbetet inom det elektrotekniska området. Elsäkerhetsverket är medlem i och samarbetar inom svenska nationalkommittén SEK Svensk Elstandard. Myndigheten är aktiv på nationell, europeisk och internationell nivå.

Elsäkerhetsverkets standardiseringsverksamhet fastställs i en årlig plan. En viktig utgångspunkt för detta är myndighetens strategi för standardiseringsmedverkan där bland annat arbetets omfattning och ambitionsnivå beskrivs. Detta, tillsammans med aktuell samhällsutveckling och utvärdering av resultat från föregående år, ger underlag för det kommande året.

Deltagandet varierar över tid och påverkas bland annat av teknisk utveckling, nya teknikområden, behov av förändringar i befintliga standarder eller andra omvärldsförändringar. Aktiviteterna påverkas också av den erfarenhetsåterkoppling som ges från myndighetens tillsynsverksamhet.

Elsäkerhetsverket har under året deltagit i standardiseringsarbetet inom 14 tekniska kommittéer (TK) vid 114 sammanträden. 108 nya eller reviderade standarder har fastställts i Sverige inom de aktuella kommittéerna. Likt föregående år har Elsäkerhetsverket under 2021 haft stort engagemang inom främst kommittéerna TK 23 (Installationsmateriel), TK 64

(Elinstallationer för lågspänning samt skydd mot elchock), TK 99 (Systemkonstruktion och isolationskoordination av högspänningsinstallationer) och TK EMC (Elektromagnetisk kompatibilitet).

Ett fortsatt högre engagemang har riktats mot områden som påverkas av omställningen till förnybar energi som berör flera kommittéer. Bland annat är ”direktomvandling av solenergi till elenergi” ett område där aktiviteten är högre. Ett annat område behandlar lokal energiproduktion hos konsumenter. Denna lokala energiproduktion ska kunna användas såväl lokalt som att ges ut på elnätet på ett säkert sätt.

I samband med upphävandet av föreskrifter rörande säkerhet vid arbete (ELSÄK-FS 2006:1), har ett ökat behov av koordinering mellan olika standardiseringskommittéer uppkommit för att säkerställa att elsäkerheten är tillgodosedd vid såväl arbete som vid användning av elektriska produkter och elinstallationer. Till detta har också en ny kommitté bildats på internationell nivå där säkerhet vid arbete behandlas.

Under 2021 har myndigheten haft följande ledande poster:

- TK 23 (Installationsmateriel) – ordförande
- TK 64 (Elinstallationer för lågspänning samt skydd mot elchock) – ordförande
- TK 78 (Säkerhet vid arbete) – sekreterare
- TK 99 (Systemkonstruktion och isolationskoordination av högspänningsinstallationer) – ordförande
- TK EMC (Elektromagnetisk kompatibilitet) – sekreterare
- IEC TC 99 (High voltage insulation coordination and installations) – internationell post, ledare av arbetsgrupp.

Den tekniske direktören har varit vice ordförande i styrelsen för SEK Svensk Elstandard, ledamot i styrelsen för Sveriges Standardiseringsförbund och ordförande i Elektrotekniska rådet inom SEK Svensk Elstandard.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2021	2020	2019
Kostnad (tkr)	2 331	3 063	3 701

Den totala kostnaden för Standardisering uppgick till 2 331 tkr under 2021, vilket är lägre än föregående år och ytterligare lägre än 2019. Skillnaden består främst av lägre kostnader för resor. Restriktioner under pandemin har medfört få resor under de senaste åren.

Analys och bedömning

Myndighetens målsättning med standardiseringsdeltagandet är bland annat att över tid säkerställa lagstiftningens intentioner i en föränderlig värld och därmed bidra till en fortsatt god elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet i Sverige. Arbetet i kommittéerna resulterar löpande i utveckling av standarder, vilket är en effekt för att uppfylla målsättningen.

Utvecklingsarbetet påverkas genom samhällets ständiga förändring inom både existerande områden och behov inom nya områden. Viktigare områden under 2021 har varit följande:

- Inom TK 8 fortsätter utvecklingen av standarder för att möta behoven för lokal elproduktion som ett led i energiomställningen. Bland annat behandlas säkerhet vid anslutning av mikroproduktion och drift när distributionsnätet inte fungerar samt att gemensamma koordineringsprojekt genomförs med TK 64. Väsentliga publikationer revideras och publiceras löpande.
- Standarder för uttag och stickproppar för bostäder är under förändring inom TK 23. Förslagen är inte lämpliga för bland annat svenska förhållanden. Arbetet pågår därför med att påverka utvecklingen så att nödvändiga förändringar klaras med en bibehållen god säkerhetsnivå.
- Inom TK 64 fortsätter utvecklingen av standarder med nya fordringar för att ge säker lokal elproduktion vid konsumentanläggningar. Gränsöverskridande arbetsgrupper utvecklar sådana krav. Nya fordringar bedöms publiceras under kommande år som säkerställer säkerheten för både lokal produktion och dess anslutning till nationella elnät. Vidare utarbetas ny struktur inom standarder för termisk verkan med avsikt att koordinera närliggande områden för att minska risker för brand som orsakas av el.

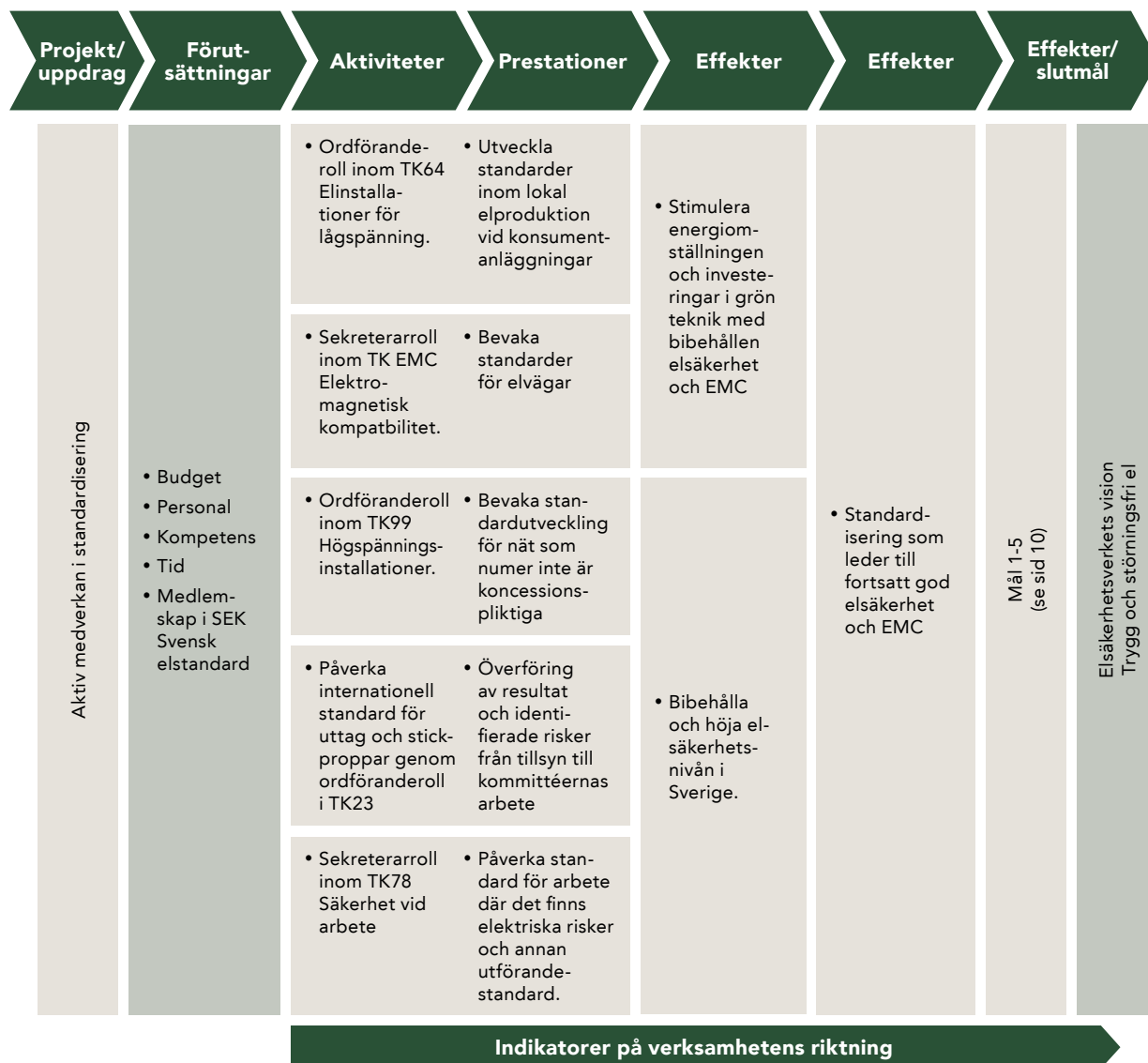
Arbetet avser också att tydliggöra vilka risker som kan uppkomma och vilka åtgärder som ska vidtas. Även införande av utrustning för att upptäcka begynnande fel innan dessa utvecklas till en fara eller brand är under utveckling.

- Inom TK EMC pågår en hög aktivitet som bland annat berört arbete för att minska störningsproblem från elektronisk kraftförsörjning, exempelvis solcellsanläggningar, i bostadsmiljöer och allmänna miljöer. Utöver att fordringar för enskilda produkttyper kräver förbättringar, visar resultaten från myndighetens tillsyn att ytterligare fordringar erfordras för att sammanlagringseffekter av flera, var för sig godkända utrustningar, inte orsakar störningar på sin omgivning. Ett exempel är radiostörningar. En följdverkan av detta kan orsaka allvarliga säkerhetsproblem. Elvägar utgör också ett identifierat område som bevakas för att kommande anläggningar inte ska orsaka allvarliga störningar på sin omgivning. Såväl höga effektnivåer som fysiskt utsträckta anläggningar utgör källor för sådana risker tillsammans med sammanlagringseffekter från de fordon som kan komma att trafikera anläggningarna. Myndigheten har också ett ökat fokus på att säkerställa att EMC-direktivets skydds krav ska uppfyllas så att utrustning fungerar utan att orsaka radiostörningar. Bland annat avses riskanalyser genomföras för att tillse att standarder tillämpas korrekt.
- Lagstiftning som berör TK 78 har förändrats. Förändringen, tillsammans med ett internationellt standardiseringsarbete som startats under året inom området, har medfört att myndigheten ökat aktiviteten. Detta för att tillse svenska intressen gällande att elsäkerheten tillgodoses och koordineras såväl vid användning av elprodukter som vid arbete där en elektrisk fara kan finnas.
- Lagstiftningen beträffande koncessionsplikt för elledningar har förändrats under året. För att tillse en fortsatt god elsäkerhet för svenska förhållanden har myndigheten arbetat aktivt internationellt med bland annat säkerhetsåtgärder i gränssnitt mellan olika anläggningar. Detta syftar till att svenska förhållanden är koordinerade med internationell standard och att svenska verksamheter därmed kan ges möjlighet att dra nytta av denna samordning.

Verksamhetslogik

Illustrationen nedan syftar till att ge exempel på effektkedjor inom verksamheten Standardisering. Med hjälp av effektkedjor kan myndigheten systematiskt planera effektfulla aktiviteter, följa processen framåt och även analysera och bedöma verksamhetens resultat och utveckling.

Verksamhetslogik Standardisering

Elsäkerhetsverkets vision
Trygg och störningsfri el

Tillsyn

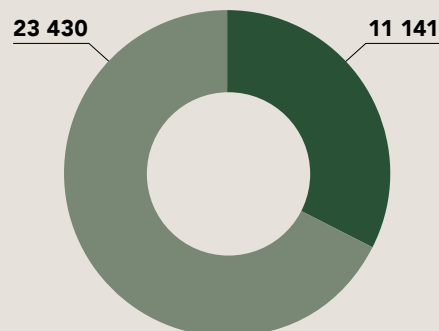
Verksamhetsområdet *Tillsyn* är uppdelat i två verksamheter: *Tillsyn av anläggningar och installatörer* samt *Tillsyn av elektrisk materiel*. Enligt Elsäkerhetsverkets instruktion ska myndigheten

- förebygga skador orsakade av elektricitet på person och egendom samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet.
- svara för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet.
- utöva tillsyn över personer med auktorisation, elinstallationsföretag, elektriska starkströmsanläggningar och elektrisk utrustning.
- följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde.
- samverka med berörda myndigheter, organisationer för näringsliv och arbetstagare samt med andra intresseorganisationer.

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 34 571 tkr.

- Tillsyn av elektrisk materiel
- Tillsyn av anläggningar och installatörer

Tillsyn av anläggningar och installatörer

Elsäkerhetsverkets tillsyn utifrån elsäkerhetslagen (2016:732) omfattar elektriska anläggningar, elinstallationsföretag samt personer med auktorisation att utföra elinstallationsarbete. Utöver detta utövas också tillsyn av utrustningar och anordningar utifrån myndighetens mandat enligt lagen om elektromagnetisk kompatibilitet (1992:1512).

Erfarenheterna från myndighetens tillsyn utgör ett viktigt underlag i de prioriteringar som görs inom standardiserings- och föreskriftsarbetet. För att förstärka effekten av tillsyn kompletteras arbetet med informationsinsatser med målsättningen att nå de som myndigheten inte kan nå direkt genom tillsyn.

Tillsyn av anläggningar, elinstallatörer och elinstallationsföretag

Avslutade tillsynsärenden			
	2021	2020	2019
Anläggningstillsyn	98	163	245
Elinstallatörstillsyn	6	31	4
Företagstillsyn	272	401	313
S:a tillsynsärenden	376	595	562
Årsarbetskraft	7	8	9,2
Styckkostnad (tkr)	56,0	35,7	36,2
Kostnad (tkr)	21 055	21 242	20 351

Elsäkerhetsverkets tillsyn omfattar förutom elsäkerhet även elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). Fortfarande är enbart en mindre del (cirka åtta procent) av de avslutade tillsynsärendena inom området EMC. Energiomställningen och den ökade elektrifieringen medför nya tekniker som kan orsaka elektromagnetiska störningar. Denna utveckling medför en rad utmaningar som myndigheten behöver arbeta aktivt med.

Under 2021 avslutades totalt 376 tillsynsärenden. Det är klart färre än föregående år då antalet uppgick till 595 stycken. På grund av pandemin låg anlägg-

ningstillsynen på en lägre nivå än planerat då många ärenden kräver platsbesök av Elsäkerhetsverket. Med lärdom från företagstillsynen har allt fler tillsynsärenden genomförts utifrån dokumentationskontroll. En stor andel av indikationer på brister och externa anmälningar har avslutats direkt på grund av snabb rättelse eller tidigt i tillsynsprocessen innan det lett till förelägganden. Detta har gällt både anläggningar och elinstallationsföretag. Inom tillsynen av elinstallationsföretag har huvuddelen av alla ärenden inletts som en dokumentationskontroll. Erfarenhet har visat att ärenden inom företagstillsynen ibland också behöver kompletteras med platsbesök.

Tillsynen rörande EMC-problematik i anläggningar har alltmer knutits ihop med marknadskontrollen av produkter för att bättre komma åt orsaken bakom störningen. Då problemen med elektromagnetisk kompatibilitet växer så har regeringen ökat anslaget för denna verksamhet från 2022.

Under 2021 har Elsäkerhetsverket fortsatt att utveckla arbetssätt och tillsynsprocesser genom att bland annat dokumentera rutiner, skapa former för intern informationsdelning samt arbeta fram metoder för att strukturera ställningstaganden. Ett omfattande regelutvecklingsarbete har också skett vilket beskrivs under avsnittet Normgivning på sidan 12.

Tillsynsformer

Tillsynen av elektriska anläggningar, elinstallationsföretag och elinstallatörer sker såväl planerat i projekt som utifrån indikationer och anmälningar. Planerade projekt kan löpa under en del av ett kalenderår, men även sträcka sig över årsskifte och flera år. För dessa projekt använder vi begreppet tematisk tillsyn då samtliga har ett tema.

	2021	2020	2019
Tematisk tillsyn*	68	284	208
Indikationsstyrd tillsyn	308	311	354
Totalt	376	595	562

*Tematisk tillsyn omfattade innan 2020 även tillsynsformen lägesbildstillsyn.

Tematisk tillsyn

Den tematiska tillsynen bygger på ett väldefinierat tema. Det kan vara ett teknik- eller verksamhetsområde som behöver belysas och analyseras närmare. Syftet är att skapa en bild av ett område som är nytt, under utveckling, är ett identifierat problemområde eller där det var ett tag sedan tillsyn bedrevs specifikt mot det området. Tillsynen bygger alltid på någon form av stickprov och är aldrig en komplett besiktning.

Tillsynen är ofta övergripande men kan vara tekniskt djupgående och omfatta ett smalt segment av anläggningstyper eller specifika frågeställningar som är tydligt identifierade. I vissa fall kan behovet vara att få en bättre lägesbild av området och då blir tillsynen lite mer utforskande och undersökande.

Under 2021 har 68 tillsynsärenden avslutats inom den tematiska tillsynen. Projekten har ofta byggt på fysiska tillsynsbesök och möjligheterna att genomföra dessa under pandemin har varit begränsade. Tillsynsarbetet har bedrivits inom följande teman (varav flera startades redan under 2019):

- elinstallationsföretag
- elinstallatör för regelefterlevnad
- anläggningsinnehavare och entreprenörer
- energilager

Flera områden är återkommande från år till år med lite olika inriktning.

Elinstallationsföretag

Under 2021 har arbetet med tillsyn av elinstallationsföretag fortsatt med syftet att följa hur företagen använder sina egenkontrollprogram i verksamheten. Dessutom inkluderades även frågor rörande innehavarens skyldighet att lämna information och elinstallationsföretagets skyldighet att inhämta information om anläggningen.

Elininstallatör för regelefterlevnad

Redan under 2020 övervägde myndigheten att fatta beslut om inskränkningar i auktorisationen som en åtgärd vid tillsyn av elinstallatörer. Under 2021 har ett beslut om begränsning av auktorisationen fattats. I detta fall innebar det att elinstallatören inte kan verka som elinstallatör för regelefterlevnad, under tre års tid. Bakgrunden finns i tillsynen där vi granskat hur elinstallatören för regelefterlevnad uppfyller sina skyldigheter enligt lagen.

Även om enbart en inskränkning beslutats, behövs fortsatt information till och tillsyn av elinstallatörer som tagit på sig rollen elinstallatör för regelefterlevnad. Informationens innehåll bör handla såväl om hur arbetet bedrivs som hur information görs tillgänglig för de som behöver den inom företaget. Detta för att öka förståelsen för hur elinstallationsföretagens samarbete med elinstallatören för regelefterlevnad bör fungera. I de fall en brist noterats i informationen till Elsäkerhetsverket från elinstallationsföretaget, har det ofta rört sig om hur elinstallatören för regelefterlevnad levt upp till sin roll.

Anläggningsinnehavare och entreprenörer

Arbetet startade redan 2019 inom projektet Elnätsaktörer. Under 2021 har myndigheten sammanställt utfallet från de 69 ärenden som ingått i projektet och kommer att slutrapportera detta under 2022.

Av projektets preliminära resultat framgår att innehavarna ofta brister i sin informationsskyldighet till utföraren av elektriska installationer. Bristerna påverkas av entreprenörskedjans längd.

Det fanns också brister i entreprenörernas, det vill säga elinstallationsföretagens, regelefterlevnad. Vid tillsynen framkom brister i elinstallationsföretagens upprättade egenkontrollprogram, både gällande kompetenskartläggningen av egen personal såväl som i kompetenslistan över egen och den personal man tillfälligt hyr in. Det är grundläggande att företaget har kontroll över de utförande aktörer som uppges jobba under företagets egenkontrollprogram.

Energilager

Tillsynsprojektet Energilager riktades mot elinstallationsföretag som installerar energilager för elenergi producerat av solceller. Syftet var att skapa en fördjupad bild av hur företagen säkerställer att starkströmsinstallationen uppfyller gällande bestämmelser, att undersöka hur tillverkarens anvisningar efterlevs samt att undersöka i vilken miljö energilagret och annan elektrisk materiel placeras. Projektet slutrapporterades 2021.

I projektet har tillsyn av ett 30-tal elinstallationsföretag genomförts i olika delar av landet under 2020. Inspektionen av elinstallationsföretagen omfattade dels kontroll av företagets egenkontrollprogram, dels har företagen fått svara på frågor som har tagits fram inom ramen för projektet. Resultatet av tillsynen visar att egenkontrollprogrammen behöver utvecklas för att bli det egna företagets handbok i den dagliga verksamheten. Bristerna i egenkontrollprogrammet är ungefär

likadana oavsett om man använder egenkontrollprogrammet i den dagliga verksamheten eller inte, vilket tyder på att branschen verkar misstolkat egenkontrollprogrammets funktion.

Tillsynen visar att elinstallationsföretagen ofta följer tillverkarens anvisningar vid installationen, men att de brister i att ta hänsyn till den omgivande miljön och den enskilda installationens lokala förutsättningar. Det innebär en ökad risk för EMC-störningar eller att anläggningen placeras och utformas olämpligt. Tillsynen visar också på hur viktigt det är att företagen verkligen överlämnar dokumentation, drifts- och skötselansvisningar för att underlätta anläggningsinnehavarens underhållsansvar.

Undersökning elbesiktning/jordfelsbrytare

Under 2021 genomförde Elsäkerhetsverket en undersökning om elbesiktningar och jordfelsbrytare hos personer som bor i en bostad de äger. Undersökningen visar att 24 procent av alla bostadsägare har genomfört en övergripande besiktning av bostadens elinstallationer och att 85 procent av alla bostadsägare har kännedom om att det finns en eller flera jordfelsbrytare i bostaden. Av dessa är det 44 procent som kontrollerar funktionen på sina jordfelsbrytare.

Uppföljande undersökning "Bostadsägare om elarbeten i hemmet"

Under året genomfördes en uppföljning av undersökningen "Bostadsägare om elarbeten i hemmet" som genomfördes första gången 2017. Det har skett en viss minskning av det olagliga elinstallationsarbetet. I hushåll där privatpersoner gör elinstallationsarbetet har det olagliga elinstallationsarbetet minskat från 30 procent 2017 till 26 procent 2021.

Undersökningen visar att internet blir en allt mer viktig informationskälla för de personer som utför elinstallationsarbeten. Hela 24 procent sökte information på internet inför det senaste elarbetet. 2017 var motsvarande siffra 14 procent.

Av de personer som uppgav att de anlitar ett elföretag för att utföra elinstallationsarbeten, hade 21 procent kontrollerat om företaget är registrerat hos Elsäkerhetsverket. Av alla tillfrågade i undersökningen var det endast tre procent som kände till den digitala tjänsten Kolla elföretaget. Kravet på att elinstallationsföretag måste registrera sig infördes efter att den första undersökningen genomfördes. Därför finns ingen siffra att jämföra med.

Indikationsstyrd tillsyn

Beslut om att genomföra indikationsstyrd tillsyn tas efter att myndigheten fått en indikation, till exempel genom en anmälan via Elsäkerhetsverket e-tjänster. En anmälan kan avse brister i en elanläggning, hos ett elinstallationsföretag eller en elinstallatör. En anmälan kan också avse en elolycka eller ett tillbud.

Antalet indikationer är mycket stort varför en bedömning alltid görs utifrån den information som inkommer. Det finns en rad faktorer som påverkar om en anmälan är rimlig att arbeta vidare med. Exempelvis tittar myndigheten på om anmälan ligger inom ramen för våra prioriterade områden och uppdrag, allvaret i anmälan, om det är en förfrågan om hjälp från annan myndighet samt tillgängligheten av personalresurser. I vissa fall ligger orsaken till anmälan utanför myndighetens mandat eller så kan informationen i anmälan vara så vag att det inte är möjligt att gå vidare.

Under 2021 avslutades 308 indikationsstyrda tillsynsärenden, det är ungefär lika många som under 2020. Majoriteten av dem genomfördes efter anmälningar mot elinstallationsföretag samt anläggningar för distribution och användning av el. Även detta år avhandlades i huvudsak ärendena på distans via telefon, digitala möten eller e-post, med anledning av restriktionerna för platsbesök under tiden för pandemin.

Beslut i tillsynen

Elsäkerhetsverket fattade under 2021 beslut inom tillsyn av anläggningar, elinstallationsföretag och elinstallatörer enligt de kategorier som framgår av tabellen nedan.

	2021	2020	2019
Förelägganden inklusive vite	122	256	87
Avslut utan krav på åtgärd	274	467	461
Elinstallationsföretag som avregistrerats på grund av bristande regelefterlevnad	67	62	39
Förbud mot tillhandahållande av elinstallationstjänster	7	1	5
Dispens om elinstallatör för regelefterlevnad	0	4	2
Beslut om avstängning av anläggning	2	1	1
Avskrivningar	19	36	38
Polisanmälan	1	1	4
Inskränkning av auktorisation	1	0	0
Totalt	493	828	637

Antalet beslut om föreläggande minskade kraftigt jämfört med 2020. Minskningen är en följd av att antalet avslutade tillsynsärenden minskat.

Elsäkerhetsverket polisanmäler brott mot elsäkerhetslagen. Den polisanmälan som gjordes under 2021 handlade om ett byggföretag där myndigheten mottagit tre anmälningar om att de utfört olagligt elinstallationsarbete. Att företag utför elinstallationer på annans elanläggning utan att vara registrerade som elinstallationsföretag, utan att ha ett egenkontrollprogram och utan att ha en auktoriserad elinstallatör för regelefterlevnad knuten till företaget är den vanligaste orsaken till Elsäkerhetsverkets polisanmälningar. Att stoppa brott mot elsäkerhetslagen är centralt för Elsäkerhetsverket, därför redovisas antalet polisanmälningar inom tillsyn av anläggningar och elinstallatörer från och med i år.

Balans tillsynsärenden

	2021	2020	2019
Öppna ärenden vid årets början	174	212	183
Startade ärenden under året	322	562	599
Avslutade ärenden under året	380	600	570
Öppna ärenden vid årets slut	116	174	212

Fokusområden

Egenkontrollprogram

Elsäkerhetsverket har tidigare, både i olika projekt och i indikationsstyrd tillsyn, identifierat brister i företagens egenkontrollprogram. Flera företag har nu även fått viten utdömda på grund av att egenkontrollprogrammen inte uppfyller lagstadgade krav och även flera förbud att tillhandahålla elinstallationstjänster har beslutats.

För att säkerställa att elinstallationsföretaget förstår lagkraven att upprätta och arbeta efter ett egenkontrollprogram har Elsäkerhetsverket påbörjat ett projekt för att stärka upp befintlig information till berörda aktörer. Projektet omfattar att vidareutveckla information och stöd kring vad egenkontrollprogram innebär, vad det ska omfatta samt vikten av att egenkontrollprogrammet kommuniceras ut och görs tillgängligt till medarbetare i ett företag. Det kan innebära exempelvis att vi fortsätter att uppdatera och utveckla information om egenkontrollprogram på Elsäkerhetsverkets webbplats eller att vi erbjuder information i seminarieform. Syftet är att göra informationen om vad ett egenkontrollprogram innebär både lättillgänglig och lättförståelig.

Energiomställningen

Samhällets omställning till förnybar energi är fortsatt ett viktigt område. Flertalet utredningar har genomförts de senaste åren med förslag på såväl förenklingar som att säkerställa processer för samråd fram till anläggningen är i drift. Detta handlar om såväl traditionella som nya typer av elanläggningar men den stora utmaningen är framförallt att nya aktörer blir innehavare. Detta för också med sig nya utmaningar för elsäkerheten.

Inom området har vi fokuserat på att följa upp hur det existerande regelverket efterföljs i energiomställningen. Myndigheten bedömer att det är vanligt att privatpersoner köper mindre solcellsanläggningar och att allt fler företag som inte traditionellt arbetat inom energisektorn säljer och monterar solcellsanläggningar. Köparnas kunskaper kring elsäkerhet och störningsproblematik är ofta begränsade och det är en utmaning att nå ut med information om deras roll som anläggningsinnehavare. Kunskapen om elsäkerhet men även om riskerna för att anläggningarna sänder ut signaler som ökar riskerna för störningar inom exempelvis radio- och mobilkommunikation behöver öka. De nya typer av elanläggningar som nu byggs innehåller allt oftare kraftelektronik och det innebär ökade risker för elektromagnetiska störningar. Utöver tillsyn behöver även informationsinsatserna och marknadskontrollen utökas för att säkerställa att anläggningarna konstrueras utan risker för störningar. Elsäkerhetsverket ser även ett ökat behov av att delta i det internationella standardiseringsarbetet inom området.

Mätarbyte

Under en femårsperiod ska över fem miljoner elmätare ersättas med nya för att kunna ge fler funktioner till elkonsumenterna. Målsättningen är att fler aktörer blir mer aktiva i sin elanvändning. Elsäkerhetsverket genomför projekt Mätarbyte för att proaktivt arbeta för att elsäkerheten upprätthålls under de många mätarbyten som elnätsföretagen och dess entreprenörer kommer att genomföra fram till 2025. Elsäkerhetsverkets uppdrag har förskjutits och uppstarten har skett under hösten 2021 med informativa delar. Minskade restriktioner för att kunna utföra tillsynsbesök bör leda till att tillsynsdelen i projektet kan rulla igång och att ett första resultat kan presenteras hösten 2022.

Handbok om arbete vid risk för elektrisk fara

Elsäkerhetsverket och Arbetsmiljöverket har olika roller och uppdrag för att främja säkerhet vid arbete där det finns elektrisk fara. I samband med upphävandet av föreskriften 2006:1, arbetade Elsäkerhetsverket tillsammans med Arbetsmiljöverket fram en gemensam handbok om arbete vid risk för elektrisk fara. Syftet med denna var att tydliggöra rollfördelningen mellan innehavaren, som faller in under Elsäkerhetsverkets regelverk, och arbetsgivaren som faller in under Arbetsmiljöverkets regelverk. Flera aktörer har i sitt elsäkerhetsarbete lutat sig mot denna föreskrift.

Oavsett bransch är det arbetsgivaren som har det yttersta ansvaret för arbetsmiljön, och därmed också för elsäkerheten, på en arbetsplats. Detta område reglerar Arbetsmiljöverket och enligt arbetsmiljölagen ska arbetsgivaren göra allt som behövs för att arbetstagare inte ska utsättas för olycksfall eller ohälsa. Det innefattar också att hantera situationer som kan leda till att elektriska risker uppstår.

Den del som Elsäkerhetsverket ansvarar för är att reglera så att innehavaren tar sitt ansvar för elsäkerheten. Som innehavare av en elanläggning finns ett ansvar för att se till att anläggningen är säker att arbeta på och vistas vid.

Informationen i handboken är inte rättsligt bindande, men innehåller information om de regler som gäller och som i sin tur är rättsligt bindande. Med denna som bas ges stöd och förklaring till såväl innehavare som arbetsgivare. Slutsatsen är också att de gällande regelverken är fortsatt heltäckande, trots upphävandet av ELSÄK-FS 2006:1. Arbetet avslutas inte med att handboken publicerats utan fortsätter tillsammans med Arbetsmiljöverket genom att kommunicera skriftligt samt genom webinarier. Detta sker såväl internt i respektive organisationer som externt.

Internt arbete med funktioner

Inom verksamhetsområdet har det inrättats funktioner för exempelvis elolyckor och elinstallationsföretag. Inom funktionerna bedrivs kvalitetsutveckling av ärendehandläggning och rutiner. Funktionerna ansvarar för förenklingsarbete och kompetensöverföring. Syftet med arbetet är att skapa ökad enhetlighet i bedömning och kommunikation.

Elolyckor

Elolyckor och tillbud

Elnätsföretag och innehavare av spårtrafik och elvägar är skyldiga att anmäla elolyckor och allvarliga tillbud till Elsäkerhetsverket. Övriga arbetsgivare är skyldiga att anmäla olycksfall till Arbetsmiljöverket, vilka i sin tur rapporterar vidare till Elsäkerhetsverket om olyckan är elrelaterad. För privatpersoner är det frivilligt att anmäla en elolycka eller ett tillbud till myndigheten.

Under 2021 genomfördes en översyn av processen kring elolycksfall. Syftet var att klargöra myndighetens uppdrag och mandat, samarbete, insamling av statistik samt hur processen ska kunna effektiviseras. Denna översyn resulterade i en handlingsplan som är planerad att genomföras under 2022 och 2023.

De händelser som rapporteras in används dels till den årliga rapport som tas fram och dels för att få bättre kunskap om orsakerna till olyckorna och tillbud. Att analysera elolyckor och tillbud som anmälts är en del av Elsäkerhetsverkets förebyggande arbete. I vissa fall leder detta även till att ett tillsynsärende startas. Siffrorna gällande elolycksfall och tillbud för 2021 är preliminära och kan komma att justeras inför rapporten elolyckor 2021.

Antalet anmälda elolyckor bland elyrkespersoner minskade i inledningen av pandemin. Men under 2021 har de anmälda olyckorna ökat till motsvarande nivå före pandemin.

Elolyckor bland elyrkespersoner

	2021	2020	2019
Elolycksfall	249	220	263
Varav dödsolyckor	1	1	1
Tillbud	107	101	99

Samtliga anmälda elolyckor inkluderar elolyckor som drabbat elyrkespersoner, andra yrkeskategorier på arbetet eller privatpersoner på fritiden. Även här ökade antalet olyckor under 2021 jämfört med 2020.

Elolycksfall samtliga

	2021	2020	2019
Elolycksfall	491	401	526
Varav dödsolyckor	2	2	3
Tillbud	365	283	303

När det gäller elrelaterade dödsolyckor är den långsiktiga trenden stabilt nedåtgående. Under det senaste decenniet har det inträffat mindre än hälften så många dödsolyckor som under föregående tio år. Under 2021 omkom två personer på grund av el.

Elolycksfallsrapport 2020

Varje år redovisar Elsäkerhetsverket statistik för anmälda elolyckor i en rapport som baseras på föregående års anmälda elolyckor. Denna rapport omfattar bland annat även statistik över elrelaterade dödsfall sedan 1898 vilket är unikt. Rapportens sammanställda statistik bygger i första hand på de anmälningar som yrkesverksamma i elbranschen gör.

Anmälningarna om elolyckor minskade under 2020 med 17 procent medan tillbudena låg kvar på samma nivå som 2019. Antalet anmälda elolyckor ligger därmed i nivå med antalet anmälda elolyckor åren 2016, 2017 och 2018. Det är fortfarande yngre yrkespersoner, män, mellan 21-30 år som oftare drabbas av elolyckor. I 76 procent av fallen beror elolyckor på ett felaktigt beteende vid arbete.

För att föregående års statistikunderlag ska hinna hanteras och utredas tas underlaget för rapporten ut först vid månadsskiftet februari/mars. Detta skiljer sig gentemot när statistik tas ut för redovisning i årsredovisningen, vilket medför att vissa differenser kan förekomma.

Fritidsolyckor och mörkertal

Det finns ett mörkertal av elolyckor – som inte kommer myndigheten till kännedom – bland både yrkesverksamma och privatpersoner. Yrkespersoner kanske inte vill visa att de ibland slarvar med riskanalyser och rutiner och för elolyckor som sker utanför förvärvsarbetet finns det ingen skyldighet att anmäla. Med hjälp av särskilda undersökningar har det tidigare framkommit att cirka hälften av de elrelaterade olyckor som leder till ett besök hos sjukvården, har skett på fritiden. Det visar att drygt 800 personer om året skadar sig så allvarligt av el att de måste söka sjukhusvård. Av dem är cirka 100 barn som fått elchocker från felaktiga vägguttag. Den senaste undersökningen genomfördes 2018.

Elolyckor inom elnät och elförsörjning

De flesta elolyckorna under arbete sker inom verksamheterna elnät/elförsörjning med koppling till nätägare och deras underentreprenörer. Under 2021 har Elsäkerhetsverket medverkat i ett flertal möten med nätägare och branschorganisationer och diskuterat elsäkerhetsfrågor utifrån problemställningar kring innehavaransvaret och elolycksfallsrapporten för 2020.

Samarbete

Under 2020 avstannade de vanliga samarbets- och avstämningsmötena med andra myndigheter och branschorganisationer inledningsvis, men ersattes efterhand med videomöten. Under 2021 har detta också varit det vanligaste sättet för diskussioner och seminarier kopplat till samarbete. Även om det till viss del begränsar möjligheterna till diskussion i stora grupper eller på grund av att informationen är känslig, så har en fördel varit minskad tid för resande och att fler personer haft möjlighet att frigöra tid för att vara med. Likaså har mötena oftast kunnat hållas kortare.

Samarbetet har främst skett inom energisektorn och med myndigheter som har kopplingar till elsäkerhet. Frågorna kopplade till EMC gör att samverkan med olika delar av försvarsmaktens myndigheter fortsätter att utvecklas.

Dessutom har samverkan fördjupats med Arbetsmiljöverket och Polismyndigheten såväl allmänt som avseende elolycksfallsutredningar.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2021	2020	2019
Tillsynsärenden	21 055	21 242	20 351
Elolycksfallsrapporten	551	1 680	1 539
Övriga kostnader*	1 824	885	3 261
Kostnad (tkr)	23 430	23 807	25 152

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 8.

De totala kostnaderna för verksamheten under 2021 uppgick till 23 430 tkr. Under året har kostnaderna varit fortsatt låga i förhållande till 2019. Arbetet med att ta fram Elolycksfallsrapporten har under året nått förvaltningsfas och inte haft några större utvecklingskostnader. Under övriga kostnader är det främst kostnader för samarbete och remissarbete som ökat under året.

Analys och bedömning

Det övergripande målet för verksamheten är att anläggningar ska vara utförda i, och upprätthålla, sådant skick att kraven på elsäkerhet och störningsfrihet uppfylls. Detta genomförs genom såväl tillsyn som information. Tillsynen handlar om hanteringen av anmälningar och de åtgärder dessa leder till. Men tillsyn handlar också om de utrednings- och utvecklingsprojekt som kopplas till Elsäkerhetsverkets strategi.

Under 2021 har verksamheten fortsatt påverkats av pandemin, exempelvis när det gäller arbetssätt. Platsbesök har genomförts endast i de fall där andra sätt att inhämta information för bedömning inte upplevts tillfredsställande. I dessa fall har åtgärder vidtagits för resor och besök för att minska riskerna för smittspridning och följa myndigheternas krav och rekommendationer.

Utifrån dessa förutsättningar gör vi bedömningen att vårt tillsynsarbete har gett effekt på såväl elsäkerhet som störningar, men att vissa omprioriteringar har fått göras beroende på färre platsbesök. Nivån på effekten är svår att uppskatta i det korta perspektivet. Detta innebär att fler tillsynsärenden har handlat om att granska och diskutera utifrån anläggningsdokumentation istället för som under normala omständigheter det fysiska utförandet vid ett tillsynsbesök.

Även om vi genom årets arbete kan se en ökad kunskap om regelverken vid de diskussioner som genomförs vid anmälningar och tillsyn så finns behov av att fortsatt bearbeta såväl elinstallationsföretag som anläggningsinnehavare rörande deras respektive ansvar utifrån elsäkerhetsregelverket.

Vår samlade bedömning rörande elinstallationsföretagen är att det fortfarande, i betydande omfattning, saknas förståelse för värdet av att tillämpa egenkontrollprogrammet i verksamheten och för elsäkerheten. Många egenkontrollprogram har en utformning som inte ger stöd till varken företagsledningen för att denna ska kunna ta sitt ansvar, eller till den som utför elinstallationsarbetet för att det ska bli en säker anläggning.

Ett arbete har påbörjats för att vidareutveckla Elsäkerhetsverkets stöd och information kring egenkontrollprogram och förståelse för rollen som elinstallatör för regelefterlevnad. Målet är att egenkontrollprogrammen ska utgöra ett kvalitetsverktyg i den dagliga verksamheten i alla elinstallationsföretag.

Anläggningsinnehavarens ansvar är ett annat område som bedöms viktigt att ge kompletterat stöd kring. Under 2021 lanserade myndigheten en handbok som fångar upp flera av de frågeställningar och brister som vi noterat vid tillsyn. Under året har ett antal digitala möten och seminarier genomförts med olika aktörer för att presentera och diskutera innehavarens roll och ansvar. Det bedöms ha bidragit till att nedladdningen av handboken om anläggningsinnehavarens ansvar har ökat. Mottagandet har varit positivt då innehåll och beskrivningar upplevts som ett förtydligande av hur Elsäkerhetsverket ser på rollen anläggningsinnehavare.

Den undersökning som genomfördes gällande elbesiktningar och jordfelsbrytare visar att elbesiktning är ett bra sätt för anläggningsinnehavare att skaffa sig kännedom om den elanläggning man ansvarar för. Därför ser Elsäkerhetsverket att elbesiktningar kan vara ett verktyg för att öka elsäkerheten i svenska bostäder. Elsäkerhetsverket fick i regleringsbrevet för 2022 uppdraget att utreda behovet av krav om besiktningar av elinstallationer i bostäder och föreslå hur sådana krav kan utformas. Vidare är jordfelsbrytare en viktig komponent för att minska skador och bränder orsakade av el. Elsäkerhetsverket är positivt överraskade över andelen jordfelsbrytare som finns i svenska bostäder. Men kunskapen om att en jordfelsbrytare måste testas är alldeles för låg. Här behövs ytterligare insatser för att säkerställa att jordfelsbrytarna i svenska bostäder också fungerar.

Undersökningen "Bostadsägare om elarbeten i hemmet" visar på ett fortsatt behov av att tydliggöra de undantag från auktorisationskrav som finns för elarbeten. Internet blir en allt viktigare informationskälla och därför är den digitala tjänsten Kopplasäkert.se och samarbetet med återförsäljare för att sprida informationen fortsatt viktig. Kännedomen om den digitala tjänsten Kolla elföretaget som funnits sedan 2017 är låg, tre procent. Kännedomen om den digitala tjänsten Koppla säkert, som lanserades under 2020, uppgår till sex procent. Att endast 21 procent av de som anlitar ett elföretag också har kontrollerat om elföretaget är registrerat hos Elsäkerhetsverket bedöms som oroväckande. För att öka kännedomen och användningen av Kolla elföretaget satsar Elsäkerhetsverket 2022 på att göra Kolla elföretaget mer användarvänligt och begripligt för olika målgrupper. Vi kommer också tillsammans med elinstallationsföretagen marknadsföra den uppdaterade tjänsten. Mer information om våra insatser inom området kan läsas under avsnittet Information på sidan 47.

I översynen av föreskrifterna ELSÄK-FS 2008:1-3 som genomfördes under 2021 har det tagits fram förslag på vissa förtydliganden, bland annat kopplat till ansvaret innehavaren har att delge den information som behövs för att utföraren ska kunna utföra arbetet på ett säkert sätt. Innehavarens ansvar är ett viktigt område att kommunicera såväl separat som vid tillsyn. Myndigheten har under ett par år tittat närmare på hur innehavaren har delgivit utföraren information och säkerställt att det når fram, liksom hur utföraren ställt krav på att få informationen för att distribuera vidare till eventuella underentreprenörer. Vår tillsyn samt anmälningar har visat på brister i informationsutbytet. Därför är det viktigt med ett fortsatt arbete att följa

upp hur de förtydliganden som införs i föreskrifterna kommer ge effekt.

Samhällets omställning till förnybar energi för med sig nya utmaningar i strävan efter elsäkerhet och störningsfrihet. Det blev också tydligt när regeringen ökat myndighetens anslag och öronmärkte pengar till området för elektromagnetisk kompatibilitet. I slutet av året påbörjade Elsäkerhetsverket formerandet av en EMC-gruppering vilket också inneburit rekryteringar för att öka på antalet medarbetare inom området. De tillämpningar av kraftelektronik som finns idag och de risker som detta medför är att de signaler som omedvetet sänds ut kan upplevas störande. Vi ser dock att såväl en utbyggnad som nya tillämpningar i form av till exempel elvägar och energilager kan ytterligare öka på risken för störningar. Vi bedömer att de beslutade utökade resurserna ger en förbättrad möjlighet att ta ett större, framåtriktat grepp om frågan. Detta förstärktes även i de slutsatser som vi drog i det regeringsuppdrag vi genomförde med Forsvarsmakten

rörande att totalförsvarets verksamhet kan påverkas negativt av EMC-störningar. Förstärkningarna ger såväl möjlighet i vår roll som tillsynsmyndighet, men också i samverkan med andra myndigheter. Likaså kan de utökade resurserna medföra möjligheter att utöka intern samverkan mellan myndighetens marknads-kontroll och anläggningstillsyn.

Antal anmälda elolyckor och allvarliga tillbud är en indikator för myndighetens övergripande målbild. Eloycksfallsrapporten för 2020, som publicerades våren 2021, visar att antalet anmälda elolyckor sjunkit något och låg i paritet med antalet anmälda elolyckor för åren 2016, 2017 och 2018. Elsäkerhetsverket bedömer att det stabila antalet anmälningar tyder på att en hög andel av olyckor i arbetslivet faktiskt anmäls. Att anmälningsviljan är hög är värdefullt för vidare analyser, för det förebyggande arbetet och för informationsverksamhet.

Elsäkerhetsverkets elolycksfallsrapport för 2020 visar även på att fler allvarliga elolycksfall anmäldes i jämförelse med åren innan. Om detta är en tillfällig förändring som kan vara relaterad till 2020 eller en trend behöver vi bevaka och analysera vidare.

Analys av projekt Elnätsaktörer/ Anläggningsinnehavare och entreprenörer

Under 2019-2020 genomfördes ett projekt rörande Elnätsaktörer. Under 2021 fortsatte arbetet med fokus på innehavare av elnätsanläggningar samt de elinstallationsföretag som utfört ny- eller ombyggnad av vissa anläggningstyper åt dessa elnätsföretag. Bakgrunden till projektet har varit att utvärdera hur elnätsbranschen hanterar de nya förutsättningar som uppstått efter att elsäkerhetslagen (2016:732) trätt i kraft och även hur de allt mer vanligt förekommande långa entreprenadkedjorna påverkar regel efterlevnaden.

Det sistnämnda är förhållanden där beställaren, det vill säga innehavaren, samt utförande underentreprenören, det vill säga elinstallationsföretaget, inte har någon affärsrelation men där elsäkerhetslagen ändå förutsätter en koppling mellan parterna, inte minst genom 6 § i elsäkerhetslagen.

Analysen av de 69 tillsynsärenden som genomförts inom projektet visar ett antal avvikelser som övergripande tyder på att aktörernas tro på den egna förmågan till regel efterlevnad inte alltid stämmer överens med verkligheten. En avvikelse är beställarens kontroll av om den som utför arbeten på dennes anläggning har rätt kunskaper och färdigheter för detta arbete, vilket 6 § i elsäkerhetslagen ställer krav på. Här ansåg nästan alla innehavare att man som beställare hade full koll, i de flesta fall genom att man ställt krav på detta i avtal alternativt att man hade tidigare erfarenheter av berörd personal. Att granska utförarens egenkontrollprogram och de kompetensredovisningar som ska finnas där förekom i princip aldrig som metod.

Avsaknaden av rutinen att säkerställa utförarens kompetens är en noterad brist. Elsäkerhetsverkets kontroll av företagets egenkontrollprogram, har dessutom visat att vissa elinstallationsföretag helt saknar ett upprättat egenkontrollprogram. Man har i bästa fall endast registrerat sig i Elsäkerhetsverkets företagsregister för att vara sökbar där.

Vid längre entreprenörskedjor saknas i många fall en affärsrelation mellan innehavare och elinstallationsföretag. I några fall ser vi att information om den aktuella elanläggningen, som kan vara relevant för elinstallationsföretaget att känna till, ramlat mellan stolarna och därmed aldrig kommit fram. I värsta fall kan det innebära en fara för både utförare och innehavare.

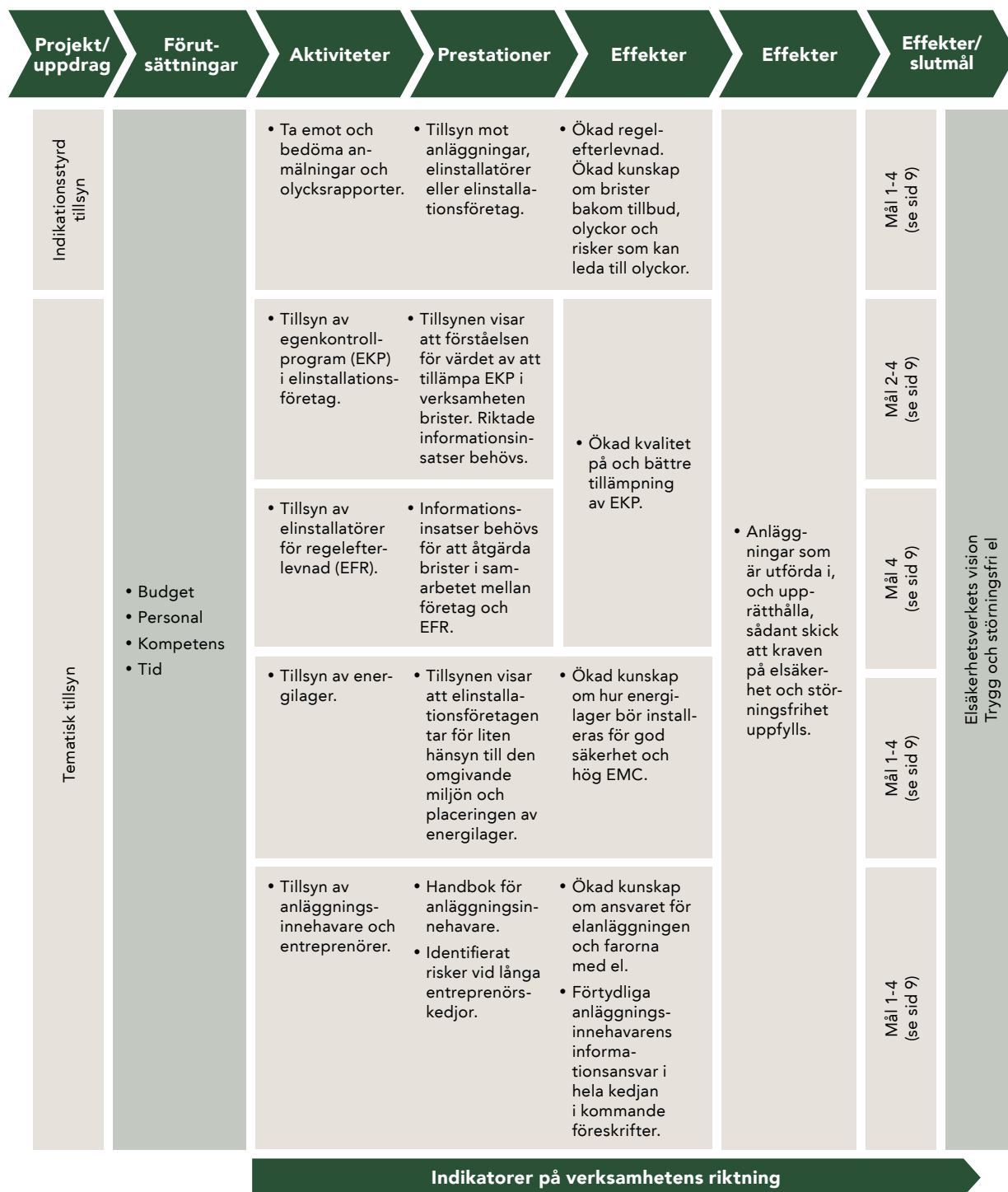
Elsäkerhetsverket behöver utifrån projektets slutsatser ha fortsatt fokus på målgrupperna, lämpligen genom både tillsyn och informationsåtgärder. Elnätbranschen har genom årtionden gått från att vara en relativt sluten verksamhet där externa utförande aktörer varit undantag. I de fall då de förekommit har de betraktats som interna resurser som omfattades av samma regler som övriga. De senaste 15-20 åren har det blivit en allt mer öppen spelplan där externa aktörer inom alla nivåer och verksamhetstyper uppstått parallellt. Elnätsföretagen har övergått från att även varit arbetsgivare och elinstallationsföretag i dess tidigare form till att mer utslutande ha en beställarroll.

De nya aktörsformerna och de nya rollerna till trots förefaller delar av branschen inte fullt ut ha uppmärksammat kraven i elsäkerhetslagen. En viktig del är upprättande och tillgången på egenkontrollprogram för att samspelet mellan de aktuella parterna och regel efterlevnaden ska kunna fungera.

Verksamhetslogik

Illustrationen på nästa sida syftar till att ge exempel på effektkedjor inom verksamheten Tillsyn av anläggningar och installatörer. Med hjälp av effektkedjor kan myndigheten systematiskt planera effektfulla aktiviteter, följa processen framåt och även analysera och bedöma verksamhetens resultat och utveckling.

Verksamhetslogik Tillsyn anläggningar och installatörer

Indikatorer på verksamhetens riktning

Tillsyn av elektrisk materiel

Elsäkerhetsverkets tillsyn inom verksamheten utgörs av marknadskontroll. Marknadskontrollen omfattar elektriska produkter som elektrisk utrustning och apparater. Tillsynen omfattar också systemtillsyn av de ekonomiska aktörer som tillverkar eller tillhandahåller elektriska produkter. Reglerna som marknadskontrollen bygger på är i huvudsak EU-direktiv som reglerar krav på produkters säkerhet och störningsfrihet och de ekonomiska aktörernas skyldigheter. Elsäkerhetsverket kontrollerar att de produkter som tillhandahålls uppfyller gällande regler. Om produkter har brister ser myndigheten till att de som tillhandahåller produkterna vidtar åtgärder. Elsäkerhetsverket kontrollerar också att de ekonomiska aktörerna fullgör andra skyldigheter som exempelvis skadeförebyggande arbete.

Erfarenheterna från marknadskontrollen använder Elsäkerhetsverket i samarbeten med andra myndigheter och intresseorganisationer. Samma erfarenheter används också som underlag till myndighetens informationsarbete och ligger till grund för kommande års verksamhetsplanering. Erfarenheterna från marknadskontrollen påverkar också föreskrifts- och standardiseringsarbetet.

Elsäkerhetsverket deltar i Europeiska samarbeten kring de direktiv som omfattas i vår tillsyn och i internationella marknadskontrollprojekt inom EU.

Tillsyn av elektrisk materiel

Marknadskontrollerade produkter	2021	2020	2019
Marknadskontrollerade produkter	1 438	547	435
Årsarbetskraft	3,3	3	3,6
Styckkostnad	6,9	18,8	17,2
Kostnad (tkr)	9 866	10 282	7 473

Elsäkerhetsverkets marknadskontroll sker planerat, efter anmälan eller annan indikation på brister. Marknadskontrollen planeras och beskrivs till stor del i en årlig marknadskontrollplan och myndighetens övergripande verksamhetsplanering. Under 2021 genomfördes marknadskontroll på 1 438 produkter, vilket

är en stor ökning från föregående år. Den största delen av ökningen står samarbetet med Tullverket för.

Inom tillsynsområdet ligger också uppföljning av företag och systemtillsyn, där tillsynen inte är kopplad till specifika produkter utan till hur företagen bedriver sitt systematiska produktsäkerhetsarbete.

Avslutade ärenden fördelade på tillsynsmetoder

	2021	2020	2019
Kontroll genom provning	273	75	118
Kontroll av dokumentation	1 130	444	268
Uppföljning av anmälningar om farlig produkt enl. produktsäkerhetslagen § 23	35	28	49
Totalt	1 438	547	435

Tillsynsmetoder

Marknadskontroll innebär inte bara att kontrollera en produkts utformning, utan också att undersöka om det finns en EU-försäkran, att produkten är märkt på rätt sätt samt att den ekonomiska aktören bedriver ett skadeförebyggande arbete. Ett sådant arbete bedrivs bland annat genom att aktörerna samarbetar med myndigheterna och åtgärdar brister som upptäcks. Genom att anpassa tillsynsmetod till varje enskilt fall får vi en effektivare och mer ändamålsenlig marknadskontroll.

Som tillsynsmetoder använder Elsäkerhetsverket provning genom oberoende testhus, egen provning av myndigheten, dokumentationskontroll samt systemtillsyn. En annan metod är uppföljning av underrättelseärenden som kommer in till Elsäkerhetsverket från näringsidkare.

Provning

Under 2021 avslutades 273 ärenden där produkter testats genom provning, vilket är en ökning mot föregående år. Av dessa har 173 produkter skickats till oberoende testhus och 100 produkter har testats genom provning av Elsäkerhetsverket.

Dokumentationskontroll

Allvarliga brister kan upptäckas utan att produkten behöver genomgå provning. Detta genom tillsyns-

metoden dokumentationskontroll, vilket är en metod som 2021 använts för hantering av fler ärenden än tidigare. Här kan ingå att kontrollera att EU-försäkran är korrekt, testrapporter är utställd av angivet testlaboratorium, att underskrifter är korrekt utförda och att dateringar och produktbilder i testrapporter överensstämmer med den aktuella produkten.

Systemtillsyn

I Elsäkerhetsverkets systemtillsyn granskas hur företag utarbetar och sparar produkternas tekniska dokumentation och hur de arbetar med skadeförebyggande arbete. Myndigheten granskar i vissa fall kvalitetssystem och tillverkningsinstruktioner för att kontrollera produkternas överensstämmelse med aktuella produktsäkerhetsregler.

Uppföljning av § 23-ärenden

I 23 § produktsäkerhetslagen framgår att näringsidkare ska underrätta Elsäkerhetsverket om denne får kännedom om att en elektrisk produkt som de tillhandahåller, eller tillhandahållit, är farlig. Antalet så

kallade § 23-ärenden varierar beroende på hur många aktörer som faktiskt upptäckt att de tillhandahållit en farlig produkt. Uppgifter som redovisas till Elsäkerhetsverket ska visa de åtgärder som har vidtagits för att förebygga skadefall. Elsäkerhetsverket har avslutat 35 uppföljningar av sådana underrättelser under 2021.

Anmälningar om farliga eller störande produkter

Elsäkerhetsverket tar emot anmälningar från olika aktörer om farliga eller störande produkter. Antalet anmälningar har ökat under 2021 då myndigheten fick in totalt 451 anmälningar jämfört med 394 stycken 2020. Av dessa inkom 238 anmälningar från allmänheten, 178 från Tullverket samt 35 anmälningar från ekonomiska aktörer enligt 23 § produktsäkerhetslagen som beskrivits tidigare. Anmälningarna som Elsäkerhetsverket får in kan leda till marknads kontroll men är också en hjälp vid marknadsanalys samt planering och urval av produkter som marknadskontrollernas.

Antal anmälningar om farliga eller störande produkter

	2021	2020	2019
Antal anmälningar om farliga eller störande produkter	451	394	364
Varav anmälningar från allmänheten	238	219	228
Varav anmälningar från Tullverket	178	147	87
Varav anmälningar från ekonomiska aktörer	35	28	49

Beslut i tillsynen

Elsäkerhetsverkets beslut bygger på både frivilliga och tvingande åtgärder. Vilket beslut som fattas beror på bristens art och allvar. Produkter stoppas genom beslut om försäljningsförbud. Försäljningsförbud kan också förenas med att redan tillhandahållna produkter ska återtas från slutanvändare.

Under 2021 har 1 290 produkter slutat säljas eller stoppats vid import till följd av Elsäkerhetsverkets marknads kontroll. Det är en ökning på 206 procent jämfört med 2020. Den stora ökningen beror till stor del på ett utvecklat samarbete med Tullverket.

Produkter stoppade från marknaden

	2021	2020	2019
Antal produkter som stoppats från marknaden*.	1 290	421	246

* Omfattar beslutstyperna Försäljningsförbud och Försäljningsförbud med återtag i tabellen "Marknadskontrollerade produkter fördelade på beslut"

Marknadskontrollerade produkter fördelade på beslut

	2021	2020	2019
Inga krav på åtgärder			
Avslut utan anmärkning/åtgärd	87	79	127
Avslut med anmärkning	61	47	61
Försäljningsförbud			
Försäljningsförbud	1 262	405	222
Frivilliga åtgärder motsvarande försäljningsförbud	8	8	10
Försäljningsförbud med återtag			
Försäljningsförbud med återtagande från slutanvändare	9	1	5
Frivilliga åtgärder motsvarande återtag från slutanvändare	11	7	10
Totalt	1 438	547	435

Balans marknadskontrollärenden

	2021	2020	2019
Öppna ärenden vid årets början	99	90	78
Startade ärenden under året	276	259	265
Avslutade ärenden under året	306	250	253
Öppna ärenden vid årets slut	69	99	90

Fokusområden

Delar av Elsäkerhetsverkets marknadskontroll bedrivs i projektform. Dels inom myndigheten och dels i gemensamma projekt med andra myndigheter inom Sverige och EU/EES.

Massagepistoler

Massagepistoler har senaste året varit en uppgående trend och det är en produkt som marknadsförs mycket i bland annat sociala medier. Av den anledningen valde Elsäkerhetsverket att köpa in ett antal massagepistoler för testning. Tillsynen har skett genom inköp av nio produkter via nätet och tre produkter som stoppats i tullen. Samtliga produkter som testades visade på en rad olika brister. Det rörde sig både om märkningsbrister, avsaknad av svensk bruksanvisning och att produktens laddningsadapter var så undermålig att det fanns risk för elchock eller brand. Tre massagepistoler hade så allvarliga brister att de fick försäljningsförbud, två stycken med återtag från konsument och en med återtag från återförsäljare. Ytterligare två drogs frivilligt tillbaka från marknaden på grund av allvarliga tekniska brister. De vanligaste tekniska bristerna var i medföljande adapter och gällde krypavstånd och isolering. Brister som kan leda till brand eller elchock.

Märkningsbrister var vanligt förekommande då 11 av de 12 kontrollerade produkterna hade någon form av märkningsbrist, exempelvis att modellbeteckning, tillverkarens och importörens namn och adress eller CE-märkning saknades. Tio av produkterna saknade också svensk bruksanvisning.

E-handelsmarknadsplatsen Amazon

Elsäkerhetsverket har genomfört ett marknadskontrollprojekt där vi tittat på produkter tillhandahållna av e-handelsmarknadsplatsen Amazon. Produkterna som köptes in kom från säljare utanför EU, inom EU och även direkt från Amazon. Produkterna hade både tekniska brister och administrativa brister. Vår granskning visade att samtliga produkter hade märkningsbrister, som exempelvis att tillverkarens namn och adress saknades eller att det inte fanns något CE-märke. Samtliga produkter saknade också svensk bruksanvisning. Amazon har anslutit sig till det Europeiska säkerhetssamarbetet med marknadsplatserna, Product Safety Pledge. Där åtar sig marknadsplatserna att arbeta med produktsäkerhet. Men överenskommelsen är inte bindande och myndigheterna saknar rätten att rikta beslut mot dessa aktörer.

Myndigheten har också följt upp projektet genom att på nytt leta efter de tidigare inköpta produkterna på marknadsplatsen. Det visade sig då att en av massagepistolerna fanns till försäljning igen efter det att Amazon meddelat att den var bortplockad. Vid senare tillfälle har vi hittat flera av de produkter som plockades bort tidigare.

Syftet är främst att öka konsumenters kunskap och medvetenhet om riskerna med att köpa elektriska produkter utan att kontrollera vem man handlar av. Resultatet av tillsynen har kommunicerats i nyheter och nyhetsbrev. Myndigheten har även använt resultatet till nya webbsidor riktade till konsumenterna.

Svensk E-handel

Elsäkerhetsverket har också genomfört ett marknadskontrollprojekt där vi köpte produkter från svensk e-handel. Syftet med projektet var att köpa in och testa produkter från svenska e-handelsföretag eller e-handelsföretag som uppfattas vara svenska då de har en .se-adress alternativt att sidan är på svenska med priser i kronor. Vi ville också undersöka om aktörer på den svenska marknaden har kunskap om vilken typ av ekonomisk aktör man är och vilket ansvar man har vid försäljning av produkter importerade från tredjeländ. I projektet ingick även att kommunicera resultatet till allmänheten och göra konsumenter medvetna om eventuella skillnader och likheter mellan olika typer av e-handelsaktörer. Vi har kommunicerat projektet i Elsäkerhetsverkets nyhetsbrev, i en nyhet i samband med Black Friday och resultatet ligger också till grund för vår informationssida om e-handel. Projektet har också presenterats på Marknadskontrollrådet, Elsäkerhetsrådet och LVD-AdCo.

Totalt köptes 26 stycken produkter in, två av dessa levererades aldrig och därför startades slutligen 24 stycken marknadskontrollärenden. Totalt riktade vi oss till 22 olika företag. Samtliga produkter hade någon form av brist varav mer än hälften av produkterna hade så allvarliga brister att de plockades bort från marknaden, antingen genom försäljningsförbud eller att företaget frivilligt slutade sälja produkten.

Det betyder alltså att det inte är givet att en produkt är säkrare bara för att den köps av ett företag inom Europa. Däremot har konsumenten en annan typ av konsumentskydd när den handlar från en säljare inom Europa än när säljaren finns utanför Europa.

EMC-växelriktare

I Elsäkerhetsverkets uppdrag ingår att förebygga störningar inom området elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). Inom detta har myndigheten under 2020 och 2021 arbetat med att skapa sig en bild av i vilken utsträckning växelriktare och optimerare som används i solcellsanläggningar utgör ett störningsproblem. Detta har gjorts i samarbete med Avdelningen för Anläggningar. Det är främst inom samhällsviktig verksamhet som exempelvis försvar och räddningstjänst som störningar kan utgöra ett problem. Tillsammans med Energimyndigheten har Elsäkerhetsverket kontrollerat elva växelriktare och optimerare. Vi har tittat på teknisk dokumentation från tillverkarna och undersökt om dokumentationskraven i EUs EMC-direktiv uppfylls.

Resultatet visar att tre av de elva produkterna är deklarerade enligt en generisk harmoniserad standard eller saknar relevant dokumentation. Den generiska standarden täcker inte upp för samtliga risker för den aktuella typen av produkter. I dessa fall har vi begärt in en riskanalys, för att se hur tillverkaren uppfyllt kraven i EMC-direktivet.

Beslut är fattade i de flesta ärenden och dialoger pågår med tillverkare och importörer kring regelverket.

Gemensamma projekt

Under 2021 har ett antal aktiviteter genomförts tillsammans med andra myndigheter och organisationer inom EU och EES. I dessa projekt betalas provningen av EU-projektet. På europeisk nivå deltar myndigheten i CASP och JAHARP. Båda projekten rör ett flertal produktgrupper som väljs ut gemensamt med alla medlemsstater efter riskanalyser.

Under 2021 avslutades ett projekt inom det nordiska samarbetsområdet NKS-ATEX (Nordisk komité för samordning av säkerhetsfrågor rörande explosionsfarliga områden) som rör industriella dammsugare. Projektet blev mycket uppskattat även inom EU. ATEX är ett svårt område att bedriva marknadskontroll inom på grund av att produkterna är komplexa, endast ett fåtal testlaboratorier kan utföra testningen och provningen är kostsam. Endast mindre brister konstaterades i dammsugarna och ingen dammsugare behövde tas tillbaka från marknaden. Resultatet är glädjande eftersom riskerna är stora i ATEX-miljöer och konsekvenserna av en olycka kan bli ödesdigra.

PROSAFE JAHARP18 har under 2021 fortsatt med tester utförda på värmefläktar. Detta projekt

har försenats över ett år på grund av pandemin och beräknas vara klart under första halvåret av 2022.

PROSAFE JAHARP2020 startades upp 2021 och är projekt med totalt tre delar och där varje del innehåller olika arbetspaket (WP, kort för Work packages). Elsäkerhetsverket deltar i WP1 och WP3. Projektet har startats i år och kommer att pågå till maj 2023. WP1 omfattar torktumlare och WP3 omfattar USB-laddare. I det förstnämnda projektet innehar vi projektledarrollen.

CASP2020 avslutades under året där vi deltog i projekt kring kablar (7 länder deltog) och hushållsprodukter (10 länder deltog). 70 kablar (skarvsladdställ för inomhusbruk och kabelvindor för utomhusbruk) testades, varav en fjärdedel inte uppfyllde kraven. Hushållsprodukter delades upp i 4 grupper, miniugnar, brödrostar, kontaktgrillar/väffeljärn och fritöser. Totalt testades 89 produkter och mer än hälften klarade inte kraven.

CASP2021 kördes igång under 2021 och där ingår e-cigarretter. Elsäkerhetsverket kommer att titta på elsäkerheten på batterier och laddare till dessa medan Folkhälsomyndigheten tittar på vätskans egenskaper. Vi samarbetar med Folkhälsomyndigheten och deras expert vad gäller vätskan. CASP2021 innehåller också delprojekt som berör förfalskade varor, online e-handel och elektriska leksaker för att nämna några. Projektet är omfattande och flera länder deltar. Resultaten beräknas komma under 2022.

Samarbete

Elsäkerhetsverket har utöver det samarbete som sker i marknadskontrollen också deltagit i samarbeten med olika myndigheter, branschorganisationer och andra aktörer. Elsäkerhetsverkets nationella och internationella samarbeten beskrivs nedan.

Nationella samarbeten

Elsäkerhetsverket deltar löpande i samarbeten som arrangeras av eller tillsammans med andra myndigheter:

- Marknadskontrollrådet
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp E-handel
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp för Nationell Strategi för Marknadskontroll
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp Din Produkt Ditt Ansvar
- Forum för tullrelaterade frågor (Tullverket)
- Myndighetssamverkan Leksaker (Konsumentverket)

- Myndighetssamverkan Radioutrustning/EMC (Post- och telestyrelsen och Elsäkerhetsverket)
- Myndighetssamverkan Gasapparater (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap).
- Arbetsgruppen Cirkulär ekonomi (Energimyndigheten)

Utöver detta har Elsäkerhetsverket under 2021 deltagit i enstaka samarbeten med Sveriges konsumenter, Post- och telestyrelsen, Energimyndigheten, Kemikalieinspektionen, Arbetsmiljöverket och Folkhälsomyndigheten med flera. Även samarbeten med ekonomiska aktörer sker när det passar i verksamheten. Vi har dessutom löpande samarbete med Tullverket när det gäller importkontroll av elektriska produkter.

Elsäkerhetsverket har deltagit i Marknadskontrollrådets digitala kampanj ”Fynda säkert”. Kampanjen består av korta filmer med budskap riktade mot tre primära målgrupper baserade på ålder. Syftet är att upplysa konsumenten att ta reda på vem säljaren är, var den befinner sig och att konsumentskyddet skiljer sig beroende på vilken del av världen konsumenten handlar från.

Internationella samarbeten

Elsäkerhetsverket deltar löpande i de nordiska och europeiska samarbetena kring marknadskontroll. I EU sker det framför allt i olika AdCo (Administrative Cooperation Groups), som är arbetsgrupper från de olika ländernas marknadskontrollerande myndigheter. Elsäkerhetsverket deltar i LVD-AdCo (Lågspänningsdirektivets arbetsgrupp) och EMC-AdCo (samarbetsgruppen inom direktivet för Elektromagnetisk kompatibilitet). Vi medverkar också i det nordiska samarbetet NSS (Nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor) samt NKS-ATEX där samverkan sker inom området explosionsfarliga miljöer och avsedd utrustning. Medverkan i standardiseringen för elektrisk utrustning och apparater redovisas under verksamhetsgrenen Standardisering.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2021	2020	2019
Tillsyn Elektrisk materiel	9 866	10 282	7 473
Övriga kostnader*	1 275	1 314	2 076
Kostnad (tkr)	11 141	11 596	9 549

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 8.

Den totala kostnaden för verksamheten har minskat med 455 tkr. Främsta orsaken till den lägre kostnaden är fortsatt färre resor samt föräldralediga medarbetare som inte ersatts.

Analys och bedömning

Den övergripande målsättningen med myndighetens marknadskontroll är att produkterna som släpps på marknaden uppfyller kraven och är säkra och störningsfria. Längs vägen mot slutmålet arbetar Elsäkerhetsverket med flera typer av aktiviteter som successivt förväntas ge effekter.

Under 2021 har verksamheten påverkats av pandemin och den omställning som börjades 2020 har fortsatt. Den del av marknadskontrollen som vanligtvis genomförs i fysiska butiker har istället styrts om så att vi i ökad grad arbetat med kontroll i e-handeln. Vi menar dock att vi i stor utsträckning ändå når samma aktörer eftersom de allra flesta produkter finns att köpa via näthandel.

Elsäkerhetsverket bedömer att utvecklingen av arbetet med marknadskontroll går i önskad riktning. Under 2021 har antalet kontrollerade produkter ökat med 160 procent i jämförelse med 2020. Ökningen beror till största delen på ett fortsatt ökande samarbete med Tullverket men också en viss ökning i vår egen marknadskontroll. Arbetet har lett fram till att det sedan föregående år är 206 procent fler produkter som slutat säljas eller stoppats vid import till följd av Elsäkerhetsverkets marknadskontroll. Av dessa produkter kontrollerades 79 procent genom tillsynsmetoden dokumentationskontroll.

Resultaten pekar på att vårt samarbete med Tullverket ger effekt i önskad riktning och att ett stort antal felaktiga produkter kan stoppas innan de tillhandahålls på marknaden.

Dokumentationskontrollen har fortsatt vidareutvecklas under 2021 och använts i högre grad än tidigare. Elsäkerhetsverket finner metoden vara kostnads-effektiv och verkningsfull. Flera allvarliga brister kan upptäckas utan att produkten behöver genomgå provning. Likaså omfattar dokumentationskontroll ofta flera produkter hos samma ekonomiska aktör.

Elsäkerhetsverkets marknadskontroll omfattar också systemtillsyn, som riktar in sig på hur företag som importerar eller tillverkar produkter sköter de skyldigheter de har när det gäller ett systematiskt produktsäkerhetsarbete. Detta i strävan mot att systematiska fel ska korrigeras i förväg och att företagen i högre utsträckning fullgör sina skyldigheter.

Både när det gäller dokumentationskontroll och systemtillsyn hittar vi felaktiga och förfalskade dokument. Vi bedömer att förfalskningar är relativt vanliga och dessutom blir de mer och mer trovärdiga. Förfalskningar kan vara utbytta bilder och modellbeteckningar i testrapporter, kopierad EU-försäkran om överensstämmelse med utbytt underskrift, ändrade datum och testrapportnummer. En del av förfalskningarna kan vi hitta genom att kontakta testlaboratorierna, och en del hittar vi genom att jämföra mot tidigare dokument. En önskad effekt av en effektiv marknadskontroll är att vissa oseriösa företag blir bättre på att förfalska dokumentation. Vi utvecklar hela tiden förmågan att hitta felaktiga dokument men i de här fallen saknar vi effektiva sanktionsmöjligheter.

Systemtillsyn är också förenat med behov av utbildningsinsatser för företagen. Utbildningar bedömer vi ger effekt genom att de underlättar för företagen att få och ta till sig kunskap om gällande regler. Under utbildningstillfället ges möjlighet till dialog mellan företagen och Elsäkerhetsverket, vilket är värdefullt för båda parter. Under 2021 har en utbildning anordnats av Elsäkerhetsverket men vi har även deltagit i Marknadskontrollrådets gemensamma utbildnings- och seminariedag ”Din Produkt Ditt Ansvar”. Dessa tillfällen har genomförts som webbutbildningar med anledning av pandemin. Vi ser ett fortsatt behov av att möta företagen och kommer att arbeta vidare med både webbaserade utbildningar och fysiska möten.

Ett delmål i marknadskontrollen är att konsumenterna ska ha god kännedom om gällande regler för att kunna handla säkra produkter. Under 2021 har flera nya informationssidor gällande köp av elprodukter tagits fram på Elsäkerhetsverkets webbplats. Målgruppen är konsumenter och syftet är att ge stödande information

innan ett köp, oavsett om det är i fysisk butik eller via nätet.

Myndigheten har under flera år genomfört ett julprojekt och efter ett uppehåll på två år gjorde vi det 2021 på nytt. Regelefterlevnaden har blivit bättre och bättre vilket vi tolkar som en effekt av flera års förebyggande marknadskontroll.

Marknadskontroll med fokus på E-handel

E-handeln och därmed inköp av produkter från länder utanför EU, så kallat tredjeländ, har ökat markant de senaste åren. Teknikutvecklingen med nya lockande produkter, låga priser och lättillgängligheten är bidragande orsaker. Pandemin har även den bidragit till att e-handeln ökat ytterligare.

Elsäkerhetsverket har under flera år genomfört marknadskontroll i projektform och vi har i flera av projekten undersökt e-handeln. Marknadskontrollen har varit inriktad både på marknadsplatshandel och den mer tydligt definierade e-handeln. Marknadsplatser är inte säljare utan agerar enbart förmedlare av varan. Med en definierad e-handel menas att varan säljs av den ekonomiska aktör som står bakom webbplatsen.

När myndigheten granskat marknadsplatserna har det visat sig att bristerna är stora. Bland marknadsplatser utanför EU har vi i våra kontroller sett att nästan 100 procent av produkterna har så stora brister att de skulle ha fått försäljningsförbud om parten funnits inom EU. Resultatet för marknadsplatser inom EU är något bättre. När vi i projekt och marknadskontrollärenden har tittat på marknadsplatser där, ligger andelen produkter med brister kring 60 procent. I de fall säljaren finns utanför EU kan vi inte göra någonting för att produkten ska sluta säljas. Finns säljaren i EU kan vi rikta ett beslut om försäljningsförbud till säljaren. Marknadsplatsen saknar ansvar som lagen är utformad men finns marknadsplatsen i EU kan vi be marknadsplatsen ta bort erbjudandet om försäljning på frivillig väg.

E-handelsprojektet 2021 visade att bristerna främst finns hos de företag som importerar själva, problemen är mindre hos tillverkare och distributörer. Bland importörerna var andelen produkter med brister 87 procent, bland tillverkarna var det 42 procent och hos distributörerna bara 16 procent. Tre säljare gick inte att identifiera som ekonomisk aktör, de var antingen marknadsplats eller bedrev verksamhet med så kallad dropshipping, där låg andelen produkter med brister på 100 procent. Dropshipping är en relativt ny företeelse och är till skillnad från marknadsplatsen en affärs-

modell där en aktör upprättar en nätbutik och ger sken av att sälja direkt till kunden. När ett köp ägt rum beställer nätbutiken varan av en säljare i ett tredje land och skriver in mottagarens leveransuppgifter istället för sina egna. Därefter skickas produkten direkt från tillverkaren till slutkunden.

När vi analyserar statistik från vårt samarbete med Tullverket ser vi att de företag som importerar produkter till sin egen verksamhet har en stor andel produkter som inte får frisläppas för fri omsättning och alltså säljas. När vi 2019 gjorde systemtillsyn bland importörer visade resultatet också att det finns många brister hos företag som importerar. En tänkbar förklaring är att det är väldigt enkelt att bli importör idag då allt bara är ett klick bort. Importören behöver inte etablera en kontakt med tillverkaren utan det går att beställa från exporterande marknadsplatser utanför EU. I många fall är det inte ens säkert att man som köpare vet vem tillverkaren är.

I Elsäkerhetsverkets marknadskontroll av massagepistoler under 2021 såg vi också att en hög andel av produkterna hade allvarliga brister, närmare 60 procent. Detta är en produkt som ofta säljs av företag som normalt säljer träningsutrustning och kosttillskott och inte elektriska produkter. Många företag importerar dessa produkter själva och vi ser att bilden överensstämmer med övriga importerande företag. Produkttypen säljs också i många fall från olika marknadsplatser.

När vi 2019 genomförde en uppföljning på vårt USB-laddarprojekt från 2017 hade flera av de kontrollerade importörerna valt att bli distributörer istället eller helt slutat att sälja elektriska produkter. Detta tyder på att den kommunikation vi har med aktören i samband med marknadskontrollen har effekt och att vi når fram med information om regelverket vid vår marknadskontroll.

Det är viktigt att jobba vidare med de importerande företagen. Här behöver vi fortsätta med tull- och marknadskontroll men också utbildningsinsatser och informationsmaterial. I våra kontakter med företagen bedömer vi att det finns ett intresse av att ta del av utbildningar och kommunikation samt en vilja att förstå innebörden av regelverket.

Elsäkerhetsverket behöver också ha en tydlig kommunikation med konsumenterna. Dels för att upplysa om konsumenternas eget ansvar när man handlar från säljare utanför EU, men också om farorna med produkter som inte är avsedda att användas i det svenska elnätet. I den konsumentundersökning Elsäkerhetsverket genomförde 2020 framgår att många som handlar från

marknadsplatser utanför EU inte i första hand väljer produkter utifrån säkerhetsmedvetenhet.

Myndigheten måste därför fortsätta att kommunicera och skapa medvetenhet kring de här frågorna. I detta avseende är marknadskontroll i projektform ett bra sätt att nå ut i media. Där kan vi sammanställa informationen så att den tydligt, samlat och som vi bedömer - med större tyngd - kan presenteras för ekonomiska aktörer och konsumenterna.

Slutligen är det viktigt att arbeta vidare med regelutvecklingen. Marknadsplatshandelns ansvar är ett område som behöver regleras tydligare i lagstiftningen.

En del aktörer på marknaden omfattas inte av samma regler för marknadskontroll som gäller för traditionella tillverkare, importörer och distributörer. Det riskerar att leda till osund konkurrens på bekostnad av konsumenternas säkerhet.

Dagens regler gör det möjligt för marknadsplatshandel och den så kallade dropshippingen att undvika ansvaret för produktsäkerheten. De produkter som erbjuds på marknadsplatserna och genom dropshipping har en mycket kort tid på marknaden och byts ständigt ut mot nya erbjudanden. Ett försäljningsförbud på en produkt som bara finns tillgänglig för köp under några få veckor, innan den ersätts med en annan, ger inte den önskade effekten att vilja följa regelverket.

Myndigheten gör bedömningen att det är svårt att uppnå målen med säkra produkter om regelverket inte är konsistent för alla aktörer. Många av de ekonomiska aktörerna inom e-handeln blir mer medvetna om vårt arbete och regelverket som berör dem, genom våra projekt, vår marknadskontroll och vår kommunikation kring detta. Men vi behöver fortsätta att arbeta aktivt för ett vidareutvecklat och heltäckande regelverk. Vi måste också arbeta aktivt för att konsumenterna ska bli mer medvetna om CE-märkningen och ha en ökad förståelse kring CE-märkningens innebörd. Erfarenheter och lärdomar från arbetet med e-handel, marknadsplatser och tullsamarbetet ger värdefulla indata i kommunikationsarbetet med konsumenterna samt barn och unga så att de får rätt kunskaper för att köpa säkra produkter.

För att nå målen med säkrare produkter och medvetna ekonomiska aktörer behöver vi även verktyg, både lagstiftning som alla ekonomiska aktörer omfattas av och kännbara sanktioner för dem som väljer att ställa sig utanför. Vi ser att några väletablerade butikskedjor står i begrepp att starta marknadsplatser parallellt

med sin ordinarie verksamhet. Det riskerar att öppna marknaden ytterligare för bristfälliga produkter genom en marknadsplats med ett namn konsumenterna har förtroende för.

Utan en enhetlig och effektiv lagstiftning med tydliga sanktioner blir regelverket möjligt att runda och myndigheternas verktyg är väldigt trubbiga för att tvinga fram regelefterlevnad. Vi behöver använda alternativa vägar för att nå effekt, exempelvis utbildning och uppföljning. E-handeln är ett område som vi behöver fortsätta att arbeta med. Rollen som importör är svår och också där flest fel begås. Samarbetet med tullverket är centralt, det gäller allt ifrån kontroller av produkter till analyser av data och uppföljning av aktörer.

I det här sammanhanget är det även viktigt att utveckla samarbetet ytterligare i Marknadskontrollrådet, med andra marknadskontrollmyndigheter, med bransch- och intresseorganisationer, i det internationella samarbetet och inom standardiseringen för att få tydliga regler och en gemensam syn på aktörerna och regeltolkningen.

EMC-växelriktare

Regeringsuppdraget om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) samt anmälningar om störande utrustning till Elsäkerhetsverket visar att det finns en ökad risk att utrustning som finns i solcellsanläggningar orsakar en oacceptabel störning på radiokommunikationen om de inte är utförda på rätt sätt. Elsäkerhetsverket har genomfört en dokumentationsanalys och granskat bland annat resultat från tester, riskanalyser och standardval. Av elva granskade produkter har två fått försäljningsförbud, en utreds fortfarande och åtta ärenden har avslutats utan vidare åtgärd.

Marknadskontrollen mot växelriktare och optimerare avseende EMC har varit tidskrävande och pågått under både 2020 och 2021. Arbetet har inte helt kunnat avslutas 2021 eftersom överklagandetiden inte hunnit löpa ut och i ett fall har ärendet bytt tillsynsart. Marknadskontrollen av optimerare och växelriktare är ett viktigt bidrag till samhällets omställning till

säker, förnybar energiproduktion. Att tillverkare, konsumenter och energirådgivare känner till vilka problem och möjligheter dessa produkter har höjer förtroendet för den teknik som ingår i hållbara energislag. Genom att delta i standardiseringsprocesser kan Elsäkerhetsverket också bidra till tydligare standarder som gör det möjligt för beställare och användare av tekniken att ställa högre krav på tillverkare. Detta bidrar i sin tur till att minska EMC-störningar på radiokommunikation och andra tekniska hjälpmedel som samhället är beroende av.

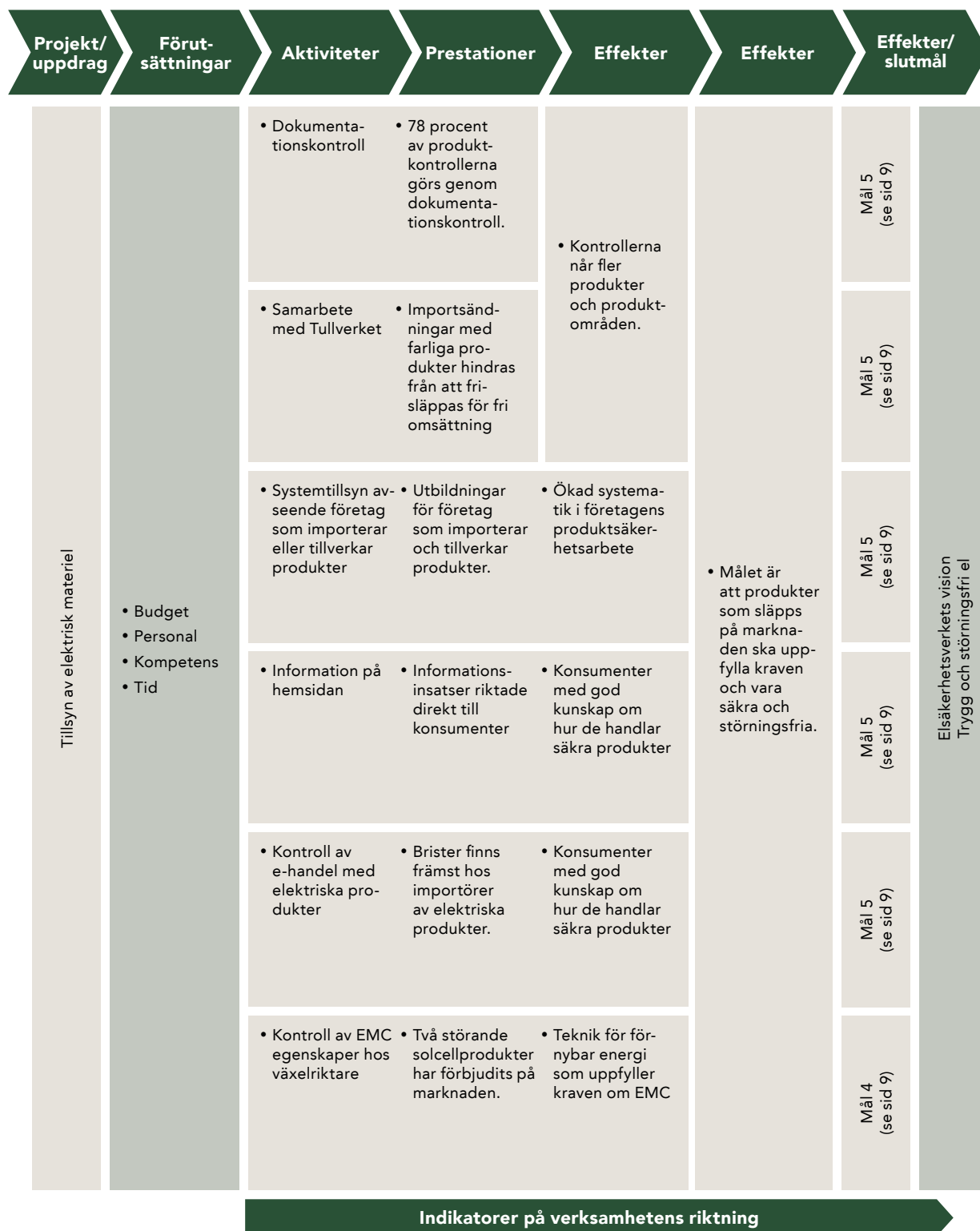
Marknadskontrollen av växelriktare och optimerare har visat hur svårt det är för tillverkare att visa överensstämmelse med de väsentliga kraven på EMC när produkten inte omfattas av en harmoniserad produktstandard. Tillverkaren får då ett stort ansvar att genomföra en omfattande riskanalys och komplettera med provning för att omhänderta de inventerade riskerna. Alternativet är att kontakta ett anmält organ för att få hjälp att göra den bedömningen. Här är det viktigt att arbeta aktivt i standardiseringen men också att aktivt samarbeta med andra myndigheter, både nationellt och internationellt.

Resultatet från marknadskontrollen kommer att användas i fortsatta diskussioner kring standardiseringsarbetet, både nationellt och internationellt och är ett bra underlag för fortsatt arbete när det gäller EMC-problematiken med ny teknik. Erfarenheterna från marknadskontrollen av växelriktare och optimerare är dessutom en bra grund för den nya satsningen på utökat arbete med EMC.

Verksamhetslogik

Illustrationen på nästa sida syftar till att ge exempel på effektkedjor inom verksamheten Tillsyn elektriskt materiel. Med hjälp av effektkedjor kan myndigheten systematiskt planera effektfulla aktiviteter, följa processen framåt och även analysera och bedöma verksamhetens resultat och utveckling.

Verksamhetslogik Tillsyn elektriskt materiel

Indikatorer på verksamhetens riktning

Behörighet och tillstånd

Verksamhetsområdet *Behörighet och tillstånd* är uppdelat i två verksamheter: *Drifttillstånd samt remisser om koncessioner* och *Behörighet för elinstallationsarbete*.

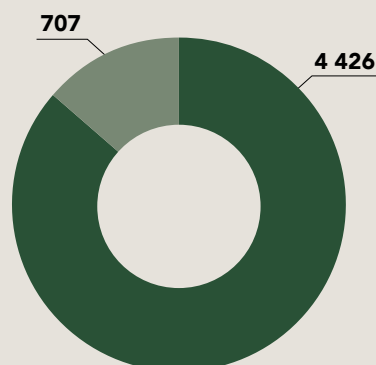
Enligt myndighetens instruktion, elsäkerhetslagen (2016:732) och elsäkerhetsförordningen (2017:218) ska Elsäkerhetsverket

- meddela auktorisation att utföra elinstallationsarbete, med stöd av bestämmelser i lag eller annan författning.
- registrera elinstallationsföretag.
- följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde.
- samverka med berörda myndigheter, med organisationer för näringsliv och arbetstagare samt med andra intresseorganisationer.
- ta emot och handlägga anmälningar från dem som avser att ta i bruk en kontaktledning för järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller elvägsdrift samt ansökningar om drifttillstånd för vissa kraftledningar.

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader
5 133 tkr.

- Behörighet för elinstallationsarbete
- Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Elsäkerhetsverket handlägger ansökningar om drifttillstånd samt anmälningar om ibruktagande av kontaktledning. Elsäkerhetsverket svarar också på remisser om nätkoncessioner.

Ansökan om drifttillstånd

Ledningsinnehavare måste ha drifttillstånd enligt krav i elsäkerhetsförordningen (2017:218) för att ta i drift en direktjordad högspänningsledning. Starkströmsanläggningar som omfattas av kravet är högspänningsledningar, som ingår i en direktjordad anläggning, där det vid ett enfasigt fel kan uppkomma jordslutningsström med större styrka än 500 ampere. En sådan anläggning får inte tas i bruk innan Elsäkerhetsverket gett tillstånd till det (drifttillstånd). Ett drifttillstånd får endast meddelas om anläggningen ger betryggande säkerhet mot person- eller sakskada. Kravet på drifttillstånd omfattar idag, enligt ELSÄK-FS 2011:3, enbart innehavare av nätkoncession. Den utveckling som sker, bland annat inom vindkraften, gör att det även kan finnas andra högspänningsledningar som också är direktjordade och därmed borde söka drifttillstånd. Därför finns ett behov av föreskriftsoversyn för att inkludera även dessa i ELSÄK-FS 2011:3.

Ansökan om drifttillstånd

	2021	2020	2019
Antal avslutade ärenden	51	45	37

Under 2021 har Elsäkerhetsverket avslutat 51 ärenden med ansökningar om drifttillstånd. Antalet ärenden är en ökning jämfört med 2020 då 45 ärenden avslutades. Antalet ansökningar är helt beroende av i vilken omfattning anläggningsinnehavaren investerar i ombyggnad eller utbyggnad av nya högspänningsledningar och stationer. Ansökningar om drifttillstånd lämnas i huvudsak in till Elsäkerhetsverket via en e-tjänst på myndighetens webbplats.

Anmälan om ibruktagning av kontaktledning

Innehavare av järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller elvägstrafik, ska anmäla till Elsäkerhetsverket att de tänker ta en kontaktledning i bruk. Detta regleras i Elsäkerhetslagen (2016:732).

Anmälan om ibruktagning av kontaktledning

	2021	2020	2019
Antal avslutade ärenden	17	16	11

Antalet anmälningar 2021 var 17 stycken. Det är ungefär samma som föregående år då antalet anmälningar var 16 stycken. Antalet anmälningar som kommer in beror på i vilken omfattning utbyggnad av infrastruktur sker. Beroende på teknikval för elvägar och fortsatt utbyggnad av spårtrafik kan denna siffra komma att öka. Anmälningar kommer in till Elsäkerhetsverket genom en e-tjänst på myndighetens webbplats.

Remisser om nätkoncessioner

Inom verksamheten svarar Elsäkerhetsverket på remisser om koncessioner från främst Energimarknadsinspektionen. När ett elnätsföretag ansöker om koncession för område respektive linje hos Energimarknadsinspektionen, får Elsäkerhetsverket ansökan på remiss för att ge synpunkter.

Remisser om nätkoncessioner

	2021	2020	2019
Antal hanterade ärenden	92	78	65

Under 2021 sluthanterades 92 remisser som innehöll ansökan om ny koncession eller förlängning av befintlig koncession. Det sammanlagda antalet har ökat något sedan föregående år då 78 remisser behandlades. Utifrån elektrifieringsstrategin så antas detta antal öka kommande år.

Metodutveckling

2020 inledde Elsäkerhetsverket ett metodutvecklingsarbete för samtliga ärendetyper inom verksamheten. Syftet med detta arbete är att stärka enhetlighet, effektivitet och kvalitet i ärendehantering, vilket är viktigt för att kontakten med myndigheten ska upplevas som enkel och smidig för berörda målgrupper. I metodutvecklingsarbetet har ärendeprocesserna genomlysts och handlägningsrutiner och andra typer av metodstöd har tagits fram. E-tjänster, genom vilka anmälningar och ansökningar görs till myndigheten, har förtydligats avseende funktion och information. Under 2021 implementerades de nya arbetsätten och metodutvecklingen övergick till ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom funktionen Drifttillstånd.

Under året har diskussioner förekommit med Energimarknadsinspektionen med syfte att säkerställa att nödvändig information finns utifrån elsäkerhetsperspektivet, men även kring hur ärendehantering kan utvecklas. Diskussioner med nätägare har också inletts för att öka kunskapen och förbättra kvaliteten på drifttillståndsansökningar.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2021	2020	2019
Kostnad (tkr)	707	1 037	627

Den totala kostnaden för Drifttillstånd och remisser uppgick till 707 tkr och är lägre än föregående år. Under 2020 gjordes stora utvecklingsinsatser i verksamheten som tillfälligt ökade kostnaderna. Därför är det mer relevant att göra kostnadsjämförelsen mellan 2021 och 2019. Under 2021 har 35 procent fler ärenden hanterats med 13 procent högre kostnader än 2019. Metodutvecklingen under 2020 året har därmed bidragit till en ökad produktivitet.

Analys av resultat

Genom arbetet med drifttillstånd, anmälan om ibruktagning av kontaktledning och remisser om koncessioner, strävar Elsäkerhetsverket efter att anläggningar ska vara utförda och upprätthålla sådant skick att kraven på elsäkerhet och störningsfrihet uppfylls.

Som verksamhetsnära målsättning strävar Elsäkerhetsverket också efter att skapa en effektiv och smidig kontaktväg mellan myndigheten och ledningsinnehavare. Då ärendetyperna avser en mycket väsentlig funktion i samhället är det relevant att kontakten underlättas.

Elsäkerhetsverket har i sin omvärldsanalys fått signaler om en fortsatt hög nivå på planerade projekt rörande direktjordade ledningar, vilket kan komma att öka myndighetens ärendehantering. Regeringens elektrifieringsstrategi ger anledning att förbereda för en fortsatt ökning i antal ansökningar av drifttillstånd. Även antalet koncessionsansökningar kan komma att fortsätta öka. Vidare kommer det också att ställa krav på att Elsäkerhetsverket säkrar kompetensöverföring på området så att fler medarbetare har den kunskap som krävs för att hantera och bedöma berörda ärendetyper. Elsäkerhetsverket bedömer att metodutvecklingsarbetet som genomförts under 2020 och 2021 har underlättat kompetensöverföring. Processer, bedömnings- och metodstöd finns nu dokumenterade och tillgängliga. Myndigheten bedömer också att arbetet har bidragit i en positiv riktning mot målet om att berörda målgrupper ska uppleva kontakten med myndigheten som enkel och smidig.

Då de nya arbetsätten implementerats i verksamheten fullt ut först 2021 kommer eftersträvarde effekter först att kunna analyseras på längre sikt. Vad gäller tänkbara indikatorer kan ett relevant mätvärde vara antal ärenden som kräver komplettering. I den här typen av förenklingsarbete, som i hög grad berör medarbetarna internt, kan uppfattning av förenklingsgrad av ärendehantering också vara en relevant uppgift att analysera vidare.

Verksamhetslogik

Illustrationen på nästa sida syftar till att ge exempel på effektkedjor inom verksamheten Drifttillstånd samt remisser om koncessioner. Med hjälp av effektkedjor kan myndigheten systematiskt planera effektfulla aktiviteter, följa processen framåt och även analysera och bedöma verksamhetens resultat och utveckling.

Verksamhetslogik Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Behörighet för elinstallationsarbete

Elsäkerhetsverket har i uppdrag i att handlägga ansökningar om auktorisation och att registrera elinstallationsföretag. Erfarenheterna från uppdragen leder även till informationsinsatser riktade till berörda målgrupper, för att tydligt kunna vägleda om gällande krav samt utvecklingsinsatser för en effektiv ärendehantering.

Registrering av elinstallationsföretag

Alla elinstallationsföretag som utför elinstallationsarbete på någon annans anläggning ska vara registrerade hos Elsäkerhetsverket. Registrering görs i huvudsak via en e-tjänst. I samma e-tjänst kan företag också ändra sina uppgifter om företaget eller avregistrera sig från registret.

Företagsregistret

	2021	2020	2019
Antal registrerade elinstallationsföretag	13 907	13 165	12 435

Vid 2021 års slut hade Elsäkerhetsverket 13 907 aktiva elinstallationsföretag i företagsregistret. Det är en ökning med 742 företag jämfört med samma tidpunkt föregående år. Under 2021 gjordes 1 140 nya företagsregistreringar och 957 ändringar genomfördes avseende företagsuppgifter. Vidare valde 183 företag att avregistrera sig då man valt att inte längre utföra elinstallationsarbete på annans anläggning. Antal elinstallationsföretag som avregistrerats på grund av bristande regelefterlevnad ingår inte i dessa siffror utan redovisas under Tillsyn av anläggningar och installatörer. Cirka 61 procent av samtliga företagsregistreringar hanterades automatiskt.

Auktorisation som elinstallatör

Elinstallatör är ett reglerat yrke som kräver auktorisation, vilket man ansöker om hos Elsäkerhetsverket. För att beviljas auktorisation krävs att man uppfyller ett utbildningskrav och ett krav om praktisk erfarenhet. Om man har yrkeskvalifikationer motsvarande elinstallatör i ett annat EU-/EES land kan man också ansöka om att få dem erkända i Sverige, enligt lag (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer.

De som har en auktorisation som elinstallatör finns registrerade hos Elsäkerhetsverket. Totalt finns cirka 45 800 aktiva elinstallatörer, varav cirka 260 är kvinnor. Om en elinstallatör utför elinstallationsarbete felaktigt eller beter sig uppenbart olämpligt kan Elsäkerhetsverket besluta att tilldela en varning, återkalla eller inskränka auktorisationen. Under 2021 inskränktes en auktorisation.

Auktorisationsansökningar

	2021	2020	2019
Antal avslutade ärenden	1 372	1 137	1 141
Årsarbetskraft	1,6	1,4	1,5
Styckkostnad	2,6	2,9	2,7
Kostnad (tkr)	3 540	3 268	3 034

Antalet avslutade ansökningar uppgick 2021 till 1 372.

Beslut fördelade på beviljanden och avslag

	2021	2020	2019
Antal beviljade auktorisationsansökningar	1 141	964	969
Antal avslag	171	133	126
Procent avslag	12	12	11

Av de beslutade ansökningarna har 12 procent resulterat i avslag, vilket ligger på samma nivå som föregående år. Under 2021 avskrevs 13 ansökningar, och 47 avvisades. 15 beslut om avslag överklagades, vilket är en ökning jämfört med 2020 då nio överklagandeärenden inkom.

Elsäkerhetsverket följer också utvecklingen av ansökningar om erkännande av yrkeskvalifikationer, vilka ofta är mer tidskrävande att utreda. År 2021 fattade vi beslut i 132 sådana ansökningar. Det är i antal ungefär lika många som 2020.

YKD-ansökningar

	2021	2020	2019
Antal ansökningar	132	133	161

Elsäkerhetsverket redovisar årligen statistik för fattade beslut i ärenden om erkännande av yrkeskvalifikationer till Universitets- och högskolerådet, som lämnar uppgifterna vidare till Europeiska kommissionen.

Auktorisationsansökningar fördelade på kön

	2021	2020	2019
Män	1 355	1 127	1 130
Kvinnor	17	10	11

Av 2021 års ansökningar har 17 varit från kvinnliga sökanden, vilket är en ökning sedan 2020. Av dessa 17 kvinnliga sökande beviljades 14 auktorisation.

Den genomsnittliga handläggningstiden för en ansökan 2021 var 28 dagar. Det är ökning jämfört med föregående år, då genomsnittstiden var 24 dagar.

Balans auktorisationsansökningar

	2021	2020	2019
Öppna ärenden vid årets början	130	41	42
Startade ärenden under året	1 316	1 242	1 150
Avslutade ärenden under året	1 396	1 153	1 151
Öppna ärenden vid årets slut	50	130	41

Antalet öppna auktorisationsansökningar vid utgången av 2021 uppgick till 50 stycken, vilket är en väsentlig minskning från föregående år.

Metodutveckling

För att säkra ärendehanteringens kvalitet arbetar myndigheten kontinuerligt med utveckling av arbetsätt, rutiner, system och förtydligande av information till målgrupperna.

Under 2021 genomfördes ett antal utvecklingssteg för att minska behovet av manuell hantering i både flödet för auktorisationsansökningar samt flödet för företagsregistreringar. Bland annat utvecklades e-tjänsten för företagsregistrering så att ändringsregistreringar gällande ”verksamhetstyp”, ”kontaktperson” samt i vissa fall ”elinstallatör för regelefterlevnad” kan ske utan manuell hantering. Vidare avregistreras tidsbegränsade företag numera automatiskt när tiden för dess tidsbegränsade registrering gått ut.

Vad gäller auktorisationsansökan så har myndigheten en kunskapsbank över hur auktorisationssystem

fungerar i andra länder inom EU/EES. Kunskapsbanken uppdateras fortlöpande, när förändringar sker i ländernas system eller när det uppstår behov av att kartlägga system som tidigare inte varit aktuella i Elsäkerhetsverkets ärendehantering. Kunskapsbanken är ett värdefullt stöd i handläggning av ansökningar om erkännande av yrkeskvalifikationer. Vidare har information på webbplatsen och publicerade frågor och svar rörande aktuella frågeställningar uppdaterats under året. Under 2021 styrdes flödet av auktorisationsansökningar över från ett flöde som omfattade ansökningar via både postgång, mail samt via e-tjänst till att i huvudsak gå via e-tjänst.

Samarbete

Elsäkerhetsverket har under 2021 haft samarbete med Skolverkets nationella programråd för El- och energiprogrammet, där myndigheten har en ordinarie ledamot. Programrådets uppgift är att stödja Skolverket i frågor för att utveckla gymnasieprogrammet.

Myndigheten har ett kontinuerligt samarbete med Universitets- och högskolerådet (UHR), som är nationell samordnare för direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. UHR är därmed en viktig samarbetspartner i bedömning av yrkeskvalifikationer från övriga EU-/EES-länder. UHR lämnar vid förfrågan också yttranden över utländska utbildningars innehåll. Under 2021 har 40 utbildningar skickats till UHR för yttrande. Det kan jämföras med 57 utbildningar 2020. Elsäkerhetsverket har representanter i Rådet för reglerade yrken, som hålls samman av UHR. Rådet samlas två gånger per år för erfarenhetsutbyte.

Elsäkerhetsverket har även ett väletablerat samarbete med Brandskyddsföreningen på fler nivåer. Elektriska Nämnden, som är en del av Brandskyddsföreningen, har ett utskott för auktorisation av besiktningsingenjörer och Elsäkerhetsverket har ordföranderollen i detta utskott.

Angående erkännande av yrkeskvalifikationer har Elsäkerhetsverket också ett samarbete med Kommerskollegium som äger Informationssystemet för den inre marknaden (IMI), som används för verifiering av yrkeskvalifikationer inom EU/EES. Genom IMI har Elsäkerhetsverket också regelbunden kontakt med andra myndigheter i EU/EES som ansvarar för reglerade yrken motsvarande elinstallatör.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter (tkr)

	2021	2020	2019
Auktorisationsansökningar	3 540	3 268	3 034
Företagsregistrering	846	890	580
Övriga kostnader	40	29	6
Kostnad (tkr)	4 426	4 187	3 619

Den totala kostnaden för verksamheten har ökat med 239 tkr. Skillnaden består i ett ökat antal nedlagda timmar i hanteringen av ansökningar.

Analys av resultat

Genom arbetet med auktorisation strävar Elsäkerhetsverket efter att elinstallatörer ska ha en grundläggande kompetens. Detta för att anläggningar i sin tur ska vara utförda och upprätthålla sådant skick att kraven på elsäkerhet och störningsfrihet uppfylls.

Ett mål med hanteringen av auktorisationsansökningar och företagsregistreringar är att skapa enhetlighet, rättssäkerhet och effektivitet. Vi strävar också efter att arbeta på ett sätt som gör att enskilda upplever kontakten med myndigheten som smidig och enkel. Elsäkerhetsverket bedömer att ett kontinuerligt metod- och utvecklingsarbete har bidragit i positiv riktning mot denna målsättning.

Korta handläggningstider som varit stabila under ett antal år samt ett lågt antal överklagandeärenden är indikatorer på att så varit fallet.

Under de senaste två åren har dock handläggningstiden ökat. En bidragande orsak till detta är personalomsättning. Under 2021 såg vi också en ökning av inkommande ansökningar. Antalet avslutade auktorisationsansökningar ökade med nästan 21 procent under 2021 i jämförelse med året innan och antalet öppna ärenden vid årets slut reducerades kraftigt.

Under året har ett antal åtgärder genomförts för att effektivisera flödena kring både företagsregistrering och auktorisationsansökan. Åtgärderna har medfört en minskning av behovet av manuell hantering i de olika flödena. Cirka 61 procent av samtliga företagsregistreringar hanterades automatiskt vilket kan jämföras med 49 procent året innan. Under 2022 kommer detta arbete att fortsätta. Vi bedömer att dessa åtgärder kommer att ge ytterligare effektivisering och högre service till enskilda vid kontakten med myndigheten.

Under 2021 registrerades 1 141 nya elinstallatörer och av dessa var endast 14 kvinnor. Under 2020 var det sju kvinnor som beviljades auktorisation. Rent numerärt är 2021 års siffra dubbelt så många kvinnor gentemot året innan, men ändå mycket få. I relation till myndighetens uppdrag om jämställdhetsintegrering är det eftersträvsvärt att fler kvinnor söker sig till elinstalla-

törsyrket. Elsäkerhetsverket sammanställde under 2020 en rapport med fokus på jämställdhet i energisektorn. I den belyser vi bland annat obalansen bland kvinnor och män bland elinstallatörer, vilket vi menar har bäring på en strukturell nivå. I strävan mot ökad jämställdhet inom energisektorn behövs ett fortsatt aktivt arbete bland flera parter, varav Elsäkerhetsverket är en. Vi bedömer också att detta arbete bör bedrivas redan tidigt med barn och unga i samarbete med exempelvis skolväsendet.

Myndigheten har sedan 2018 bevakat volymen av antalet auktorisationsansökningar där den sökande har utländsk utbildning samt delvis svensk praktisk erfarenhet inom elektrikeryrket. De utbildningar som genomförts utanför Sverige skickas till UHR för bedömning. Den stora ökningen av dessa ärenden som vi fick under 2020 mattades av något under 2021, men de var fortfarande fler än tidigare år. Då detta är en kostnadsdrivande förändring bedömer myndigheten att vi fortsatt ska beakta volymen för att kunna bedöma om det är en tillfällig förändring som kan vara relaterad till de två senaste åren och de speciella förutsättningar de inneburit eller om det är en trend.

Elsäkerhetsverket genomförde 2019 en förstudie om utbildningskraven för auktorisation. Förstudien svarade mot det angivna målet om att ge myndigheten en klar bild av om nuvarande form för utbildningskrav är tillfredsställande eller om det behövs en förändring.

Utifrån analysen av denna förstudie bedömde myndigheten att någon ändring, i form av regelgivning, inte är aktuell, formen är generellt sett ändamålsenlig. Myndigheten bedömer dock att informationsaktiviteter bör genomföras för att nå en vidare effekt av ökad likvärdighet hos utbildningsanordnarna rörande utbildningens upplägg. Elsäkerhetsverket bedömer att ökad likvärdighet, som förmedlas vid undervisning, skulle ge både studenter och arbetsgivare en trygghet i grundläggande kompetens om elinstallationsarbete. Sådana aktiviteter planerades ursprungligen för genomförande under 2020, men fick skjutas upp på grund av underbemanning. Under 2021 prioriterades upplärning av tillkommen handläggare och själva handläggningen vilket medförde att denna aktivitet prioriterades ner och inte genomfördes. Genom att vägledande material arbetas fram och sprids kan en effekt på kort och medellång sikt bli att innehållet i materialet börjar tillämpas av berörda utbildningsanordnare. Det slutliga resultatet kommer dock att kunna analyseras först på längre sikt. Ett verktyg för att mäta effekt kan vara att återupprepa den enkätundersökning som genomfördes under förstudien, för att se om förändring har skett.

Verksamhetslogik

Illustrationen nedan syftar till att ge exempel på effektkedjor inom verksamheten Behörighet för elinstallationsarbete. Med hjälp av effektkedjor kan myndigheten systematiskt planera effektfulla aktiviteter, följa processen framåt och även analysera och bedöma verksamhetens resultat och utveckling.

Verksamhetslogik Behörighet för elinstallationsarbete

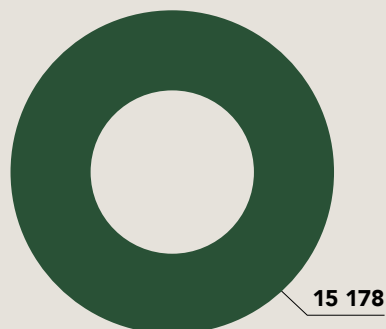
Information

Elsäkerhetsverket har ett aktivt förhållningssätt när det gäller att kommunicera och skapa dialog med allmänheten och elbranschen om elsäkerhetsfrågor. Information är ett verktyg som bidrar till att myndighetens övergripande mål uppfylls och att kunskap om uppdrag och verksamhetsresultat sprids på ett förtroendefullt sätt och når berörda målgrupper både externt och internt. Kommunikationsarbetet finns beskrivet i myndighetens verksamhetsplan och kommunikationsstrategi.

- Kommunikationsarbetet syftar till att öka kännedomen och kunskapen om elsäkerhet gällande elanläggningar, produkter och EMC hos såväl allmänhet och bransch som medarbetare.
- Kommunikationen ska bidra till att skapa effekter och förändra beteenden gällande elsäkerhet samt förebygga och minska risken för elolyckor och tillbud i samhället.
- Elsäkerhetsverket ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde, vilket framgår av förvaltningslagen (2017:900).

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdet Information innehåller en verksamhet. Den totala kostnaden för verksamhetsområdet uppgår till 15 178 tkr.

Information

Elsäkerhetsverkets arbete inom information omfattar såväl intern som extern kommunikation. Arbetet tar utgångspunkt i myndighetens kommunikationsstrategi och verksamhetsplan, och syftar bland annat till att öka kännedom och kunskap om elsäkerhet hos berörda målgrupper. Elsäkerhetsverkets kommunikation ska bidra till att förstärka bilden av en aktiv, enkel och pålitlig myndighet. Kommunikation används som ett strategiskt verktyg i hela organisationen.

Informationsinsatser

I avsnittet Informationsinsatser redovisas övergripande det arbete som gäller Elsäkerhetsverkets kommunikationskanaler, bland annat webbplats, nyhetsbrev, enkäter och andra digitala kanaler. Här redovisas också genomslaget i redaktionella och sociala medier och utveckling av myndighetens digitala tjänster Kolla-elföretaget.se och Kopplasäkert.se. För ökad läsbarhet har myndigheten valt att redovisa vissa nyckeltal för större mängder avrundade till närmaste hundratal.

Webbplats

Elsäkerhetsverkets webbplats utgör navet för vår kommunikation. Här hittar besökaren fakta och tips om elsäkerhet och EMC, försäljningsförbud, nyheter, pressmeddelanden, vanliga frågor och svar, e-tjänster och mycket annat. Under 2021 har Elsäkerhetsverket fortsatt att utveckla webbplatsen utifrån våra målgruppers behov. Ett viktigt fokus har varit navigationsstruktur och innehåll för yrkespersoner. Nya webbsidor om arbete vid risk för elektrisk fara har tillkommit, utifrån den handbok med samma namn som Elsäkerhetsverket och Arbetsmiljöverket har tagit fram tillsammans. Vi har även utvecklat webbplatsen med mer och bättre information om elolyckor. De nya webbsidorna handlar bland annat om vad som kan orsaka en elolycka, vilka skador en strömgenomgång kan orsaka i kroppen, hur man bör agera vid en elolycka samt hur man kan förebygga elolyckor hemma. Två filmer där en elyrkesperson och en privatperson beskriver hur elolyckor har drabbat dem, finns också på webbsidan.

En målgruppsundersökning har genomförts på vår webbplats, för att få veta mer om i vilken roll

användarna besöker vår webbplats och vad de har för syfte med sitt besök. Undersökningen besvarades av närmare 9 800 användare och resultatet visar bland annat att omkring hälften av våra besökare är privatpersoner. Många letar efter information om elbilsladdning, solceller, IP-klasser, jordfelsbrytare och el i badrum.

Eftersom Elsäkerhetsverket är en av de myndigheter som berörs av SDG-förordningen¹, har vi gjort en rad anpassningar på webbplatsen för att uppfylla de krav som förordningen ställer. Det handlar bland annat om att komplettera vår engelska webbplats med nytt innehåll och förse berörda webbsidor med Your Europe-logotypen och ett formulär där besökaren kan ge återkoppling om sin upplevelse av innehållet. Sidorna är taggade med metadata i enlighet med förordningens krav och webbstatistik skickas regelbundet till EU-kommissionen. På Elsäkerhetsverkets initiativ har en del av utvecklingsarbetet gjorts i nära samarbete med andra berörda myndigheter.

Elsäkerhetsverket.se

	2021	2020	2019
Antal unika besökare på webbplatsen	823 000	831 700	692 700

Arbetet med anpassningen av webbplatsen till de krav som ställs i Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service, har också fortsatt under 2021.

Antalet unika besökare på webbplatsen var under året drygt 823 000, vilket är något färre än under 2020. Antalet besök ligger på närmare 1,2 miljoner. Några av de mest välbesökta sidorna är ”Detta får du göra själv med el”, ”Installation av el i bad- och duschrut” och våra webbsidor med information om IP-klasser.

Enkäter

Enkäter har varit ett viktigt verktyg i samband med tillsynsprojekt, regelförändringar och interna undersökningar. Bland annat har enkäter skickats ut till branschaktörer gällande deltagande i referensgrupper för arbetet med föreskriftsförändringar avseende 2008:1-3, till importörer och återförsäljare av elprodukter samt till myndighetens medarbetare angående arbetsmiljö under

¹ SDG (Single Digital Gateway) är en EU-förordning om en gemensam digital ingång (youreurope.eu), som ska göra det enklare för privatpersoner och företag att få information och utföra ärenden digitalt över gränserna inom Europa.

pandemin. Externa undersökningar gällande jordfelsbrytare och elbesiktning i bostäder har också genomförts (se sidan 20 för mer information).

Kolla elföretaget

Tjänsten Kolla elföretaget riktar sig till beställare av elinstallationstjänster. Den är kopplad till det register som elinstallationsföretag ska finnas i för att få arbeta på andras anläggningar och som står under myndighetens tillsyn. Under året har myndigheten gjort en effektkarta för att bättre kunna mäta tjänstens effekter och för att få ett underlag för verksamhetsutveckling. Arbetet med en mer målgruppsanpassad och användarvänlig tjänst har påbörjats.

Sökningar i Kolla elföretaget

	2021	2020	2019
Antal sökningar	186 300	167 200	127 200

Under 2021 har antalet sökningar i Kolla elföretaget legat på i genomsnitt cirka 15 500 per månad. Antalet sökningar har därmed ökat med drygt 11 procent från föregående år. Undersökningen Bostadsägare om elarbeten i hemmet (se sid. 20) visade dock att endast tre procent av de tillfrågade hade kännedom om tjänsten. Den pågående vidareutvecklingen av tjänsten är således viktig.

Elsäkerhetsverket i medierna

Elsäkerhetsverket fortsätter att planera kommunikation och medieaktiviteter utifrån verksamhetens uppdrag och mål samt omvärldens behov. Som stöd för det arbetet finns Elsäkerhetsverkets kommunikationsstrategi 2021-2023, myndighetens verksamhetsplan och en årsplan för publicering av pressmeddelande och nyheter i medierna.

Cirka 24 procent av genomslaget i medierna bygger på egna publiceringar. Många medier kontaktar Elsäkerhetsverket i samband med exempelvis försäljningsförbud eller frågor som har ett konsumentnära perspektiv. Det är exempelvis ämnesområden som e-handel, laddare, olagligt elinstallationsarbete, elolyckor, elbilsladdning och solcellsinstallationer.

Genomslaget för 2021 visar att antal omnämnanden i redaktionella och sociala medier har uppgått till drygt 1 400 artiklar, inslag och inlägg. De frågor som myndigheten arbetar med har därmed haft en räckvidd på 185 miljoner mottagare. Genomslaget i media har sammantaget minskat med cirka sju procent under 2021. Lokalmedierna, Sveriges Radio samt branschmedier är de medier där genomslaget varit störst men en viss ökning i riksmedier och kvällspress finns.

Sociala medier och forum har blivit alltmer viktiga kanaler för myndighetens budskap kring elsäkerhetsfrågor. LinkedIn, Facebook är huvudkanaler och även Twitter och Youtube används. Facebooksidan har 4 550 följare och på LinkedIn följer 6 100 personer Elsäkerhetsverket.

Elsäkerhetsverket i medierna

	2021	2020	2019
Antal pressmeddelanden	7	8	9
Antal nyheter på webbplatsen	34	33	77

Nyhetsbrev

Under 2021 har fyra nummer av Elsäkerhetsverkets nyhetsbrev publicerats. Huvudmålgrupperna är branschen, elinstallatörer, elinstallationsföretag och allmänheten. I nyhetsbrevet lyfter myndigheten artiklar om aktuella elsäkerhetsfrågor och har en särskild ambition att lyfta kvinnor inom el-energi branschen i varje nummer. Vid årsskiftet hade nyhetsbrevet drygt 17 200 prenumeranter.

Antal prenumeranter

	2021	2020	2019
Nyhetsbrev Aktuellt	17 200	16 400	15 600

Elsäkerhetsverket erbjuder även prenumeration på enskilda nyheter, pressmeddelanden, försäljningsförbud och publikationer via webbplatsen.

Föreläsningar, seminarier och mässor

Med anledning av pandemin har Elsäkerhetsverkets medverkan vid seminarier och mässor under 2021 mestadels skett digitalt. Den årliga Marknadskontroll-dagen och elbranschens Elsäkerhetsdag är två av de årliga återkommande event som myndigheten deltar i.

I syfte att nå ut med information om ansvar och skyldigheter i samband med elinstallationer samt konsekvenser vid elolyckor, har seminarium hållits för 220 vitvarubutiker i landet. Andra exempel är utbildning för e-handelsföretag gällande produktsäkerhetslagen och seminarium för Polisen gällande regelsystemet för elinstallationer och produkter. Myndigheten har också deltagit i en elbilmässa i syfte att informera om laddning och fortlöpande kontroll av laddboxar och andra event med fokus på marknadskontroll och ansvar.

De sakområden som varit av störst intresse i olika branschsammanhang är elsäkerhet vid arbete, säkra produkter, solcellsinstallationer, e-handel, elbilsladdning och regelgivning. Sammantaget har medarbetare medverkat vid nio föreläsningar och seminarier under 2021.

Publikationer

På Elsäkerhetsverkets webbplats finns ett antal publikationer för både beställning och nedladdning. Elsäkerhetsverkets strategi för att bidra till ett mer hållbart samhälle, är att göra publikationer nedladdningsbara och minska antalet beställda trycksaker. Drygt 81 500 publikationer har laddats ner under 2021 vilket är en ökning med dryga 4 procent. Det som laddats ner mest är myndighetens handböcker; Handbok för innehavare av elanläggning, Handbok för arbete vid risk för elektrisk fara samt en publikation om elbilsladdning.

Antalet publikationer och föreskrifter som beställts i tryck och skickats 2021 är cirka 3 900 stycken. Det är en minskning från föregående år med nästan 34 procent. De vanligaste beställningarna har varit material som är relaterat till elolyckor – fickkort och informationsaffisch, samt en publikation för barn, Eldjungeln.

Följande publikationer har tagits fram under 2021:

- Elolycksfallsrapport 2020
- Årsredovisning 2020
- Handbok för arbete vid risk för elektrisk fara
- Handbok för innehavare av elanläggningar

Beställningar och nedladdningar av publikationer (inkl. föreskrifter)

	2021	2020	2019
Antal beställda trycksaker	3 900	5 900	8 000
Antal nedladdade publikationer	81 500	78 000	-

Antalet nedladdningar började mätas 2020, därav ingen siffra för 2019.

Svara på frågor

Myndigheten svarar på ett stort antal frågor, både via telefon och genom webbverktyg för skriftliga frågor. Vanliga frågor handlar om exempelvis auktorisation, elanläggningar, elprodukter men även frågor om regler och allmänna frågor om elsäkerhet får svar i webbtjänsten Frågor och svar.

En översyn av processen för Frågor och svar pågår. Syftet är att besökare lättare ska hitta relaterade svar i samband med att man söker fakta. Möjligheten att lägga frågor och svar direkt på informationssidor används mer och mer. Genomlysningen innebär också ett arbete med att göra svaren mer begripliga och relevanta för frågeställaren. Arbetet fortsätter 2022 och kommer också att omfatta utbildning i klarspråk för medarbetare. Under 2021 har 2 859 skriftliga frågor kommit in till myndigheten.

Skriftliga frågor och svar

	2021	2020	2019
Antal frågor	2 859	3 256	3 233
Antal svar	2 630	3 024	3 154

Projekt

Projektet Koppla säkert – informationsinsatser gällande försäljning av elektriska installationsprodukter

Elsäkerhetsverket slutrapporterade den 31 januari 2021 det treåriga regeringsuppdraget om informationsinsatser vid försäljning av elektriska installationsprodukter. Syftet med regeringsuppdraget är att motverka olagliga elinstallationer och bidra till ökad elsäkerhet genom att privatpersoner får information om elinstallationsarbete när de köper elinstallationsmateriel.

År 2020 lanserades den digitala tjänsten Kopplasäkert.se. I Kopplasäkert.se kan man snabbt och enkelt söka fram om man som privatperson får göra ett visst elinstallationsarbete själv eller om det måste utföras av ett elinstallationsföretag.

Kopplasäkert.se är navet för informationsinsatser som riktar sig till både allmänhet och bransch och omfattar digital utbildning för återförsäljare, trycksaker till konsument, skyltning för butik och e-handel, träff med återförsäljare samt filmer och kampanjer för digitala kanaler. Dessa aktiviteter och produkter syftar samtliga till att få privatpersoner och butikspersonal att söka sig till Kopplasäkert.se för att få svar på sina frågor.

Elsäkerhetsverket har under 2021 genomfört en marknadsföringskampanj i sociala medier, på digitala byggforum och på Sveriges televisions Anslagstavlan med Kopplasäkert.se som fokus.

Under året som gått har Elsäkerhetsverket utvecklat Kopplasäkert.se vidare genom att lägga till fler produkter och miljöer baserat på inkommande förslag från användarna. Myndigheten har också tagit fram fem korta animerade filmer som beskriver begrepp som ofta används i Kopplasäkert.se och som kan uppfattas som svåra för användarna.

Det är viktigt att även privatpersoner som köper elinstallationsmateriel på internet får tillgång till Kopplasäkert.se. Elsäkerhetsverket har därför under 2021 undersökt vad e-handeln behöver för att informera om Kopplasäker. se på sina e-handelsajter. Undersökningen resulterade i flera förslag på tekniska lösningar som myndigheten kommer producera och erbjuda e-handeln under 2022.

Allt material kring Koppla säkert är fritt att använda och företag och organisationer kan, om de vill, meddela Elsäkerhetsverket att de stöttar satsningen. Under 2021 fanns 58² företag och organisationer som valt att meddela Elsäkerhetsverket att de stödjer Koppla säkert. Det innebär att det under 2021 har tillkommit 15 företag.

Kopplasäkert.se har under 2021 haft nästan 128 600 besökare, vilket är cirka 10 700 per månad i genomsnitt.

Besökare Kopplasäkert.se

	2021	2020	2019
Antal besök	128 600	135 300*	-

* Tjänsten lanserades i slutet av maj 2020 och siffran avser därför juni till december.

Samarbete

För att nå ut med information om elsäkerhetsfrågor fortsätter samarbetet med andra myndigheter och branschorganisationer, såväl nationellt som inom Norden.

Nyheten om att Elsäkerhetsverket och Arbetsmiljöverket tagit fram en gemensam handbok om arbete vid risk för elektrisk fara fick mest genomslag i såväl redaktionella medier som i sociala kanaler under året.

Elsäkerhetsverket har även samarbetat i en marknadsföringskampanj med Marknadskontrollrådet och 17 andra myndigheter i syfte att upplysa konsumenter om säker e-handel och privatimportens faror. Kampanjen skedde under hösten och en delrapport visar att annonsering via Facebook spridit budskapen med en räckvidd på drygt 175 000 personer.

Samarbeten med branschaktörer för att fortsätta fånga upp aktuella frågor kring elsäkerhet har också pågått i olika referensgrupper. Myndigheten ser branschen som en viktig aktör för fortsatt spridning av kunskap för att nå ut till viktiga målgrupper.

Det nordiska samarbetet sker inom ramen för NSS informationsgrupp (Nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor). Under 2021 har det möte som Norge skulle ha arrangerat, ställts in på grund av pandemin.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2021	2020	2019
Informationsinsatser*	9 645	14 136	11 252
Svara på frågor	5 496	5 644	5 254
Övriga kostnader	38	132	222
Kostnad (tkr)	15 178	19 912	16 728

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 8.

Verksamhetens totala kostnader för 2021 uppgick till 15 178 tkr och är 4 734 tkr lägre än 2020. Under 2020 ökade kostnaderna för utvecklingen av myndighetens webbplats, under 2021 har myndigheten inte haft motsvarande kostnader. Kostnaderna för resor har minskat ytterligare under 2021.

Analys och bedömning

Elsäkerhetsverkets kommunikationsinsatser utgår från myndighetens strategi och verksamhetsmål i syfte att sträva mot visionen Trygg och störningsfri el. Under 2021 har vi med kommunikation som strategiskt verktyg fortsatt arbetet med att nå förändrade beteenden och ändra attityder till elsäkerhetsfrågor i samhället. Vi vill att omvärlden ska se oss som en aktiv, enkel och pålitlig myndighet och vi strävar efter att öka kännedomen om elsäkerhetsfrågor och få fler människor att förstå ansvaret för sin elanläggning. Helhetsbedömningen avseende kommunikationsinsatserna är att vi är på god väg.

Genom målgruppsanalyser försöker vi ringa in prioriterade målgrupper för att kunna välja rätt kommunikationsinsatser och kanaler samt skapa relationer direkt eller indirekt via olika aktörer som vi samarbetar med. Arbetet med referensgrupper i olika projekt är fortsatt viktigt för myndigheten. Vi tar på så vis in omvärldens behov och förväntningar, vilket också bidrar till en större förankring för regelgivning och framtida utveckling av vår verksamhet. Att genomföra kommunikationsinsatser tillsammans med branschaktörer bedömer myndigheten är ett bra sätt att nå ut till en större målgrupp och skapa effekter.

Elsäkerhetsverkets webbplats har i genomsnitt 70 000 besökare varje månad till skillnad från cirka 25 000 för fem år sedan som en jämförelse. Då ska man ha med i beräkningen att besöksstatistik för våra digitala tjänster

² Från 2021 räknar vi inte elinstallationsföretag som samarbetsföretag när det gäller Koppla säkert. Syftet är information vid försäljning av elinstallationsmateriel och det fanns en uppenbar risk att blanda ihop registrerade elinstallationsföretag med samarbetsföretag för Koppla säkert.

kollaelforetaget.se och kopplasäkert.se tillkommer med cirka 15 000 respektive 9 000 besök per månad.

Regelbunden statistik av vad besökare mest är intresserade av, ger oss en riktning på vad vi behöver förbättra. Under 2021 har vi kompletterat webbplatsen med förbättrad struktur för yrkespersoner och helt nya sidor om bland annat elolyckor, elbilsladdning, EMC och om arbete vid risk för elektrisk fara. En målgruppsundersökning har genomförts under hösten i syfte att få veta mer om vilka som besöker webbplatsen och vad man har för syfte med besöket. Den gav oss ett positivt resultat i vår strävan att nå ut mer till privatpersoner. Av 9 800 respondenter visade sig hälften vara privatpersoner, vilket vi ser som ett kvitto på att våra kommunikationsinsatser ger resultat. I tidigare mätningar som gjordes för cirka sex år sedan (Web Service Award) var endast var femte besökare privatperson. Vi kommer att fortsätta ta tillvara på resultat från mätningar i arbetet med att anpassa informationen till olika målgrupper. På lång sikt kan det bidra till att mäta hur effekter och beteendeförändringar får genomslag i samhället.

Under året har vi haft en fortsatt hög ambition att hålla Elsäkerhetsverkets webbplats så tillgänglig och informativ som möjligt och bland annat har anpassningen till SDG*-förordningen ställt nya krav på utveckling. Vår webbplats kan nu nås via den digitala ingången youreurope.eu vars syfte är att göra det enklare för privatpersoner och företag att få information och utföra ärenden digitalt över gränserna inom Europa. Förutom att vi uppfyller lagkraven som myndighet, så är den största effekten att vår webbplats kan nås och användas även av medborgare i andra europeiska länder.

Spridningen av våra pressmeddelanden och nyheter via redaktionella medier och sociala kanaler är viktig för myndigheten. Under året har genomslaget i medierna minskat med cirka sju procent och vi har haft en räckvidd på totalt 185 miljoner. Vi bedömer att det kan bero på två orsaker. Vi har publicerat ungefär samma antal pressmeddelanden och nyheter som året innan, men färre nyheter har publicerats via vårt redaktionella verktyg. Därmed har vi inte nått redaktioner i samma utsträckning. Fler nyheter under 2021 har enbart publicerats på vår egen webbsida än föregående år. Cirka 24 procent av vårt genomslag i redaktionella medier idag utgörs av vår egen publicering och 76 procent av omnämmanden utifrån andras pressarbete. För några år sedan var det ett omvänt förhållande vilket är ett önskvärt läge. Vår ambition är att under 2022 öka antalet egna publiceringar.

Antal personer som följer myndighetens Facebook-sida har visat en liten ökning, knappt åtta procent. Samtidigt ser vi att somliga också slutat följa oss i den kanalen. På LinkedIn har vi haft en stor ökning med cirka 27 procent fler som valt att följa oss under året. Under 2021 har vi utökat vår bevakning med ett analysverktyg för sociala medier. Det kommer att hjälpa oss att få en bild av var vi står inför arbetet med en särskild strategi för sociala medier under 2022. Vi bedömer också att vi får en effektivare hantering av såväl publicering som analys av vårt arbete samt möjlighet att nå specifika målgrupper via sociala kanaler.

Myndigheten använder rörlig bild alltmer i syfte att sprida information om elsäkerhetsfrågor men även i vår internkommunikation. Med rörlig bild avser vi att öka engagemanget för våra frågor såväl internt som externt. Under året har bland annat två filmer som beskriver konsekvenser av elolyckor producerats. En av de filmerna visades i SVT Anslagstavlan under sommaren och hösten och hade över två miljoner tittare. Fem animerade filmer som reder ut krångliga begrepp har också producerats i syfte att lyfta kopplasäkert.se. Filmerna används bland annat som komplement till annan information exempelvis vid möten med externa parter.

Slår man ihop de publiceringar som gjorts via pressmeddelanden, nyhetsbrev, kampanjer och visningar i SVT så bedömer vi att vi fått ett bra genomslag och att vi syns med våra frågor under året. Under 2022 fortsätter vi med visning i SVT Anslagstavlan och har för avsikt att fortsätta jobba med rörlig bild i relevanta sammanhang. Vi har även för avsikt att öka publicering via utskick till redaktionella medier och att jobba mer strategiskt med publiceringar i sociala kanaler.

Elsäkerhetsverkets strategi för att bidra till ett mer hållbart samhälle, är bland annat att göra publikationer nedladdningsbara och minska antalet beställda trycksaker. Vi bedömer att den utvecklingen går åt rätt håll då vi under förra året hade en ökning av nedladdade publikationer och föreskrifter med drygt fyra procent och en minskning av antalet beställningar av trycksaker med 34 procent. Vår ambition är att fortsätta den riktningen och göra publikationer ännu mer tillgängliga digitalt. Vi bedömer att detta på lång sikt bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Spridningen av covid-19 har under 2021 fortsatt begränsa möjligheterna till fysisk närvaro vid såväl mässor som seminarier. Elsäkerhetsverket har genomfört flera planerade seminarier och informationsmöten digitalt istället för fysiskt, vilket har gett

oss möjlighet att nå ut till fler med elsäkerhetsfrågor. Ett exempel på det är ett seminarium med 220 butiker inom Elon Group (försäljare av vitvaror) där syftet var att visa på konsekvenser av felaktiga elinstallationer. Via digitalt möte nådde vi över 1 000 personer. Digitala träffar är ett lättillgängligt, tidseffektivt och miljövänligt alternativ, som vi ser anledning att, åtminstone till viss del, fortsätta med även i framtiden.

Kolla elföretaget är en viktig e-tjänst för att förmedla information till beställare av elinstallationstjänster. Under 2021 ökade antalet sökningar med drygt elva procent. Kolla elföretaget.se finns också som en integrerad del i webbtjänsten kopplasäkert.se. Ett utvecklingsprojekt har startat under 2021 och den effektkartläggning som gjorts i projektet kommer att ligga till grund för arbetet under 2022. Planen är att e-tjänsten ska bli mer målgruppsanpassad och få ny form och layout i ett första steg. Avsikten framåt är också att tjänsten ska förses med en geografisk kartsök för att man lätt ska hitta ett registrerat företag i sin närhet. Ökningen av sökningar i Kolla elföretaget kan tyda på att fler har förstått vikten av att anlita ett elinstallationsföretag istället för att göra elarbeten själva.

Ju mer Kolla elföretaget och Kopplasäkert.se används desto troligare är det att vi på längre sikt kan bidra till en minskning av olagligt elinstallationsarbete. Vi bedömer att webbtjänsterna fortsatt är viktiga i arbetet med verksamhetsmålen.

Koppla säkert – informationsinsatser gällande försäljning av elektriska installationsprodukter

Uppdraget Informationsinsatser vid försäljning av elektriska installationsprodukter har varit ett av Elsäkerhetsverkets större projekt. Därför presenteras analysen av uppdraget separat här. Projektet slutrapporterades i sin helhet till regeringen den 31 januari 2021.

Effekten Elsäkerhetsverket vill uppnå med den digitala tjänsten Kopplasäkert.se är säkrare elanläggningar och genom det ett minskat antal skador på person och egendom som orsakats av el. Det vill vi uppnå genom att få människor att avstå från att utföra olagligt elinstallationsarbete. Vägen dit är enhetliga budskap, ökad kunskap och förändrad attityd.

I första ledet i effektkedjan är målet att Kopplasäkert.se och tillhörande informationsmaterial uppmärksammas och används av återförsäljare och aktörer, och att det

i förlängningen når privatpersoner. Under 2021 har Elsäkerhetsverket jobbat för att nå dessa målgrupper genom digitala kampanjer. Syftet med kampanjerna har varit att öka kännedomen och användningen av webbtjänsten. Delar av kampanjen har pågått under hela året exempelvis annonser på webbplatser som Byggahus.se, Expressen.se, Gördetsjälv.se och Viivilla.se. Kampanjen har visats för nästan två miljoner personer.

Vi har också förbättrat sökord och syns via Google-annonsering under hela året. På Google har 228 000 personer uppmärksammat Kopplasäkert.se vilket genererat drygt 30 000 besök till webbtjänsten. Kampanj i kanalerna Facebook och Instagram gav oss en räckvidd med drygt fyra miljoner visningar och drygt 37 000 besök till kopplasäkert.se. Med några års erfarenhet av digital annonsering för kopplasäkert.se ser vi positiva och stadiga besöksresultat.

Samarbetet med branschaktörer har ökat under 2021 och det har gett en god effekt. Vi ser ett tydligt resultat av vårt arbete. Under 2021 har ytterligare 15 företag valt att meddela att de aktivt deltar i satsningen. Antalet samarbetsföretag är nu 58³ stycken varav 36 stycken är återförsäljare. Övriga företag är exempelvis branschorganisationer, försäkringsbolag, tillverkare och tjänsteförmedlare.

Effekten vi ser av en ökad aktivitet hos våra samarbetsföretag är att under 2021 kommer fler besökare till Kopplasäkert.se från exempelvis webbplatser hos återförsäljare av elmateriel. År 2020 kom sex procent av besökarna från samarbetsföretag och under 2021 har andelen ökat till 17 procent. Det är ett mycket positivt resultat då det huvudsakliga syftet med tjänsten är att privatpersoner ska få information om elinstallationsarbeten vid köp av elinstallationsmateriel.

Besökarna på Kopplasäkert.se har minskat med nästan 50 procent jämfört med 2020. Anledningen till minskningen är främst att under lanseringsåret 2020 genomfördes stora generella digitala kampanjer i sociala medier med syfte att etablera varumärke och skapa kännedom. Antalet besökare var år 2020 i snitt 19 300 per månad, motsvarande siffra år 2021 var 10 700 besökare. Många av besökarna klickade sig vidare till Kopplasäkert.se utan att de nödvändigtvis sökte information om elinstallationer. Under 2021 kommer besökarna i större utsträckning från sökmotorer, våra samarbetsföretag och från digitala annonser på bygg- och renoveringssajter. Det tyder på att besökarna aktivt sökt sig till Kopplasäkert.se vilket

³ Från 2021 räknar vi inte elinstallationsföretag som samarbetsföretag när det gäller Koppla säkert. Syftet är information vid försäljning av elinstallationsmateriel och det fanns en uppenbar risk att blanda ihop registrerade elinstallationsföretag med samarbetsföretag för Koppla säkert.

vi bedömer som en positiv utveckling och som något att fortsätta att eftersträva i vårt arbete.

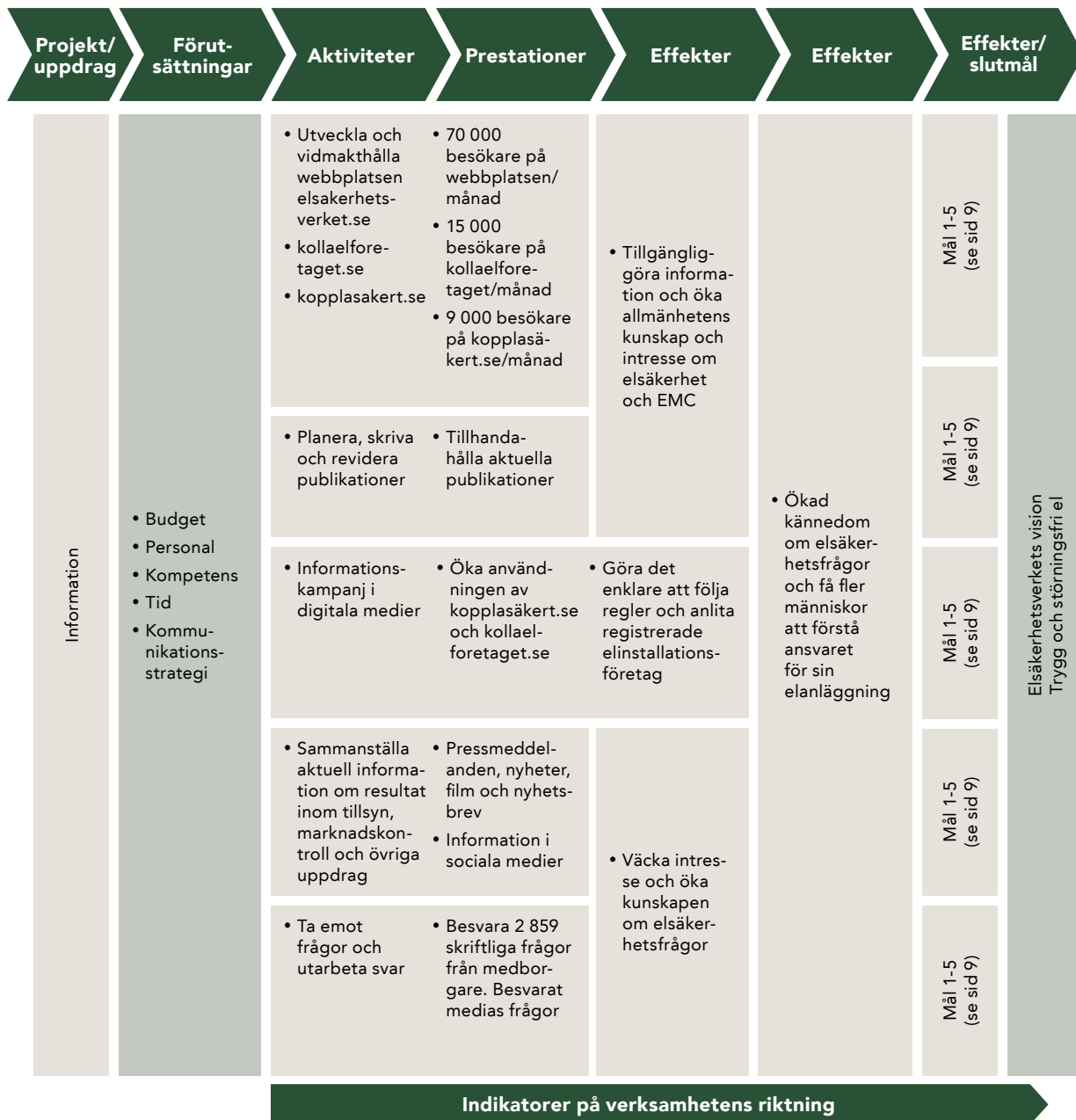
Elsäkerhetsverket gjorde 2021 en uppföljande undersökning hos bostadsägare om erfarenhet, kunskap och attityd till obehörigt elarbete. Undersökningen visade att det skett en viss minskning av det olagliga elinstallationsarbetet sedan 2017. I de hushåll där privatpersoner själva gör elinstallationsarbeten har det olagliga elinstallationsarbetet minskat från 30 procent till 26 procent. Undersökningen visade också att sex procent känner till Koppla säkert. Av dessa är det två femtedelar som också använt sig av tjänsten.

Med Koppla säkerts enhetliga budskap som hela branschen kan använda är myndighetens förhoppning att kunskapen ska öka och att attityden till elarbete hos privatpersoner förändras över tid.

Verksamhetslogik

Illustrationen nedan syftar till att ge exempel på effektkedjor inom verksamheten Information. Med hjälp av effektkedjor kan myndigheten systematiskt planera effektfulla aktiviteter, följa processen framåt och även analysera och bedöma verksamhetens resultat och utveckling.

Verksamhetslogik Information

Elsäkerhetsverkets vision
Trygg och störningsfri el

Övrig återrapporering

Övrig återrapportering

Kompetensförsörjning

Elsäkerhetsverkets kompetensförsörjningsplan syftar till att verksamhetens mål ska uppnås genom att rekrytera och behålla god kompetens inom de områden myndigheten ansvarar för.

Under 2021 har rekryteringar genomförts för att fylla tjänster som blivit vakanta. Rekryteringar för att öka antalet resurser inom EMC har också påbörjats under senhösten. Utökning av bemanningen har gjorts möjlig genom att myndigheten fått utökat förvaltningsanslag. Med myndighetens behovsanalys som grund togs en kompetensförsörjningsplan som har genomförts i tre steg under perioden 2020-2021.

Kompetensutveckling

Stort engagemang och hög kompetens kännetecknar medarbetarna i myndigheten. Som ett led i att behålla och vidareutveckla medarbetarna har Elsäkerhetsverket under 2021 erbjudit kompetensutveckling inom olika områden. Insatserna har dock försenats till följd av pandemin och vissa planerade utbildningsinsatser har fått flyttas fram till 2022.

En plan för internt anordnade utbildningar tas fram årligen. Den är ett hjälpmedel när chef och medarbetare ska utforma den individuella kompetensutvecklingsplanen, som görs på både kort och lång sikt. Exempel på årligt återkommande utbildningar är regelgivning, ärendehandläggning och tillsyn. Nyanställda får alltid utbildning i förvaltningsrätt, offentlighet och sekretess samt i den statliga värdegrunden och stats-tjänstemannarollen. I denna del görs ett gemensamt arbete inom ramen för samarbetet Rörlighet i staten. Inom Rörlighet i staten har medarbetare även deltagit i nätverk för bland annat registratorer, personaladministratörer och jurister.

Vid några tillfällen har frukostseminarier genomförts, i syfte att internt dela med sig av kunskap och erfarenheter inom aktuella områden. Dilemmaövningar i tvärgupper med olika teman genomförs kontinuerligt. Dels som ett led i att hålla den statliga värdegrunden aktuell och dels i utbildnings- och utvecklings-syfte. Medieträning för talespersoner i medierna är också en kompetensutvecklande insats inom myndigheten.

Arbetsmiljö

Under året har myndighetens modell för uppföljning av arbetsmiljön fortsatt att utvecklas i samarbetet mellan arbetsgivaren och de fackliga organisationerna inklusive skyddsombuden. En avdelningscheck genomfördes under december. Syftet med avdelningschecken är att få en bild av hur medarbetarna och organisationen mår. Undersökningen innefattar även riskinventering av både arbetsmiljö och faktorer som kan vara grund för diskriminering i någon form. Resultatet signalerade inga större risker eller något som inte tidigare var känt och har tagits omhand i befintliga handlingsplaner.

Pandemin har medfört att kunskapen och viljan att använda teknik och digitala verktyg har ökat. Flera upptäcker såväl utmaningar som fördelar med nya arbetssätt, vilket ger möjlighet till en förändrad syn på hur man leder och organiserar arbetet. Elsäkerhetsverket har undersökt hur myndigheten kan anpassa verksamheten efter nya förutsättningar som har med digitala arbetssätt, utformning av kontorslokaler och andra aspekter att göra. Projektet startades upp 2020 för att belysa dessa frågor och avslutades under 2021. Det har resulterat i en kontorsanpassning på huvudkontoret i Kristinehamn för att möjliggöra ett aktivitetsbaserat arbetssätt. Myndigheten har även tagit beslut om införande av distansarbetsavtal som skall medge att arbete utförs från hemmet upp till 49 procent av ordinarie arbetstid. De nya arbetssätten skall utvärderas kontinuerligt under det kommande året.

Hälsa

För att stimulera till hälsofrämjande aktiviteter har alla medarbetare möjlighet att få ersättning för friskvård. Ersättningen är 80 procent av kostnaden, maximalt 2 400 kronor per år. Medarbetare har även möjlighet att utöva friskvård en timme per vecka på arbetstid. Till följd av pandemin har medarbetare med arbetsuppgifter som kunnat utföras hemifrån arbetat på distans under större delen av året. Om man inte haft möjlighet att ordna en bra arbetsmiljö hemma så har det funnits möjlighet att arbeta på kontoret. För att förebygga arbetsskador under panedmin har myndigheten tillfälligt infört 2,5 timmars friskvårdstid i veckan, fördelat på 30 minuter per arbetsdag. Syftet har varit att underlätta för medarbetarna att röra på sig och därmed behålla god hälsa.

Elsäkerhetsverket har ett bra samarbete med företagshälsovården på de orter där myndigheten har verksamhet. För att förebygga rygg- och nackbesvär erbjuds medarbetarna en ergonomisk genomgång av arbetsplatsen, dels i samband med nyanställningar men även vid behov.

Sjukfrånvaro

Enligt 7 kapitlet 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten särskilt redovisa de anställdas sjukfrånvaro. Den samlade sjukfrånvaron för Elsäkerhetsverkets anställda uppgick 2021 till 1,6 procent av den totala arbetstiden, vilket är lägre än 2020 då den uppgick till 2,2 procent. Merparten av de anställda har låg sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron har sjunkit de två senaste åren och en förklaring kan vara hemarbetet under pandemin. Hemarbetet kan i sig ha bidragit till lägre sjuktal, men också i viss mån medgett tidigare återgång till arbetet.

Elsäkerhetsverket har alltid som mål att medarbetare ska kunna återgå i arbete så snart som möjligt efter sjukskrivning. Arbetsgivaren följer kontinuerligt rehabiliteringsprocesser och ger stöd som behövs.

Sjukfrånvaro (procent)

	2021	2020	2019
Totalt	1,3	2,2	5,6
Kvinnor	1,1	1,7	7,6
Män	1,5	2,6	4,3
29 år eller yngre	-	-	-
30–49 år	1,1	1,4	5,5
50 år eller äldre	1,4	2,9	5,8
Andel långtidssjukskrivna av totalt antal sjukskrivna (60 dagar eller mer)	23,0	50,5	76,7

Personalstatistik

Myndigheten hade vid årets början 57 anställda, och 51 vid årets slut. Antalet årsarbetskrafter har uppgått till 53 vilket kan jämföras med 54 året innan. Minskningen med en årsarbetskraft förklaras främst av vakanser under året i befintliga tjänster. Under året har tre personer slutat på grund av pension och sex personer har valt att gå vidare till andra arbeten. En person har slutat då myndigheten valt att lägga ut ekonomiadministrationen på entreprenad hos Statens servicecenter. Totalt har sex medarbetare rekryterats under 2021, varav två påbörjar sin anställning efter årsskiftet.

Jämställdhet och likabehandling

Enligt diskrimineringslagen ska det finnas en plan för aktiva åtgärder för att minska riskerna för diskriminering och trakasserier, utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Myndigheten har en plan för aktiva åtgärder som följs upp årligen och revideras vid behov.

Jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas. Det innebär att ett jämställdhetsperspektiv måste finnas med i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen – från förslag, till genomförande och utvärdering.

Elsäkerhetsverket tittar på hur verksamheten kan bli mer jämställd internt och på vad som kan göras för att den bransch som myndigheten verkar inom ska bli mer jämställd.

Elsäkerhetsverket strävar efter att få en jämnare könsfördelning inom respektive personalkategori i samband med rekryteringar. Genomtänkta kravprofiler som öppnar för personer med varierande bakgrund har kompletterats med könsneutralt bildval och val av relevanta rekryteringskanaler i samband med annonsering.

Myndigheten har reviderat riktlinjer och rutiner för rekrytering. För att möta framtida verksamhetsbehov tittar vi på vilken kompetens myndigheten som helhet behöver. Myndigheten har inte ändrat kraven på kompetensnivån utan har istället formulerat annonserna bredare.

I de lönekartläggningar vi gjort tidigare år, har vi kunnat konstatera att myndigheten inte har några osakliga löneskillnader grundade på kön mellan grupper av män och grupper av kvinnor, som utför lika eller likvärdigt arbete. Då myndigheten fått en rad nya befattningar och roller skall en ny och mer omfattande lönekartläggning göras under 2022.

Elsäkerhetsverket fick den 1 oktober 2020 ett regeringsuppdrag att jobba med jämställdhetsintegrering – en politisk strategi för att uppnå ett jämställt samhälle. Myndigheten redovisade en plan i september 2021. Framdriften skall sedan rapporteras i årsredovisningarna för 2021-2025. Se avsnitt Övriga uppdrag, för årets rapportering.

Miljöledning

Elsäkerhetsverket gör årligen en genomgång av miljöledningssystemet med utgångspunkt i kraven i förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Miljöredovisning lämnas enligt samma förordning till regeringen och Naturvårdsverket.

I samband med genomgången av miljöledningssystemet görs uppföljning av miljömålen. Myndighetens största miljöpåverkan är resor och målsättningen är att minska påverkan genom att exempelvis hålla digitala möten istället för fysiska. Myndigheten strävar efter att nyttja miljöbilar i de fall vi behöver använda bil för tjänstesor. Under 2021 har vi rest mindre än vad vi gjorde innan pandemin. Under perioden maj-december ökade resandet något i förhållande till början på året. Möten och utbildningar har genomförts digitalt i allt större uträkning. Elsäkerhetsverket har börjat förbereda för en tid bortom pandemin och strävar efter att skapa arbetssätt och förutsättningar så att resandet begränsas och sker i mindre omfattning.

Elsäkerhetsverket har också redovisat uppgifter enligt förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Infrastrukturdepartementet.

Resurseffektivitetskrav inom ekodesign och energimärkning

I regeringsuppdraget Resurseffektivitetskrav inom ekodesign och energimärkning arbetar vi i arbetsgruppen EKO-design som leds av Energimyndigheten. I arbetsgruppen bistår Elsäkerhetsverket med att granska texter och föreslå det innehåll och ändringar som vi anser krävs för att följa vårt säkerhetsregelverk. Under 2021 har Elsäkerhetsverket:

- Bidragit med synpunkter till de svenska kommentarerna gällande förslag till ekodesign krav på solceller, växelriktare och solcellssystem.
- Bidragit med synpunkter på preliminära förslag för ekodesign och energimärkning av mobiltelefoner (smarta och andra), sladdlösa telefoner och surfplattor.
- Tagit del av förslag för ekodesign och energimärkning av luftkonditionering, luftluftvärmepumpar, komfortfläktar och rumsvärmare.
- Tagit del av förslag till Arbetsplan 2020-2024 för ekodesign och energimärkning.
- Bidragit med synpunkter på repairability score for smartphones & tablets.
- Bidragit med synpunkter på reviderad ekodesign och energimärkning för värmepumpar och pannor samt varmvattenberedare och ackumulatortankar.
- Tagit del av förslag till ekodesign och energimärkning gällande produktgruppen BACS (Building Automation and Control Systems, eller Fastighetsautomation).

- Deltagit på webinar on lifetime extension, remanufacturing and reparability of products.

Elsäkerhetsverket ingår också i ledningsgruppen för EKO-design sedan hösten 2021.

Harmonisering av EU-standarder för solenergianläggningar

Under många år har Elsäkerhetsverket varit engagerad i standardiseringsarbete. Efter regeringsuppdraget till Elsäkerhetsverket och Försvarmakten att utreda elektromagnetiska störningar på totalförsvarets verksamheter som genomfördes under 2020 blev det tydligare att störningsproblematikerna från kraftelektronik är en ökande utmaning.

En stor utmaning, är att en produkt som testas för att uppfylla kraven för CE-märkning, inte med automatik innebär att skyddskraven i EMC-direktivet uppfylls när flera produkter finns installerade i en solenergianläggning. Arbetet med att skapa förståelse för detta har intensifierats under 2021 tillsammans med andra experter. Då detta varken är ett isolerat svenskt eller europeiskt problem så fortgår arbetet på internationell nivå för att få fram standarder för området. Dessa standarder behöver tydliggöra dels vad som gäller för en enskild produkt men också vilka krav som ska uppfyllas i den typ av installation och miljö som produkten är avsedd att användas. Det är den typen av standard som i dag saknas och behöver skapas. Målsättningen är att i nästa steg få denna accepterad på europeisk nivå som harmoniserad standard.

Avgiftsbelagd verksamhet

Offentligrättsliga avgifter

Elsäkerhetsverkets verksamhet finansieras i huvudsak med en elsäkerhetsavgift, vilket är reglerat i elsäkerhetslagen (2016:732). Före den 15 juli 2021 kunde inte myndighetens verksamhet inom elektromagnetisk kompatibilitet finansieras med elsäkerhetsavgiften. Från den 15 juli ändrades dock förordning (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift så att även denna verksamhet finansieras med elsäkerhetsavgiften. Förordningen reglerar även avgifternas storlek. Regeringen har beslutat att full kostnadstäckning ska gälla för elsäkerhetsavgiften, det vill säga att de kostnader myndigheten har för uppgifter vi gör med stöd av elsäkerhetslagen (2016:732), ska täckas av elsäkerhetsavgiften.

Under 2021 var elsäkerhetsavgiften 10,25 kronor per uttagpunkt för lågspänning och 820 kronor per uttagpunkt för högspänning. Intäkten uppgick under 2021 till 64 733 tkr. Elsäkerhetsavgiften genererade 2021 ett överskott på 5 086 tkr.

Myndigheten administrerar även uppbörderna av elberedskapsavgift och nätövervakningsavgift och har i uppdrag att redovisa intäkterna för dessa avgifter i års-redovisningen.

För elberedskapsavgiften gäller full kostnadstäckning, varför Elsäkerhetsverket ska redovisa både intäkter och kostnader för elberedskapsverksamheten som elberedskapsmyndigheten Affärsverket Svenska kraftnät (SvK) har. Elsäkerhetsverket har fått uppgift från SvK om kostnaden för elberedskapsverksamheten under 2021 som redovisas i tabellen nedan.

Elsäkerhetsverket tar även ut en ansökningsavgift av de som ansöker om en auktorisation som elinstallatör. Bemyndiganden om att ta ut avgiften finns i elsäkerhetslagen (2016:732). För ansökningsavgiftens storlek med mera gäller bestämmelserna i 9–14 §§ avgiftsordningen (1992:191), varvid avgiftsklass 3 tillämpas.

I tabellen nedan redovisas intäkter och kostnader för Elsäkerhetsverkets avgiftsbelagda verksamhet. Samtliga avgifter tillförs inkomsttitel 2552: Övriga offentlig-rättsliga avgifter.

Akkumulerat överskott

Akkumulerat resultat avseende elsäkerhetsavgiften uppgår till 11,5 mnkr. Det beror på att avgiften enligt

tidigare regler inte kan täcka myndighetens kostnader för verksamhet som görs med stöd av annan lag än elsäkerhetslagen. Från 15 juli 2021 får Elsäkerhetsverket även använda elsäkerhetsavgiften för finansiering av arbete under EMC-lagen (SFS2021-758). Myndigheten överlåter till regeringen att bedöma avgiftens storlek och vilka verksamheter som ska finansieras med elsäkerhetsavgiften. Elberedskapsavgiften finansierar verksamhet vid Affärsverket Svenska kraftnät (SvK). SvK har lämnat prognos till Elsäkerhetsverket avseende kostnader för elberedskap för perioden 2021-2024. Prognosen är att kostnaderna kommer att öka även under 2022-2025 för att då uppgå till 343 mnkr 2022 och 400 mnkr för åren 2023-2025. Enligt prognosen kommer det ackumulerade överskottet 2021 att vändas till ett ackumulerat underskott 2022. Elsäkerhetsverket överlåter till regeringen att bedöma avgiftens storlek i förhållande till anslag för elberedskap. Övriga avgifter i tabellen omfattas inte av kravet på full kostnadstäckning och därmed beräknas inget ackumulerat resultat.

Övriga ersättningar

När det gäller marknads kontroll av elektrisk materiel åläggs parten i de fall produkten får försäljningsförbud att betala myndighetens kostnader för inköp och provning. Bestämmelser som rör rätten att ta ut ersättning för inköp och provningskostnader finns i bland annat elsäkerhetslagen (2016:732). Ersättningen tillförs inkomsttitel 2811. Intäkten uppgick 2021 till 278 tkr.

Belopp i tkr

Verksamhet	Ink. tit.	+/- 2020	Budget int. 2021	Int. 2021	Budget kost. 2021	Kost. 2021	+/- 2021	Ack. +/- Utgå. 2021
Offentligrättslig verksamhet								
Ansökningsavgifter	2 552	0	1 900	2 040	0	0	0	0
Elberedskapsavgift	2 552	123 652	239 878	238 491	255 000	282 211	-43 720	79 932
Nätövervakningsavgift	2 552	0	32 000	32 175	0	0	0	0
Elsäkerhetsavgift	2 552	6 407	66 975	64 733	66 975	59 647	5 086	11 493
Ersättning för provade produkter	2 811	0	0	278	0	0	0	0
Summa (tkr)		130 059	340 753	337 717	321 975	341 858	-38 634	91 425

*Ansökningsavgiften samt nätövervakningsavgiften omfattas inte av kravet på full kostnadstäckning och därmed redovisas inga kostnader för dessa avgifter i tabellen.

Övriga uppdrag

Informationsinsatser gällande försäljning av elektriska installationsprodukter

Den 31 januari 2021 slutrapporterade Elsäkerhetsverket regeringsuppdraget från 2018 som handlade om informationsinsatser gällande elinstallationsarbete vid försäljning av elektriska installationsprodukter. I maj 2020 lanserades den digitala tjänsten Kopplasäkert.se som beskriver vad ett elinstallationsarbete är och vad som krävs för att få utföra ett sådant arbete tillsammans med övrigt informations- och utbildningsmaterial på Elsäkerhetsverkets webbplats.

För att Kopplasäkert.se och informations- och utbildningsmaterial ska passa målgrupperna har Elsäkerhetsverket valt att fortsätta det samarbetet med branschen som etablerades under regeringsuppdragets genomförande. Arbetet som bedrivits under 2021 finns beskrivet på sidorna 50 och 53.

Uppdrag om förenklingsarbete

Elsäkerhetsverket har, som en av 19 centrala myndigheter, ett regeringsuppdrag mellan 2014–2021 om att öka servicen, minska handläggningstider och öka förståelsen för företagens villkor. Tillväxtverket är den sammanhållande myndigheten.

En rapport som beskriver vad Elsäkerhetsverket gör för att leva upp till kraven lämnades till Tillväxtverket i mars 2018. Under 2020 lämnade myndigheten in en rapport på delformen ett och två över myndighetens förenklingsarbete som slutredovisades av Tillväxtverket i april 2021.

Elsäkerhetsverket har två handläggningsprocesser som omfattas av uppdraget: registrering av företag som affärsmässigt utför elinstallationsarbete på annans anläggning och ansökan om auktorisation.

Ett elinstallationsföretag som affärsmässigt skall arbeta på annans anläggning måste enligt lag vara registrerat i myndighetens företagsregister. Då volymen är stor och då tidsaspekten är mycket viktig har myndigheten valt att ha en hög automatiseringsgrad i denna process. Under 2021 har denna process automatiseras ytterligare.

Vid början av året kunde en ansökan om auktorisation göras antingen manuellt eller genom att ansökningshandlingar skickas in till myndigheten via en e-tjänst. Under året har detta flöde styrts över till att enbart erbjuda hantering via e-tjänst. En ansökning kan fortfarande göras manuellt, men då måste man aktivt ta kontakt för att få ansökningsblanketter. Bedömningsförfarandet kräver manuell handläggning och Elsäkerhetsverket mäter handläggningstid i den processen.

Praktik för personer med funktionsnedsättning

Praktikplatser inom ramen av detta uppdrag har redovisats till Statskontoret enligt plan. Ingen praktikplats har kunnat erbjudas någon person med funktionsnedsättning under 2021, till följd av pandemin och hemarbete.

Praktik för nyanlända

Praktikplatser inom ramen av detta uppdrag har redovisats till Statskontoret enligt plan. Under 2021 har Elsäkerhetsverket inte tagit emot någon praktikant till följd av pandemin och hemarbete.

Uppdrag att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering

Under 2020 utsågs Elsäkerhetsverket av regeringen till att bli en JIM-myndighet. JIM står för Jämställdhetsintegrering i myndigheter och innebär att vi ska bedriva ett utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering 2021-2025.

Målet och syftet är att jämställdhetsperspektivet ska finnas som en naturlig tråd i samtliga processer och arbeten. Exempelvis i ledningens strategiska arbete, i verksamhetens planering, i genomförande av aktiviteter och vid uppföljning av verksamheten. Jämställdhetsperspektivet ska integreras i processer, indikatorer, mål samt mätetal.

Under 2021 har en handlingsplan för jämställdhetsintegrering tagits fram och rapporterats till regeringen. Handlingsplanen har föregåtts av ett antal workshops som genomförts med stöd av Jämställdhetsmyndigheten. Syftet har varit att identifiera de områden som Elsäkerhetsverket behöver prioritera i sitt jämställdhetsarbete. I handlingsplanen lyfter vi fram fem områden att arbeta vidare inom.

1. Elsäkerhetsverkets interna kultur och ledarskap,
2. Rekryteringsprocessen,
3. Auktorisationsprocessen,
4. Elolyckor och analys av statistik, samt
5. Processen vid marknadskontroll och anläggningstillsyn

Prioriterade områden som har påbörjats under hösten 2021 är Elsäkerhetsverkets interna kultur och ledarskap samt auktorisationsprocessen. För att kunna anlägga ett jämställdhetsperspektiv är könsuppdelad statistik

och bra faktaunderlag viktigt. Elsäkerhetsverket ser att könsuppdelad statistik blir en bra grund och en start för vidare arbete i de identifierade områdena.

Under hösten 2021 har vårt jämställdhetsarbete bestått av kartläggning, inhämtning av kunskap och fakta inom jämställdhet i stort. Störst fokus har varit inom de två områden som är prioriterade att börja arbeta med. En insikt vi fått är att en enkätundersökning inom myndigheten behövdes. En sådan kommer att genomföras inom kort för samtliga medarbetare på myndigheten och kommer att handla om frågeställningar kopplat till vår interna kultur och ledarskap.

Inom Auktorisationsprocessen pågår ett arbete där vi tar fram statistikunderlag som en del av kartläggningen. Vi söker exempelvis statistik på hur många kvinnor respektive män som väljer studier inom el och hur stor andel som slutför sina studier. Är det fler tjejer/kvinnor som väljer att byta inriktning än killar/män? En kartläggning över befintliga samarbetspartners och eventuellt nya utförs också.

Under hösten 2021 har vi undersökt vilka externa parter som kan stötta oss i arbetet med att se över texter och styrande dokument. Även utbildningar kommer att anordnas med hjälp av extern part. Myndigheten har genomfört dilemmaövningar med samtliga medarbetare där frågeställningar varit kopplade till jämställdhet.

För att kunna sätta upp mätbara mål och redovisa resultat behöver kartläggningen först slutföras.

Uppdrag att vara behörig myndighet enligt förordningen om en gemensam digital ingång

I regleringsbrev för budgetåret 2021 har Elsäkerhetsverket fått uppdraget att vara behörig myndighet enligt förordningen om en gemensam digital ingång med specifikt ansvar utifrån sitt verksamhetsområde. Elsäkerhetsverkets verksamhetsområde omfattar: regler och krav för produkter, register för elinstallationsföretag och erkännande av yrkeskvalifikationer. Elsäkerhetsverket tillhandahåller information på svenska och engelska på myndighetens webb samt de myndighetsgemensamma sidorna marknadskontroll.se och verksamt.se. Berörda webbsidor har Your Europe-logotyp och möjliggör för besökaren att ge återkoppling om sin upplevelse av innehållet. Sidorna är taggade med metadata i enlighet med förordningens krav och webbstatistik skickas regelbundet till EU-kommissionen.

A close-up photograph of four hands of different skin tones (two light, two dark) holding four white puzzle pieces. The hands are positioned around the pieces, which are arranged in a 2x2 grid. The background is a soft, out-of-focus light brown. A dark teal horizontal bar is overlaid across the center of the image, containing the title text.

Finansiell redovisning

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Elsäkerhetsverkets redovisning följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 2 kapitlet 5 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag samt allmänna råd till 6 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar äldre än sex månader tas upp som befarade kundförluster.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgång. Avskrivning sker linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs månadsvis.

Följande avskrivningstider tillämpas:

• Datorprogram och licenser	3–5 år
• Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
• Maskiner och inventarier	5 år
• Bilar	5 år
• Datorer och kommunikationsutrustning	3 år
• Kontorsinredning	5 år

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 20 tkr.

Avgiftsinkomster som inte disponeras av myndigheten

Utöver uppbörden av elsäkerhetsavgifter, ansökningsavgift för auktorisation samt ersättningen för provade produkter, administrerar Elsäkerhetsverket elberedskapsavgiften, som finansierar elberedskapsverksamheten vid Affärsverket Svenska kraftnät. Elsäkerhetsverket administrerar även nätövervakningsavgiften, som finansierar verksamhet vid Energimarknadsinspektionen.

Resultaträkning

Belopp i tkr		2021	2020
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	62 324	64 090
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	126	387
Intäkter av bidrag	not 3	42	145
Finansiella intäkter	not 4	4	2
Summa		62 497	64 624
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-46 911	-47 473
Kostnader för lokaler		-3 066	-3 076
Övriga driftskostnader	not 6	-11 443	-13 018
Finansiella kostnader	not 7	-2	-1
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 075	-1 055
Summa		-62 497	-64 624
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras	not 8	337 715	334 532
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-337 715	-334 532
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Belopp i tkr		2021-12-31	2020-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 9	559	954
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	not 10	0	217
Summa		559	1 171
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 11	324	18
Maskiner, inventarier med mera	not 12	548	994
Summa		873	1 011
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		0	136
Fordringar hos andra myndigheter	not 13	591	359
Övriga kortfristiga fordringar	not 14	105	135
Summa		696	631
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 15	1 247	623
Summa		1 247	623
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 16	-5 928	-1 312
Summa		-5 928	-1 312
Kassa och bank			
Behållning räntekonto Riksgäldskontoret	not 17	13 244	9 164
Summa		13 244	9 164
Summa tillgångar		10 691	11 289
Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Statskapital	not 18		24
Summa	not 19	24	24
Avsättningar			
Övriga avsättningar	not 20	1 447	1 508
Summa		1 447	1 508
Skulder med mera			
Lån i Riksgäldskontoret	not 21	1 408	2 266
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	not 22	1 792	1 877
Leverantörsskulder		1 419	1 031
Övriga kortfristiga skulder	not 23	776	778
Summa		5 395	5 953
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 24	3 798	3 805
Övriga förutbetalda intäkter	not 25	26	0
Summa		3 824	3 805
Summa kapital och skulder		10 691	11 289

Anslagsredovisning

Belopp i tkr

Anslag (ramanslag)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap						
4:1 Elsäkerhetsverket (ramanslag) ap 1	1 326	66 975	0	68 301	-62 335	5 966
Summa	1 326	66 975	0	68 301	-62 335	5 966

Elsäkerhetsverket får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3% av föregående års tilldelning 65 303 tkr enligt regleringsbrevet. Anslaget är räntebärande.

Under 2021 har Elsäkerhetsverket betalat 57 000 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i enlighet med regleringsbrevet. Betalningen avser abonnemangsavgift för radiokommunikationssystemet RAKEL.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Avgift	Beräknat belopp	Inkomster 2021
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter	Elsäkerhetsavgift	65 080	64 733
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter	Ansökningsavgift	1 900	2 040
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter	Nätövervakningsavgift	32 000	32 174
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter	Elberedskapsavgift	239 878	238 491
2811 125 Övriga inkomster	Ersättning för provade produkter	0	278
Summa		338 858	337 715

Regeringen beslutade under 2021 om en höjning av Elsäkerhetsavgiften, höjningen avsåg hela kalenderåret.

Under året har resultatet belastats med befarade kundförluster på -186 tkr samt konstaterade kundförluster med -9 tkr.

Ledamöter i Elsäkerhetsrådet

Anders Persson

Ordf. Elsäkerhetsrådet,
GD Elsäkerhetsverket

Tomas Jansson

Biträdande förhandlingschef
och ackordsansvarig, Svenska
Elektrikerförbundet

Birgitta Govén

Energiexpert, Byggföretagen
(t.o.m. oktober 2021)

Kristofer Johannesson

Produktsäkerhetschef,
Konsumtverket

Thomas Korszell

VD, SEK Svensk Elstandard

Staffan Moberg

Jurist, Svensk försäkring

Ulf Melin

Senior elsäkerhetsspecialist,
Energiföretagen

Torben Vincentsen

Enhetschef, Arbetsmiljöverket

Stina Wallström

Public affairs chef,
IKEA Range and Supply

Fredrik Byström Sjödin

Expert installationsteknik,
Installatörsföretagen

Tilläggsupplysningar och noter

Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare. Arvodet till Elsäkerhetsrådet avser 2021, utbetalas under 2022. Belopp i kr.

Namn	Lön och annan skattepliktig ersättning	Andra råds- och styrelseuppdrag i statlig myndighet eller aktieföretag under 2021
Anders Persson	1 397 844:-	Rådet för innovativ och klimatfokuserad standardisering
Birgitta Govén	Inget arvode enligt Byggföretagens policy.	Ordförande i Lågan
Kristofer Johannesson	1 950:-	Ordförande i SKA-rådet, Standardiseringens konsument- och arbetstagaråd
Thomas Korszell	3 900:-	-
Ulf Melin	3 900:-	Ledamot i SEK Svensk Elstandard TK78
Staffan Moberg	3 900:-	SMHI:s insynsråd
Tomas Jansson	1 950:-	Ledamot i SEK Svensk Elstandard TK64
Torben Vincentsen	2 925:-	Ledamot i SKA-rådet, Standardiseringens konsument- och arbetstagaråd
Stina Wallström	2 925:-	Styrelseordförande SEK Svensk Elstandard, Viceordförande Standardiseringsförbundet, Styrelseledamot Sweden-China Trade Council,
Fredrik Byström Sjödin	2 925:-	-

Noter till resultaträkning och balansräkning

Belopp i tkr

Not 1 Intäkter av anslag

	2021	2020
Intäkter av anslag	62 324	64 090
Summa	62 324	64 090
Utgifter i anslagsredovisningen	-62 335	-63 915
Saldo	-11	176
Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. denna post har belastat anslaget men inte bokförts som en kostnad i resultaträkningen	11	-176
Summa	11	-176

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2021	2020
Försäljning av publikationer enligt 4 § avgiftsförordningen	5	24
Försäkringsersättning enligt 6 kap 1§ kapitalförsörjningsförordningen	5	0
Reavinst maskiner inventarier	0	128
Handbok, arbete vid elektrisk fara	106	0
Övriga intäkter av av avgifter och andra ersättningar	10	236
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	126	387

Not 3 Intäkter av bidrag

	2021	2020
Anställningsstöd	11	145
Klimatbonus bil	8	0
Nedsättning sjuklönekostnader	23	0
Summa intäkter av bidrag	42	145

Not 4 Finansiella intäkter

	2021	2020
Realiserade valutakursvinster	4	2
Summa finansiella intäkter	4	2

Jämförelsetalet är justerat då det 2020 felaktigt redovisades som ränteutäkt på räntekontot i Riksgäldskontoret. Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll.

Not 5 Kostnader för personal

	2021	2020
Lönekostnader exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	29 307	30 325
Varav lönekostnader ej anställd personal	20	33
Sociala avgifter	16 786	16 197
Övriga kostnader för personal	818	951
Summa kostnader för personal	46 911	47 473

Belopp från föregående år är omräknade då noten har fått en ny uppställning.

Not 6 Övriga driftkostnader

	2021	2020
Reparationer och underhåll	26	0
Offentligrättsliga avgifter, skatter, försäkringspremier	34	22
Resor, representation, information	1 501	2 275
Köp av varor	581	1 006
Köp av tjänster	9 301	9 716
Summa övriga driftkostnader	11 443	13 018

Belopp från föregående år är omräknade då noten har fått en ny uppställning.

Not 7 Finansiella kostnader

	2021	2020
Räntekostnader avseende leverantörskostnader	2	1
Summa finansiella kostnader	2	1

Not 8 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras

	2021	2020
Elsäkerhetsavgift	64 771	63 866
Ansökningsavgift	2 040	1 634
Nätövervakningsavgift	32 215	31 903
Elberedskapsavgift	238 591	236 694
Ränteutäkt	0	10
Befarade kundförluster	-186	234
Konstaterade kundförluster	-9	0
Ersättning för provade produkter	294	191
Summa intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	337 715	334 532

Regeringen beslutade under 2021 om en höjning av elsäkerhetsavgiften, höjningen avsåg hela kalenderåret.

Elberedskaps- och elsäkerhetsavgiften har krav på full kostnads- täckning. Uppföljningen av de ekonomiska målen redovisas i resultatredovisningen på sidan 59.

Not 9 Balanserade utgifter för utveckling

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 179	552
Årets anskaffningar	0	627
Summa anskaffningsvärde	1 179	1 179
Ingående ackumulerade avskrivningar	-225	0
Årets avskrivningar	-395	-225
Summa ackumulerade avskrivningar	-620	-225
Utgående bokfört värde	559	954

Not 10 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 894	4 894
Summa anskaffningsvärde	4 894	4 894
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 676	-4 413
Årets avskrivningar	-217	-263
Summa ackumulerade avskrivningar	-4 894	-4 676
Summa rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	0	217

Not 11 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 306	3 306
Årets anskaffningar	324	0
Summa anskaffningsvärde	3 630	3 306
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 288	-3 233
Årets avskrivningar	-18	-56
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 306	-3 288
Summa förbättringsutgifter på annans fastighet	324	18

Not 12 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 330	4 125
Årets anskaffningar	0	543
Årets försäljningar/ utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-337
Summa anskaffningsvärde	4 330	4 330
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 336	-3 140
Årets avskrivningar	-445	-511
Årets försäljningar/ utrangeringar, avskrivningar	0	315
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 782	-3 336
Summa materiella anläggningstillgångar	548	994

Not 13 Fordringar hos andra myndigheter

	2021-12-31	2020-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	591	337
Inomstatliga kundfordringar avseende provningskostnader	0	22
Summa fordringar hos andra myndigheter	591	359

Inomstatliga kundfordringar avseende provningskostnader 2020 har justerats med 1 tkr på grund av felaktig avrundning.

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar

	2021-12-31	2020-12-31
Fordringar hos anställda	1	0
Uppbördsfordringar	104	97
Övriga fordringar	0	39
Summa övriga kortfristiga fordringar	105	135

Not 15 Förutbetalda kostnader

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	555	552
Förutbetalda kostnader, datatjänster	562	71
Övriga förutbetalda kostnader	130	0
Summa förutbetalda kostnader	1 247	623

Not 16 Avräkning med statsverket

	2021-12-31	2020-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-133	-25
Redovisat mot inkomsttitel	-337 715	-334 532
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöden	337 749	334 424
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	-99	-133
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 326	62
Redovisat mot anslag	62 335	63 915
Anslagsmedel som tillförs räntekonto	-66 975	-65 303
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-5 966	-1 326
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	148	183
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-11	-35
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	137	148
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	337 866	334 544
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-117	-120
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-337 749	-334 424
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	0	0
Summa avräkning statsverket	-5 928	-1 312

Not 17 Behållning räntekonto Riksgäldskontoret

	2021-12-31	2020-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	13 244	9 164
Summa räntekonto	13 244	9 164
Belopp att reglera för december mellan räntekontot och statens centralkonto	2	0
Beviljad kredit enligt regleringsbrev	3 000	3 000
Maximalt utnyttjad kredit	0	0

Not 18 Myndighetskapital

Myndighetskapitalet består endast av statskapital vars värde är oförändrat mellan åren och därför redovisas inte någon specifikationstabell.

Not 19 Statskapital

	2021-12-31	2020-12-31
Statskapital utan avkastningskrav avseende konst från Statens konstråd	24	24
Utgående balans	24	24

Not 20 Övriga avsättningar

	2021-12-31	2020-12-31
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	408	319
Årets förändringar	89	89
Utgående balans	497	408
Avsättning för övergång till Statens servicecenter avseende ekonomiadministrativa tjänster och systemstöd		
Ingående balans	1 100	0
Årets förändring	-150	1 100
Utgående balans	950	1 100
Summa utgående balans	1 447	1 508

Under 2022 beräknas 200 tkr av avsättningen avseende anslutningskostnader för övergången till Statens servicecenter att regleras.

Not 21 Lån i Riksgäldskontoret

	2021-12-31	2020-12-31
Avser lån för investeringar i		
Ingående balans	2 266	1 585
Under året nyupptagna lån	324	1 722
Årets amorteringar	-1 182	-1 041
Utgående balans	1 408	2 266
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	3 500	3 500

Ingående balans 2020 har justerats med 1 tkr på grund av avrundningsfel i not från föregående år.

Not 22 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2021-12-31	2020-12-31
Utgående mervärdesskatt	51	11
Arbetsgivaravgifter	789	854
Leverantörsskulder andra myndigheter	952	1 012
Summa övriga kortfristiga skulder	1 792	1 877

Not 23 Övriga kortfristiga skulder

	2021-12-31	2020-12-31
Personalens källskatt	773	777
Övriga kortfristiga skulder, utomstatliga	3	1
Summa övriga kortfristiga skulder	776	778

Not 24 Upplupna kostnader

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inkl. sociala avgifter	2 939	2 797
Övriga upplupna löner inkl. sociala avgifter	102	660
Upplupna revisionskostnader	245	160
Upplupna kostnader, ekonomiadministrativa tjänster	129	5
Upplupna kostnader avseende lokalanpassning Kristinehamnkontoret	324	0
Övriga upplupna kostnader	58	183
Summa upplupna kostnader	3 798	3 805

Belopp från föregående år är omräknade då noten har fått en ny uppställning.

Not 25 Övriga förutbetalda intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda intäkter avseende klimatbonus företagsbil	26	0
Summa övriga förutbetalda intäkter	26	0

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2021	2020	2019	2018	2017
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad låneram	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utnyttjad låneram	1 408	2 266	1 586	1 868	2 854
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad räntekontokredit	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Maximalt utnyttjad under året	0	0	0	0	0
Räntekonto i Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	2	5	13	9
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev		0	0	0	0
Avgiftsintäkter*	126	387	153	233	186
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	338 858	335 250	353 900	348 700	346 400
Avgiftsintäkter**	337 437	334 342	317 498	349 757	345 613
Övriga avgiftsintäkter**	278	191	88	53	245
Anslagskredit					
Beviljad anslagskredit	2 009	1 959	1 774	1 757	1 782
Utnyttjad anslagskredit	0	0	62	0	0
Ramanslag					
Anslagssparande	5 966	1 326	-62	997	1 364
Årsarbetskrafter och anställda					
Antalet årsarbetskrafter (st)	51,7	52,5	47,7	50,5	49,3
Medelantalet anställda (st)***	53	54	53	55	54
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 188	1 221	1 254	1 181	1 218
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

* Från och med 2021 inkluderas samtliga intäkter av avgifter och andra ersättningar. Jämförelsetal för avgiftsintäkter har justerats för jämförelseperioderna 2017 till 2020.

** Från 2021 redovisas avgifter mot inkomsttitel 2811.125. Övriga inkomster på separat rad, jämförelsetal har justerats.

*** I beräkningen av medelantalet anställda är inte eventuellt tjänstledig personal frånräknad.

GD:s intygande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Anders Persson

Kristinehamn den 22 februari 2022

Adresser och telefonnummer

Elsäkerhetsverket finns i Kristinehamn, Stockholm, Umeå och Hässleholm. Huvudkontoret ligger i Kristinehamn.

Alla våra kontor nås via:

Tel: 010-168 05 00

Fax: 010-168 05 99 eller

E-post: registrator@elsakerhetsverket.se

Elsäkerhetsverket

Södra torget 3

Box 4, 681 21 Kristinehamn

Stockholm

Valhallavägen 136

114 41 Stockholm

Umeå

Riddargatan 8

903 27 Umeå

Hässleholm

Viaduktgatan 24

281 38 Hässleholm

TRYGG OCH STÖRNINGSFRI EL

Vi arbetar för hög elsäkerhet och för att
elektriska utrustningar inte ska störa varandra.
www.elsakerhetsverket.se